DE MORGENSTER.

Tweemaandelijksch Tijdschrift.

Derde Jaargang.

N. ROT,
APELDOORN.
1911.

INHOUD

van den

Derden Jaargang.

BLADZ.

Verblijdt u in de hoop 1
Israël, Gods volk . . 4, 52, 78, 97, 147, 178
Beschouwingen over het boek Daniël
15, 60, 109, 129, 161.
Het getuigenis des Heeren 22
Kom, Heer Jezus, kom (Gedicht) 31
Wij zullen niet allen ontslapen 33
De Opstanding 37
Mattheüs XIII 45
„Tot in der eeuwigheid" 65
De bruid van Christus 92
Uwe dooden zullen leven (Gedicht) . . . 96
Het Ninevé der Schrift 117, 138
Een woord van Philip Mauro 128
De komst van den Heer des huizes . . . 143
De komst van den Bruidegom 173

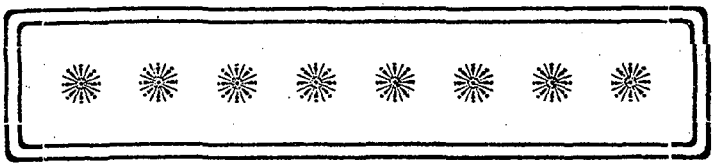

Verblijdt u in den hoop.

Met dit heerlijk opwekkend woord wenschen wij onzen derden jaargang te openen.

Dankbaar gestemd bij het terugzien op de beide vorige jaren; dankbaar voor de hulp des Heeren, ondervonden bij ons pogen om telkens met een woord over de toekomst tot onze lezers te komen, welker getal wast!

En met vertrouweu bezield, ziende op Hem, die ons niet begeven zal, noch verlaten!

Hoe heerlijk in het reine licht van den dag der toekomst onzes Heeren voort te gaan, wetende dat Jezus komt.

Dat de geloovige lezer zich steeds meer verblijden moge in de hoop! In die hoop, die, gelijk een dichter het uitdrukte „al ons leed moet verzachten." Over die hoop schreef een dienstknecht des Heeren, wat we voor de lezers hier laten volgen. De schrijver is inmiddels door zijn Meester opgeroepen; hij is ingegaan in de rust.

Moge zijn woord des geloofs en der hoop ons allen vertroosten en bemoedigen!

De hoop der geloovigen, tijdens den nacht dezer wereld, is Christus,

de blinkende Morgenster.

In het Oude Testament zullen wij tevergeefs dezen titel zoeken; wel wordt ons Christus daar aangekondigd als „de Zon der gerechtigheid." (Mal. 4 : 2.) De Morgenster is de aankondigster van „den morgen zonder wolken," (2 Sam. 23 : 4.) De Heer weet, dat onze harten verlangen en uitgaan naar Zijn gezegenden persoon, en daarom wordt ons *niet* de heerlijkheid, maar **Hij zelf** ons voorgesteld. Wat zou de heerlijkheid zijn **zonder Hem?** Hoe kostelijk is het voor de ziel te midden van het vele kwaad dezer verdorven wereld, de hoop der toekomst van Christus in verbinding te mogen brengen met de troostvolle en bemoedigende woorden:

„Ik ben de blinkende Morgenster!"

De woorden in 2 Kor. 11 : 2: „Ik heb u aan éénen man verloofd, om u als een reine maagd aan Christus voor te stellen," kunnen ons een duidelijk denkbeeld geven betreffende het karakter der Bruid. Hoe drukt deze naam uit, in welk een innig liefelijke verhouding de Gemeente staat tot Christus! Ziet Hij van uit de heerlijkheid op haar, zoo ontdekt Zijn oog slechs armzalige, zwakke, hulpbehoevende schepselen, hier en daar verstrooid. En toch heeft Hij dezulken gemaakt tot leden Zijns lichaams! Hij heeft hen verzoend en

gereinigd van de zonden, de Heilige Geest hun geschonken, en door dien Geest met Zich voor eeuwig vereenigd!

Toen God de ribbe uit Adam nam, was het om daaruit een vrouw te formeeren voor den eersten mensch. Zoo ook nu. Het was niet voor God genoeg, arme verloren zondaren te roepen en deze te reinigen; neen meer nog! Hij vormt uit hen een Gemeente, een Bruid, voor Zijn geliefden Zoon. Zij is vleesch van Zijn vleesch, been van Zijne beenen! O, wonderbaar, groote verborgenheid! (Efeze 5 : 32.) Het zal een deel van Gods heerlijkheid uitmaken, als Hij uit schepselen, zooals wij waren en zijn, een Bruid voor Zijn Zoon geformeerd zal zien!

Hoe? Zulk een armzalig wezen als ik ben, een blad gelijk, door den wind in den herfst voortgejaagd! mag *ik* zeggen: „Kom, Heere Jezus!?"

Ja! God heeft ons Zijn Geest gegeven en ons met Christus één gemaakt. Hierdoor is het, dat wij ons met vrijmoedigheid tot Hem mogen wenden. Zoo slechts een enkel geloovige in deze wereld zou zijn, dan zou deze door den Geest van God kunnen zeggen: „Kom, Heere Jezus!" Want *de Geest* en *de Bruid* zeggen: „Kom!" (Openb. 22 : 17.)

Voor den Heer is het welbehaaglijk, en geheel in overeenstemming met de begeerte van Zijn liefhebbend hart, zoo dezijnen verlangend uitzien

naar Zijn komst; zoo het dagelijksch zuchten der ziel is: „Kom, Heere Jezus!"

Wenscht gij niet, lezer! - al ware het heden - tot Hem opgenomen te worden?

En mocht het ons soms toeschijnen, dat de Bruidegom vertoeven zou te komen, zoo blikt Hij in Zijn onveranderlijke liefde op ons neder, en roept ons toe:

„Zie, Ik kom haastelijk!"

G. V. W.

* * *

Israël, Gods volk.

(Vervolg van bladz. 167, vorige jaargang.)

II. *De Koningen.*

Waar van den beginne af de mensch gefaald heeft in zijn trouw en gehoorzaamheid in datgene, waarvoor God hem verantwoordelijk gesteld heeft, zoo ook, helaas! het huis Davids. Bij Davids opvolger, Salomo, vinden wij reeds een „verlaten van den Heer," en een „aanhangen met liefde" aan vrouwen, uit die volken, waarvan de Heere tot de kinderen Israëls gezegd had: „Gijlieden zult tot hen niet ingaan, en zij zullen tot u niet inkomen; zij zouden zeker-

lijk uw hart achter hunne goden neigen." — Hierdoor verviel Salomo om A'storeth, den god der Zidoniërs; en Milchom, het verfoeisel der Ammonieten te dienen; hij bouwde een hoogte voor Kamos, het verfoeisel der Moabieten, *op den berg die vóór Jeruzalem is*, en voor Moloch, het verfoeisel der kinderen Ammons. Hij „volhardde niet den Heere te volgen, gelijk zijn vader David." (1 Kon. 11 : 6.) „Daarom vertoornde zich de Heere tegen Salomo, omdat hij zijn hart geneigd had van den Heere, den God Israëls,

die hem tweemaal verschenen was."

Doch tegenover zooveel ontrouw van Salomo's zijde, bewijst God te zijn *De Getrouwe*, die Zijn verbond gedenkt en Zijn beloften houdt, waar Hij David heeft toegezegd: **„hem en zijnen zonen te allen dage een lamp te zullen geven** (1 Kon. 11 : 36; 15 : 4; en 2 Kron. 21 : 7).

Uit de geschiedenis is het klaar aan het licht getreden, dat het huis van David nimmer geheel ter zijde gesteld is geworden. Wel heeft God in Zijn rechtvaardigheid de zonde en afwijking van Salomo moeten straffen, en wel is ook onder de regeering van Rehabeam het rijk in tweeën gescheurd. Ofschoon onbewust, bevestigt Rehabeam het woord van den profeet Ahía, door onverstandig den raad der oudsten te verwerpen, en naar hen, die met hem opgegroeid waren, te luisteren, en tengevolge daarvan moet hij ondervinden,

dat de tien stammen hem den rug toekeeren. Hij blijft regeeren over Juda en Benjamin, en de tien stammen komen onder

het huis van Jerobeam.

Jerobeam, de zoon van Nebat, heeft zich van het begin tot het einde zijner regeering geopenbaard evenals het volk zich gedragen heeft van dat God het uit Egypte verlost heeft. Aandoenlijk droef is het, door den Geest van God telkens te hooren zeggen van hem: „Jerobeam, de zoon van Nebat, *die Israël zondigen deed.*" Twaalfmaal wordt dit van hem gezegd. En wat was zijn zonde? In Ezech. 23 wordt het ons medegedeeld, terwijl wij in 2 Kon. 17 : 21 lezen: „Jerobeam dreef Israël af van achter den Heere, en hij deed ze *een groote zonde zondigen.* Met staatkundige overleggingen heeft hij den afgodendienst ingevoerd, en op *zevenvoudige* wijze heeft hij tegen Gods geboden en inzettingen gehandeld.

1. Jeruzalem, de plaats der aanbidding, verwerpt hij. 2. Te Beth-El richt hij den kalverendienst op. 3. Hetzelfde doet hij te Dan. 4. Hij maakt een huis der hoogten. 5. Hij stelt priesters aan die niet van den stam van Levi waren. 6. Hij maakt den 15den der 8ste maand tot den nationalen feestdag, met verwerping van den 14den der 1e maand. 7. Hij offert op het altaar te Beth-El.

Om deze zonden, en „om de terging, waarmede hij den Heere, den God Israëls, getergd had,"

moest het oordeel des Heeren hem en zijn zonen na hem, zeker treffen, en was het ook dat Baësa, de zoon van Ahía, uit den stam van Issaschar, Nadab, de zoon van Jerobeam te Gibbethon, in het land der Filistijnen, doodde." (1 Kon. 15 : 27.) Alzoo was het huis van Jerobeam ter zijde gesteld en

het huis van Baësa

kwam aan de regeering, en koos als residentie Thirza, een stad op $2^1/_2$ uur afstand van Samaria. Waar echter èn Baësa èn zijn zoon Ela, in dezelfde zonden leefden als Jerobeam, liet God na een regeering van slechts 26 jaren, het gansche huis van Baësa uitroeien, en in Omri, een krijgsoverste van Ela ving de regeering aan van het stamhuis, dat in de schrift wordt genoemd:

het huis van Achab.

Omri, de stichter van Samaria, waarhenen hij ook zijn zetel verplaatste, en waar hij stierf en begraven werd, wandelde eveneens in de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat. Hij werd opgevolgd door Achab, van wien Gods woord getuigt: „hij deed wat kwaad was in de oogen des Heeren, *meer dan allen die voor hem geweest waren.*" Door zijn huwelijk met Izébel, een Sidonische, voerde hij een volkomen dienst in ter eere van Baäl: hij *bouwde een tempel, een altaar* en *een bosch voor Baäl,* te Samaria. Hierdoor verviel het gansche volk tot volslagen afgoderij, en

werd de toestand zoo diep treurig, dat er temidden van hen, aan wie God zich eens zoo krachtdadig en heerlijk geopenbaard had, door middel van den profeet Elia, moest worden uitgemaakt, *wie* God was, *Jehovah* of *Baäl.* Met een zwaarder oordeel en meer vernederende straf moest God het huis van Achab bezoeken, en door

het huis van Jehu

is het dat Izébel, en zeventig zonen van Achab, „en al zijne grooten en zijne bekenden, en zijne priesteren" zijn verslagen geworden. (2 Kon. 10: 11.) En niet alleen, dat Jehu het huis van Achab heeft omgebracht, maar hij heeft „ijverende voor Jehovah," den Baäl-dienst uit Israël uitgeroeid. Jehu's ijver kwam echter niet voort uit een rein beginsel zijns harten. Als hij „het woord des Heeren, dat de Heer tot Elia gesproken had," trouw is nagekomen, moet de Geest van God dit droeve van hem mededeelen: „Maar van de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israël zondigen deed, na te volgen, week Jehu niet af . . . . . (2 Kon. 10 : 29, 31.) Zijn huis zou ook een einde hebben, hoewel dit eerst in het vierde lid, in Zacharia, den zoon van Jerobeam II, gekomen is. Daarna verheffen zich vijf geweldenaars, n.l. Sallum, Menáhem, Pekáhia, Pekah en Hoséa, die in het bloed van hun voorgangers den troon oprichtten. Na een tijdperk van ruim 40 jaren treedt het volkomen oordeel

over het tienstammen-rijk in, en komt de Assyriër, onder wiens macht zij geraakten, waardoor aan hun volksbestaan een einde kwam.

De belofte des Heeren, aan David gegeven, *dat Hij hem en zijnen zonen ten allen dagen eene lamp* zou geven, is op Goddelijk wonderbare wijze vervuld geworden. Wel is 't tot driemaal toe geweest, alsof Gods belofte zou falen, en dreigde er groot gevaar, dat het geslacht van David zou uitsterven, nl. in de dagen van Athalia, Hiskia, en ten slotte toen de Heere Jezus, Davids zoon, geboren werd. *Athalia* meende al het zaad van David te hebben omgebracht, doch God had in Zijn trouw en voorzienigheid den kleinen *Joas* doen verbergen in den tempel, waar hij onder toezicht van den hoogepriester Jojada, zes jaren wordt bewaard, en op zijn zevende jaar als koning wordt uitgeroepen. Ruim een eeuw daarna regeert *Hiskia* over Juda, en deze wordt krank, tot stervens toe, terwijl Jeruzalem door Sanherib belegerd is. Op zijn smeeken verlengt God zijn leven met 15 jaren, in welken tijd hem een zoon geboren wordt, die zijn opvolger zijn zou. In Hiskia's gebed heeft hij o.a. gezegd: „de vader zal den kinderen Uwe waarheid bekend maken" (Jes, 38 : 19); doch *Manasse*, zijn zoon, de waarheid wetende, heeft daarin niet gewandeld, maar de maat der zonden van het huis van David vol gemaakt, waar hij zich

schuldig heeft gemaakt aan afgoderij en bloedschulden. „Hij bouwde altaren **in het huis des Heeren**, waarvan de Heere gezegd had: „Te Jeruzalem zal Ik Mijnen Naam zetten." Daartoe bouwde hij *altaren voor al het heir des hemels*, **in beide de voorhoven van het huis des Heeren.** Ja, *hij deed zijnen zoon door het vuur gaan*, en *pleegde huichelarij* en *gaf op vogelgeschrei* acht, en hij stelde *waarzeggers* en *duivelskunstenaren;* hij deed zeer veel kwaads in de oogen des Heeren, om Hem tot toorn te verwekken. Hij stelde ook **een gesneden beeld voor het bosch,** dat hij gemaakt had, **in het huis,** waarvan de Heere gezegd had tot David en tot zijnen zoon Salomo: **In dit huis en in Jeruzalem,** die Ik uit alle stammen van Israël verkoren heb, zal Ik Mijnen Naam zetten in eeuwigheid, en Ik zal niet voortvaren den voet Israëls te bewegen uit dit land dat Ik hunnen vaderen gegeven heb: alleenlijk zoo zij waarnemen te doen naar alles, dat Ik hun geboden heb, en naar de gansche wet, die Mijn knecht Mozes hun geboden heeft. Maar zij hoorden niet;

want Manasse deed ze dwalen,

dat zij erger deden dan de heidenen die de Heere voor het aangezicht der kinderen Israëls verdelgd had . . . . . Daartoe vergoot Manasse ook zeer veel onschuldig bloed, totdat hij Jeruzalem

van het eene einde tot het andere

vervuld had; behalve zijne zonden, die hij Juda zondigen deed, doende dat kwaad was in de oogen des Heeren." (2 Kon. 21 : 4—9 en 16.)

Tengevolge van zooveel kwaad en gruwelijke zonden, kan Jehovah Zijn overblijfsel niet langer in het verontreinigde land laten, en luidt Zijn onherroepelijk besluit: „Ik zal *het overblijfsel mijns erfdeels verlaten* en zal ze in de hand hunner vijanden geven, en zij zullen tot eenen roof en plundering worden allen hunnen vijanden." (2 Kon. 21 : 14.) Hoe ernstig is het, telkens in Gods Woord te moeten lezen, dat de Heere *niet wilde vergeven* de zonde van afgoderij. Hiervan lezen wij in

Deut. 29 : 18—20: „Dat onder ulieden niet zij een man of vrouw, of huisgezin of stam, die zijn hart henen wende van den Heere onzen God **om te gaan dienen de goden dezer volken**; dat onder ulieden niet zij, een wortel, die gal en alsem drage, en het geschiede als hij de woorden dezes vloeks hoort, dat hij zichzelven zegene in zijn hart, zeggende: Ik zal vrede hebben, ofschoon ik naar mijns harten goeddunken zal wandelen, om den dronkene te doen tot den dorstige. **De Heer zal hem niet willen vergeven.** Maar alsdan zal des Heeren toorn en ijver rooken over dien man, *en al de vloek* die in dit boek geschreven is, *zal op hem liggen;* en de Heere zal zijnen naam van onder den hemel uitdelgen."

Jozua 24 : 19: „Toen zeide Jozua tot het volk: Gij zult den Heere niet kunnen dienen, want Hij is een heilig God, Hij is een ijverig God, **Hij zal uwe overtreding en uwe zonden niet vergeven.**"

Jes. 2 : 9 : „Daar bukt zich de gemeene man, en de aanzienlijke man vernedert zich; **daarom zult Gij het hun niet vergeven.**"

Moest God in Zijn gerechtigheid het koninkrijk van Israël doen eindigen en naar Assyrië wegvoeren, Zijn heiligheid kon het onmogelijk dulden het koninkrijk van Juda niet te straffen, en zeventig jaren lang werd het in ballingschap gelaten in Babel. Toen werd vervuld wat Jeremia geprofeteerd heeft: „Dit gansche land zal worden tot eene woestheid, tot eene ontzetting, en deze volken zullen den koning van Babel dienen zeventig jaar." — God ontneemt de heerschappij aan de koningen van Juda, en de proeftijd voor de koningen der volkeren neemt een aanvang. Maar ook deze hebben allen gefaald, en zijn voor God te licht bevonden.

Nu kan bij een elk onzer allicht de vraag oprijzen: „Zullen dan Gods beloften falen? Zal Ps. 89 : 37 niet in vervulling komen?" O, lieve lezer! stel u gerust! Gods beloften falen niet, en alles, wat Hij beloofd heeft, komt zeker en gewis.

Christus zal regeeren!

Het „Rijsje voortgekomen uit den afgehouwen tronk van Isai" (Jes. 11 : 1), door den mensch verworpen en niet geacht, maar door God gemaakt tot „een Heer en tot een Christus" (Hand. 2 : 36), zal eenmaal, wanneer „de tijden der verkwikking komen van het aangezicht des Heeren,"

in heerlijkheid en kracht geopenbaard worden. (Hand. 3 : 19 en 20.) Jehovah zal Zich weder tot Zijn volk wenden. „Hij zal eene banier oprichten onder de heidenen, en Hij zal *de verdrevenen* **Israëls** verzamelen en *de verstrooiden* **uit Juda** vergaderen van de vier winden des aardrijks." (Jes. 11 : 12.) „Zij zullen U vreezen, zoolang de zon en maan zullen zijn, van geslacht tot geslacht." (Ps. 72 : 5.) — **Christus komt!** — „Hij zal nederdalen als een regen op het nagras, als de droppelen die de aarde bevochtigen" (Ps. 72 : 6.) — **Met Christus komt volkomen zegen.** — „In zijne dagen zal de rechtvaardige bloeien, en de veelheid van vrede, totdat de maan niet meer zij." (Ps. 72 : 7.) — **Zijn heerschappij zal zijn over de gansche aarde.** — En Hij zal heerschen van de zee tot aan de zee en van de rivier tot aan de einden der aarde." (Ps. 72 : 8.) — **Christus zal regeeren over alle volken.** — „De ingezetenen van dorre plaatsen zullen voor zijn aangezicht knielen, en zijne vijanden zullen het stof lekken. De koningen van Tarsis en de eilanden zullen geschenken aanbrengen, de koningen van Scheba en Seba zullen vereeringen toevoeren, ja *alle koningen* zullen zich voor hem nederbuigen, *alle heidenen* (volken) zullen hem dienen." (Ps. 72 : 9, 10 en 11.) **Hij bewijst barmhartigheid.** „Hij zal den nooddruftige redden die daar roept, mitsgaders

den ellendige en die geenen helper heeft; hij zal den arme en nooddruftige verschoonen en de zielen der nooddruftigen verlossen." (Ps. 72 : 12, 13.) **Hij redt uit.** „Hij zal hunne ziel van list en geweld bevrijden, en hun bloed zal dierbaar zijn in zijne oogen." (Ps. 72 : 14) **Hij heerscht tot in eeuwigheid,** zie Ps. 72 : 17, wat zeggen wil, dat na Hem geen koning meer zal opstaan. **God doet wonderen.** (Ps. 72 : 18.) „De gansche aarde is met zijne heerlijkheid vervuld." (Ps. 71 : 19.)

„**De gebeden van David,** den zoon van Isaï,
hebben een einde,"

zoo eindigt de 72ste Psalm. Er is dan niets meer te begeeren; enkel lof en aanbidding zal dan het hart van de heiligen vervullen, als Davids profetie vervulling zal hebben verkregen: „Daar zal zijn een

Heerscher over de menschen,

een *Rechtvaardige,* een *Heerscher in de vreeze Gods;* en hij zal zijn gelijk het licht des morgens, wanneer de zon opgaat;

des morgens zonder wolken,

wanneer van den glans na den regen de grasscheutjes uit de aarde voortkomen." (2 Sam. 23 : 3 en 4.)

(*Wordt vervolgd.*) D. R.

* * *

Beschouwingen over het boek Daniël

door Dr. A. H. BURTON.

(Vervolg van bladz. 182, vorige jaargang.)

Zeven tijden.

(Dan. 4.)

Al eerder reeds hebben wij opgemerkt, dat we in het Boek Daniël meer hebben ontvangen, dan louter geschiedenis.

Indien ons geloof in de inspiratie der Schrift niet geschokt is door eigenwillig ongeloof of tengevolge van de boosaardig minachtende aanvallen onzer omgeving, dan zullen we wel niet de minste moeilijkheid hebben, wat betreft de wonderbare voorvallen, die in dit boek verhaald worden. Aan den ongeloovige kan geen beter antwoord worden gegeven, dan waarmede de Heere Jezus de Sadduceeën uit den ouden tijd tegemoet trad, toen dezen beweerden, dat er geen opstanding der dooden was. „Dwaalt gij niet daarom, dewijl gij de schriften niet kent, noch de kracht Gods?" (Mark. 12 : 24.) Bij God zijn alle dingen mogelijk.

Niet klaar genoeg kunnen òf personen òf volken inzien, dat ware grootheid slechts kan worden bereikt en bestendigd, wanneer aan God de plaats toegekend wordt, waarop Hij recht heeft. Nebukadnezar moest met schade leeren, dat God „machtig is te vernederen degenen, die in hoogmoed wandelen" (vs. 37). Deze zelfde les moet vroeger of later door allen geleerd worden. Zeven jaar te voren was de trotsche monarch uit het midden der menschen verstooten en al dien tijd had hij onder de beesten des velds verkeerd, totdat tenslotte de belijdenis van zijn lippen wordt geperst: „Al de inwoners der aarde zijn (bij den Eeuwiglevende) als niets geacht, en Hij doet naar Zijnen wil met het heir des hemels en de inwoners der aarde, en er is niemand, die Zijne hand afslaan, of tot Hem zeggen kan: Wat doet Gij?"

In de uitlegging van den droom zien we ongetwijfeld meer dan wat met Nebukadnezer zelf plaats greep. Bij de vaststelling van den tijd des oordeels, dat op den koning viel, wordt geheel in overeenstemming met het doel klaarblijkelijk een symbolische tijdmaat gebruikt. „*Totdat er zeven tijden over hem voorbijgaan.*" Bij de beschouwing van het boek zullen we opmerken, dat „tijden" een zinnebeeldige wijze van zeggen is voor „jaren," en in dit hoofdstuk moeten we beide woorden, jaren en tijden, in gedachten houden: de zeven jaren in letterlijken zin van Nebukadnezars

vernedering en de symbolische zeven tijden of wel een volledig tijdsverloop aan het einde der tijden, waarin de heidenen de les zullen leeren van onderwerping aan den allerhoogsten God.

De titel, dien Daniël hier God geeft en welke erkend wordt, zoowel in dit als het voorgaande hoofdstuk, is een van die ongezochte bewijzen voor de inspiratie, waarvan de Schrift vol is. Iedere onderzoeker van Gods Woord weet, welk een waarde gehecht moet worden aan de namen van God en ook in welk verband zij voorkomen. Eén enkel vers is reeds voldoende om te bewijzen, hoe God Zelf in een bijzonder geval ook een bijzonderen naam bezigt. „*Ik ben aan Abraham, Izak en Jakob verschenen, als God de Almachtige; doch met Mijnen Naam* HEERE *ben ik hun niet bekend geweest.*" (Ex. 6 : 2.)

Bij de patriarchen stond God bekend als de **Almachtige;** Israël kende Hem als de **HEERE (Jehovah);** door den Christen wordt Hij gekend als **Vader;** de heiligen in het duizendjarig rijk zullen Hem kennen als de **Allerhoogste.** Het is hier niet de plaats voor een volledige bespreking van dit onderwerp.

Niet alleen zijn de Schriften ingegeven door Gods Geest, maar ook is voor een recht verstaan dier Schriften de Heilige Geest noodig. (1 Kor. 2 : 9, 16.) De menschelijke onderwijzing zonder meer zal nooit iemand in staat stellen de gedach-

ten Gods te kennen over welk deel ook van Zijn Woord. Een eenvoudig, ongeletterd mensch, die wedergeboren is en Gods Geest bezit, zal bekwaam zijn in te dringen in de waarheid Gods, zooals zij in de Schrift geopenbaard is tot zijn stichting en zegen, terwijl de heele bent van critici met hun schaar en lijmpot, en veelkleurige inkten in de duisternis blijven van den natuurlijken mensch, die de dingen Gods niet kan verstaan.

Toen de uitlegging des drooms voor Daniëls verbaasden geest stond, „beroerden hem zijn gedachten." God had Nebukadnezar in zijn droom een boom te zien gegeven „een boom in het midden der aarde." Wat de eerste toepassing aangaat, er is geen twijfel of Nebukadnezar zelf wordt door den boom voorgesteld. „De boom, dien gij gezien hebt,.... dat zijt gij, o Koning." (vs. 20—22.) Maar hij, de eerste onder de heidensche machten, staat voor de overigen, vertegenwoordigt hen, terwijl de boom in de Schrift bestendig wordt gebruikt als een voorstelling van den mensch in zijn grootheid. (Zie Ezechiel 31.) Evenwel, „de mensch, die in waarde is, en geen verstand heeft, wordt gelijk als de beesten, die vergaan" (Ps. 49 : 21); zóó ging het niet alleen met den monarch van Babel, maar op gelijke wijze zal het afloopen met dat heele wereldsche politieke stelsel van dien tijd af tot op heden.

Waar het kwaad is, moet een regeering zijn.

Het is een instelling van God. „Door Mij regeeren de koningen, en de vorsten stellen gerechtigheid." (Spr. 8 : 15.) Om hun zonden waren de Joden, al was het slechts voor een tijd, door God overgegeven, en van Jeruzalem was de troon Gods verplaatst naar Babel, en de boom van de regeering der volken was geplant in het midden der aarde. Hij wies en werd sterk. Zijn bladeren waren schoon en zijn vruchten overvloedig, en de dieren des velds vonden schaduw onder zijn takken. Is het zóó niet gegaan met den handel en het verkeer der natiën? Aan wien schrijft men allen voorspoed en rijkdom toe? Is het niet aan zichzelf, aan eigen talenten en eigen vernuft? Maar „duurachtig goed en gerechtigheid" zijn bij God, en Zijn vrucht is beter dan uitgegraven goud, en dan dicht goud." (Spr. 8 : 19.) Een man dezer wereld leze deze regelen. Zal hij bij deze gedachte niet spottend lachen? Is het niet waar, dat God vergeten wordt, waar rijkdom en weelde snel opgezameld worden? Denken we aan de goudvelden van Australië of waar ook, en we hebben een bevestigend antwoord op deze vraag.

Men moge tegenwerpen, dat men in dit geval te doen heeft met geldzuchtige lieden, voor wiens oogen geen vreeze Gods is, doch dat het heel anders is met regeeringen. Nu, de plechtige waarheid, welke het heele boek Daniel ons leert is deze, dat het politieke systeem van Nebukadne-

zars dagen af tot op den tijd, dat de Heer koning zijn zal en regeeren zal over de volken, gekenmerkt wordt door een veronachtzaming van God in de uiterste mate, hetgeen in onzen tijd hoe langer hoe meer openbaar wordt.

Duidelijker komt dit voor ons uit in hoofdstuk 7, maar hier wordt ons dezelfde droeve les symbolisch geleerd in het feit, dat Nebukadnezars „hart veranderd werd van eens menschen hart in eens beesten hart."

De heerlijkheid en waardigheid van den mensch is naar den hemel op te zien en te wandelen in de vreeze Gods; een beest daarentegen is zonder geweten en staat niet in een zedelijke betrekking tot God. Toen de heidensche machten voor het eerst werden daargesteld, waren ze natuurlijk zonder God en hadden geen kennis aan Hem; zelfs in tijden, dat ze werden genoodzaakt Hem te erkennen, gelijk meer dan eens in het leven van Nebukadnezar, hoe spoedig was alles weer vergeten.

Men moge zeggen, dat de regeeringen nu Christelijk zijn, en dat dit een groot verschil maakt. Zeer waar. Van af de dagen van Constantijn den Grooten is het heidendom teruggedrongen en werd het Christendom door keizerlijk gezag daargesteld, maar daarmede zijn niet de menschen waarlijk Christenen geworden. Slechts persoonlijk geloof in den Heere Jezus Christus maakt iemand inderdaad tot een Christen, niet alleen

in naam. Hoewel we dadelijk toegeven, dat het Christendom een ontzaglijke verandering ten goede heeft gebracht voor den toestand van den mensch op aarde, zoo vragen we toch, waar het volk is, dat beweren durft zijn richting te nemen of zijn zaken te behartigen in overeenstemming met de gedachten Gods geopenbaard in Zijn Woord? De politicus, die in een politiek debat den Bijbel durft aanhalen, anders dan om te spotten, wordt achteruitgeschoven als een temenden huichelaar.

Wat de Schrift ons toont is, dat de heidensche machten als één geheel worden gekarakteriseerd, zoolang zij blijven voortbestaan, door het „*beestenhart*" jegens God, daar ze alleen voor zich zelf zorgen, hun trots en begeerte naar macht bevredigend, ofschoon er regeeringspersonen kunnen zijn, die, hoofd voor hoofd genomen, vreeze Gods mogen bezitten.

Maar „de zeven tijden" gaan voorbij en aan het eind van „de tijden der volkeren" zal de Allerhoogste God worden erkend door alle natiën, koningen, en heerschers als Degene, Wiens werken waarheid en Wiens paden gerichten zijn." Dan zal Israël gezegend worden in zijn eigen land en met Christus in hun midden, vroeger door hen verworpen, maar dan als Jehovah erkend, zal het op de aarde het middelpunt zijn, van waaruit gedurende duizend jaren vreugde en

vrede en zegeningen vloeien zullen tot elk volk, dat onder den hemel is.

„Weest vroolijk, gij volken met zijn volk.

Er zal zijn de wortel van Isaï, en die opstaat om over de volken te heerschen; op Hem zullen de volken hopen." (Rom. 15 : 10—13).

* * *

Het getuigenis des Heeren.

„Hun geluid is uitgegaan over de gansche aarde, en hunne woorden tot de einden des aardrijks." (Rom. 10 : 18; Ps. 19 : 5).

„Hun geluid is uitgegaan over de gansche aarde" . . . . .

Met deze woorden wordt *het getuigenis der schepping* aangeduid. Dit getuigenis heeft volgens Ps. 19 en Rom. 10 de einden der wereld bereikt.

God heeft in het werk Zijner handen Zichzelven geopenbaard. „*Uit* **Zijne werken** *worden beide, Zijne eeuwige kracht en goddelijkheid gekend en doorzien, van de schepping der wereld af. Opdat* **niemand te verontschuldigen zij.**" (Rom. 1 : 20.)

Ieder schepsel heeft van Godswege een getuigenis ontvangen. Het is in onzen tijd wellicht

op zijn plaats ook daarop eens te wijzen. God heeft tot den mensch gesproken, zoowel door Zijn werk als door Zijn Woord. De mensch heeft evenwel dit getuigenis verworpen. De Geest Gods zegt ons, hoe de mensch zich stelt tegenover de prediking der schepping. Paulus schrijft in het *eerste hoofdstuk van den brief aan de Romeinen:*

„God kennende, hebben zij Hem als God niet verheerlijkt of gedankt, *maar zij zijn ijdel geworden in hunne overleggingen, en hun onverstandig hart is verduisterd geworden; zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden, en* **hebben de heerlijkheid des onverderfelijken Gods veranderd** *in de gelijkenis eens beelds van een verderfelijk mensch en van vogelen en van viervoetige en kruipende dieren. Daarom heeft God hen ook, in de begeerlijkheden hunner harten, overgegeven aan onreinheid, om hunne lichamen onder elkander te onteeren, die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen, en* **het schepsel geëerd en gediend hebben boven den Schepper,** *die gezegend is tot in eeuwigheid! Amen.*" (vers 21—25.)

Welk een beschamend woord! Daar zien we, geloovige lezer, den mensch, geteekend door de nimmer feilende stift des Heiligen Geestes, tegenover zijn Schepper. Als de *ondankbare*, de *onverstandige*, de *vermetele*, de *onreine*, keert hij zijn Maker den rug toe! Zoo deed de mensch in het

algemeen. Gelukkig worden ons door God ook uitzonderingen genoemd. Hun namen vinden we in de galerij der geloofshelden. (Hebr. 11). We lezen daar van *Abel,* van *Henoch,* die nog spreken, nadat zij gestorven zijn. Zij klemden zich aan hun Schepper vast, geloofden in Zijn bestaan, eerden Hem en zochten Hem. „*Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen; want, die tot God nadert,* **moet gelooven, dat Hij is.**"

Welnu dit geloof leefde in hun harten en trad naar buiten. Zij ontvingen daarop het getuigenis van God, dat zij rechtvaardig waren en Gode behaagden.

Welk een geduld, welk een lankmoedigheid bij onzen God, als het getuigenis der schepping verworpen wordt; Hij is voortgegaan Zich te openbaren; eerst in Zijn werk — dan door Zijn Woord.

Hoe wonderschoon is het werk van onzen God! Lezen we dien heerlijken psalm, waaruit Paulus in Romeinen 10 de woorden aanhaalt, die aan het hoofd van dit opstel zijn geplaatst.

„De hemelen vertellen Gods eere.
Het uitspansel verkondigt Zijner handen werk.
De dag aan den dag stort overvloediglijk sprake uit.
De nacht aan den nacht toont wetenschap.
Geene spraak, en geene woorden zijn er, waar hunne stem niet wordt gehoord.
Hun richtsnoer gaat uit over de gansche aarde, en hunne redenen aan het einde der wereld."

Wijl deze psalm aangehaald wordt in den brief aan de heiligen te Rome, is het ontwijfelbaar zeker, dat God Zich met het getuigenis Zijner schepping gewend heeft tot het hart van iederen mensch, **opdat deze Hem verheerlijken en danken zou.**

De zonde heeft den mensch echter tot een ellendigen slaaf des duivels gemaakt. In plaats van als een onheilige en verdorven zondaar zich tot zijn Schepper te wenden, is de mensch zijn eigen weg gegaan, die steeds verder van God afvoert, immer dieper wegzinkend in het onreine moeras van zonde!

Gods getuigenis is niet beperkt tot een enkel volk. Dit bewijst Paulus door psalm 19 aan te halen. Niet alleen uit Israël, maar velen uit de volken, ja óók uit de volken, hebben gehoord. Het Woord Gods moest *overal* worden gepredikt.

De *massa* heeft *geen oog* gehad voor de taal des hemels, voor de sprake des uitspansels! Romeinen 1 laat geen plaats voor tegenspraak.

De *massa* heeft *geen oor* voor het Woord. De tijding van eeuwig heil heeft zij verworpen!

Is het anders in onzen tijd?

De schepping predikt dag aan dag; zelfs des nachts zwijgt zij niet. Het Woord des evangelies weerklinkt van zee tot zee. Daaraan paart zich het geweten, dat den mensch, die het omdraagt en het tevergeefs het zwijgen oplegt, zijn be-

schuldigingen luide hooren doet. Maar hoeveler oog is verblind; hoeveler oor zwaar om te hooren; hoeveler geweten is als met een brandijzer toegeschroeid!

Wat verwerpt de mensch veel in zijn dwaasheid!

Opmerkelijk is het, dat het eerste getuigenis der heiligen in den hemel overeenstemt met of liever een weerklank is op het eerste getuigenis van Gods zijde. In Openb. 4 zien wij hen, zittende op tronen, met goud gekroond. Ze verheffen zich evenwel, nemen hun gouden kronen van hun hoofd en werpen ze neer voor de troon Gods met de woorden: „*Gij zijt waardig, o* **onze Heer** *en* **onze God!** *te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de kracht,* **want Gij hebt alle dingen geschapen,** *en door uwen wil waren zij, en zijn zij geschapen geworden*" (vers 11).

Hoe zal Gods hart worden verblijd door dezen lofzang! De weerklank op het lied der schepping weergalmt in den hemel. Hoe kostelijk voor onze harten nu reeds openbaring 4 te lezen naast de eerste bladzijde des Bijbels! De zonde is in de wereld gekomen. Maar ook — Christus, die de zonde heeft teniet gedaan. Daarom volgt onmiddellijk als het lied der verlosten, de lofzang ter verheerlijking van het Lam in Openb. 5: „*Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging.*"

Welk een getuigenis is ook het tweede, dat met het getuigenis der schepping, in Psalm 19 vereenigd voorkomt: *het getuigenis des Woords.* Hooren we, hoe David het ons teekent:

„De wet des Heeren is volmaakt, *bekeerende de ziel.*
Het getuigenis des Heeren is gewis, *den slechten wijsheid gevende.*
De bevelen des Heeren zijn recht, *verblijdende het hart.*
Het gebod des Heeren is zuiver, *verlichtende de oogen.*
De rechten des Heeren zijn waarheid, samen zijn zij rechtvaardig.
Zij zijn begeerlijker dan goud, ja dan veel fijn goud.
(Zij) zijn zoeter dan honig en honigzeem.
Uw knecht wordt door dezelve *klaarlijk vermaand.*
In het houden van die is groote loon."

Kan het ons verwonderen, dat de knecht Gods te midden van deze aangrijpend schoone en beeldrijke beschrijving zichzelven onderbreekt met het woord:

„De vreeze des Heeren is rein,
bestaande tot in eeuwigheid."?

O, wonderbaar heerlijk Woord Gods!

Gij bekeert de ziel; bewerkt die wonderbare omkeering, die afzondering van de wereld, van de zonde en ongerechtigheid om den mensch tot God te brengen, tot den Heilige en Rechtvaardige, al is het ook met het woord van den tollenaar op de lippen: *O God! wees mij zondaar genadig!* of dat van Jesaja: „*Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben,*" of dat van Simon Petrus: „*Ga uit van mij, want ik ben een zondig mensch.*"

Het Woord Gods doet, wat het wonder der schepping ook doet, het openbaart den mensch, **wie God is.** Maar het doet nog meer. Het zegt den van zijn Schepper vervreemden mensch tevens, **wie de mensch is.** Maar meest van al — het geschreven Woord brengt den schuldigen zondaar tot het Vleeschgeworden Woord, tot **Jezus Christus,** *die* **den Schepper,** *door den mensch onteerd,* **verheerlijkt heeft,** en in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken.

Het Woord des Heeren geeft wijsheid, *ware wijsheid,* die de eeuwigheid verduurt. Niet die wijsheid, die wordt te niet gedaan. Het verblijdt het hart. Het verlicht de oogen! Het is de onfeilbare waarheid! Het is begeerlijker dan veel fijn goud en zoeter nog dan honing, ja dan honingzeem! Het vermaant en geeft een blijvend loon!

Dat Woord zal niet worden weggenomen: **het is eeuwig!** De hemelen zullen als een boekrol worden samengerold, maar het Woord onzes Gods blijft tot in eeuwigheid!

Wat is de mensch, die dat Woord verwerpt! Het werk der schepping heeft gepredikt, eeuwenlang! Wie heeft die prediking gehoord? En het Woord is verkondigd; maar door wien is het geloofd?

Het evangelie der genade, dat evangelie, waarvan de gestorven, doch opgewekte en verheerlijkte

Christus het middelpunt is, wordt gepredikt, totdat de Bruid van Christus zal worden opgenomen in heerlijkheid. (Lees 2 Thess. 2.) Dan zal nog het evangelie des Koninkrijks worden verkondigd. (Lees Matth. 24 : 14).

„En dan zal het einde komen." Dan zendt God Zijn oordeel. Maar zie, voordat de Zoon des menschen komt om te oordeelen, zendt God nog een laatste getuigenis.

Er verschijnt, zoo zegt ons Openbaring 14, *„een engel, vliegende in het midden des hemels, hebbende*

het eeuwig evangelie,

om het te verkondigen aan hen, die op de aarde wonen, en aan **alle natie** *en* **geslacht** *en* **taal** *en* **volk**, *zeggende met een groote stem:*

„Vreest God, en geeft Hem heerlijkheid, want de ure zijns oordeels is gekomen; en aanbidt Hem, die den hemel en de aarde en de zee en de fonteinen der wateren gemaakt heeft" (vers 6, 7).

Het evangelie des almachtigen Scheppers derhalve. Van Hem, die alle dingen gemaakt heeft. Van Hem, die een heerlijke sprake heeft doen uitstorten door den dag en den nacht, eeuw na eeuw! Het is, alsof we een stem vernemen, die het nog eens, maar nu voor het laatst uitroept:

„Schik u, om uwen God te ontmoeten!"

Die God, die Zich nooit onbetuigt heeft gelaten, die met Zijn vingeren aan den hemel heeft ge-

predikt, die Zijn Woord zond, die Zijn eenigen en veelgeliefden Zoon deed neerkomen, die Zijn Heilige Geest deed arbeiden aan het hart des menschen, die zulk een ernstig woord legt in den mond des engels, die God *moet* Zijn tegenstanders oordeelen, gelijk Hij den duivel zal oordeelen. **Hij wil behouden!** Maar als al Zijn werk voor den hardnekkigen zondaar ijdel blijkt, dan zàl Hij oordeelen.

De ure des toorns is aanstaande!

O, dat nog velen luisteren naar Gods veelzijdig getuigenis. De heilige God zal Zich in een onkreukbaar recht verheerlijken, ook als Hij oordeelt. Maar allermeest wordt Hij verheerlijkt door de verlossing van den diep gevallen mensch!

> „Looft den Heer uit de hemelen; looft Hem in de hoogste plaatsen . . . . Looft den Heere van de aarde; . . . . Gij koningen der aarde, en alle volken! . . . . . Jongelingen en ook maagden; gij ouden met de jongen! Dat zij den naam des Heeren loven; want Zijn naam is alleen hoog verheven; Zijn majesteit is over de aarde en den hemel." (Ps. 148).

Dit heilige toekomstlied staat vervuld te worden! Dank zij den Heer!

J. T.

* * *

Kom, Heer Jezus, kom!

Hoeveel lange, donk're nachten,
Heeft de duurgekochte Bruid,
Op haar Heiland moeten wachten,
Zag zij hopend naar Hem uit!
Jaar na jaar is weggevlogen,
Eeuw na eeuw sloop droevig heen;
Niemand kwam haar tranen drogen,
En nóg is Uw Bruid alleen.
KOM, HEER JEZUS, KOM!

Menig vrome, hier beneden,
Heeft met ons op U gewacht;
Heeft zijn diensttijd uitgestreden,
Werd door ons naar 't graf gebracht.
Treurend legden wij hem neder,
Tot het tijdstip wordt vervuld,
Waarop Gij hen allen weder,
Uit het graf eens wekken zult.
KOM, HEER JEZUS, KOM!

't Licht der Waarheid gaat verduist'ren;
't Werk des boozen groeit steeds aan;
Zondemacht en Satans kluist'ren
Doen uw Bruid weemoedig aan.

Lieve Heer! ai, hoor ons smeeken!
Stel Uw komst toch niet meer uit!
Wil het wolkenfloers toch breken!
Hoor het roepen Uwer Bruid:
KOM, HEER JEZUS, KOM!

Zie ons hijgend zielsverlangen,
Om Uw heerlijkheid te zien.
Kom, o Heer! om ons t' ontvangen
Dat Uw Bruid U hulde biên!
Hoor Uw Bruid, hoor haar hier klagen,
Op deez' kommervolle aard';
Morgenster! o doe het dagen,
Voer Uw Bruid toch hemelwaart!
KOM, HEER JEZUS, KOM!

Dan, dan zal het tijdstip komen,
Waarop al het schepsel wacht;
Het verlangen aller vromen,
Dat Gij, Heer! verschijnt in kracht.
Dan, voor 't kruis, een plaats der eere,
Eeuw'ge roem en eer en macht,
Wordt dan door de schepping, Heere!
Met Uw Bruid U toegebracht.
KOM, HEER JEZUS, KOM!

Wij zullen niet allen ontslapen!

„Ziet, ik zeg u een verborgenheid: Wij zullen niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden, in een punt des tijds, in een oogenblik, bij de laatste bazuin ...."

1 Kor. 15 : 51—52*a*.

Wij zullen niet **allen** ontslapen!

Neen niet allen!

Hoevelen ontsliepen reeds! Wonderbaar woord toch, dit woord *ontslapen!* Hoe heerlijk duidt het aan, dat al degenen, die *„in Christus gestorven"* zijn, vertrouwend zich hebben neergelegd in de armen van Jezus. Dat zij het moede hoofd aan Zijn hart hebben neergevlijd met de zalige zekerheid, dat Jezus, die eenmaal **stierf**, van Wien de Schrift niet zeggen kàn, dat Hij ontsliep, voor hen alles goed, alles wel gemaakt heeft; alles bij God heeft in orde gebracht, toen Hij Zich gaf aan het vloekhout des kruises!

Hoe menigeen is reeds ontslapen!

En — ontwaakt bij Jezus!

Menig vrome, hier beneden,
Heeft *met ons op U gewacht;*
Heeft zijn diensttijd uitgestreden,
Werd door ons naar 't graf gebracht.
Treurend legden wij hen neder,
Tot het tijdstip wordt vervuld,
Waarop Gij hen allen weder,
Uit het graf eens wekken zult.

O, hoe verblijden we ons, als we denken aan de volkomen gelukzaligheid hunner zielen.

Hun lichaam, het broze, ziellooze omhulsel is neêrgelegd in de groeve der vertering. De ziel evenwel slaapt niet, ze kàn niet slapen, in de tegenwoordigheid van Jezus, in het Paradijs Gods.

Hun zielen genieten onuitsprekelijk veel! Zij smaken ongestoorde, ononderbroken gemeenschap met Jezus, een gemeenschap, die hier reeds bij alle zwakheid zoo gelukkig maakt. *Benijden* kunnen we slechts degenen, die ons voorgingen, die door Jezus ontslapen zijn; *beklagen nimmer!*

Hoe dikwijls beklagen we evenwel *ons zelven.* Hoe vaak zijn we met ons zelven bezig, en zien we niet „op hetgeen der anderen is." (Fil. 2 : 4.) Indien we de onzen „waarlijk liefhebben, dan zullen we ons verblijden, dat zij naar Jezus gingen." (Joh. 14 : 28.)

Als evenwel steeds meer ledige plaatsen ontstaan, heeft het hart behoefte aan Goddelijke vertroosting.

Welnu, die verkwikking wordt ons aangeboden

in het woord van den apostel Paulus: „Wij zullen niet **allen** ontslapen!" De dood zal niet immer doorgaan in onze vensteren te klimmen, om onze geliefden, die met Jezus verbonden zijn, weg te rukken. De dood is een dienstknecht Gods, die nu nog menigmaal gebruikt wordt door den Heer om de Zijnen in de rust te brengen. Geen koning der verschrikking is de dood voor den geloovige. Hij is die gezant Gods, die de scheiding bewerkt tusschen lichaaam en ziel — die dat doet op Gods bestel, op Gods tijd — die de kille hand legt op het lichaam — en bij den aanblik daarvan breekt ons hart — maar die **over de ziel geen macht heeft.**

Gode zij dank voor die onuitsprekelijke genade!

De ziel wordt „*thuis*" gebracht, wederom door gezanten Gods, maar nu door *hemelsche gezanten*, door de engelen, die Gods troon omringen (Luk. 16 : 22.)

Aan het werk van den dood komt echter ook een einde. De apostel roept ons twee dingen toe: „Wij zullen niet allen ontslapen," en: „De dood is verslonden tot overwinning."

Er komt een oogenblik, dat de dood niet meer gezonden wordt, dat ook geen engelen meer de zielen der ontslapenen in de rust brengen, maar dat Jezus komt, **Jezus-Zelf.**

Dan ontslapen wij niet meer. En daarom is het een troostwoord: „Wij zullen niet **allen** ont-

slapen." Voor een treurend hart is zulk een woord als een koele dronk voor den amechtige.

Neen wij zullen niet allen **ontslapen**. Neen, wèl zullen we veranderd worden, maar eerst als Jezus komt. Maar Hij komt gewis! Hij komt met de bazuin Gods. Het bazuingeschal zal de graven doorklinken. De dooden zullen onverderfelijk worden opgewekt. Hun lichamen worden gewekt, verheerlijkt, zij komen met Jezus op deze aarde, en hebben op slechts één ding nog maar te wachten. Wij, die levend overgebleven zijn, worden *„veranderd."* Treffend eenvoudig woord, maar met welk een gezegende beteekenis. Veranderd, om met hen, die opgewekt zijn, Jezus te kunnen volgen in de eeuwige heerlijkheid.

Zalige verwachting: Jezus komt!

Hij komt wellicht heden. Dan is er geen ontslapen meer. Neen, de hemel geeft Jezus; het graf geeft de ontslapenen en de zalige vereeniging zal plaats hebben, waarnaar het hart met heimwee smacht.

Dan is het hart des Vaders bevredigd!

Dan is ook het hart van onzen Heiland bevredigd!

En wij? — We hebben verzadiging van vreugde voor 's Heeren aangezicht — eeuwiglijk en altoos!

't Hoofd omhoog, het hart naar Boven
Hier beneden is het niet!

J. T.

* * *

De Opstanding.

(Een gelijkenis.)

Op een zeer heeten dag was een arme, afgetobde rups bezig, zichzelve met moeite voort te sleepen, ten einde voedsel te vinden. De bodem was droog, vol scheuren en harde verhevenheden; en terwijl zij de eene na de andere beklom, was zij dikwijls in gevaar te vallen in of over hetgeen haar vreeselijke spleten en afgronden toeschenen. Zij was daarenboven zeer hongerig, aangezien er vele uren verloopen waren, sedert zij iets groens geproefd had. De plant, waarvan zij leefde, was schaarsch, en nu had de droogte de laatste bladeren doen verwelken. Weldra begon de middagzon haar naakt lichaam hevig te steken; want zij werd niet, zooals velen meer gelukkigen van haar familie, daartegen beschermd door een dik, harig kleed. Ten laatste geheel uitgeput en wanhopig, hield zij stil onder een lagen, bloeienden heester, om een weinig uit te rusten, en zij kon niet nalaten haar harde lot te beweenen.

„Ach!" riep zij uit, „ik ben het ongelukkigste wezen, dat op de aarde leeft; alle voedsel ontbreekt mij; mijn leven is slechts een leven van moeite en ellende. Ik moet als een slang langs den grond voortkruipen, met de kans om ieder

oogenblik door een vogel of een ander kruipend dier te worden verslonden, indien ik niet eerst van gebrek omkom."

Terwijl de arme rups zoo zichzelve beklaagde, zette een schitterend diertje, dat zich aan den nektar der bloemen had zitten vergasten, en haar treurige ontboezemingen had aangehoord, zich plotseling vlak naast haar op den grond neder. Op eens begon zij haar schoone vleugelen uit te spreiden, opdat de zon de prachtige kleuren recht zou doen uitkomen, en trachtte op allerlei wijze haar aandacht te trekken.

„O," zeide de arme rups, eindelijk zijn stralend oog ten volle op haar gevestigd ziende, „waarom zijt gij hier gekomen? Is het om mij mijn ellende nog levendiger te doen gevoelen? Spreidt gij die heerlijke vleugelen uit en laat gij uw vlugge, luchtige gestalte zien, alleen om mij te herinneren, dat ik een *aardworm* ben, die niet in staat ben mijzelve van den grond op te heffen? Gelukkig wezen! bestemd om slechts in gindsche lucht te zweven, of te verwijlen tusschen bloemen, die nooit voor mij bloeien; ga heen! ach! ga heen! en verlaat een arme ongelukkige, aan wier ellende de dood spoedig een einde zal maken!"

„Neen, o neen!" begon op zilveren toon het gelukkige wezen, dat zij toegesproken had, „luister naar mij. Eens kroop ik ook, evenals gij, als een arme worm langs den grond. Zie mij niet zoo

verbaasd aan. Ik zeg u de eenvoudige waarheid: eens was ik als gij. En zoo zult gij ook, nadat de zon nog eenige malen zal zijn opgegaan, op even schitterende vleugelen als de mijne rondzweven, honig zuigende uit de zoetste zomerbloemen, en u in den herfst lavende aan de rijkste vruchten. Gindsche blauwe lucht zal ook uwe geliefkoosde verblijfplaats zijn. Maar luister verder. Eer dit kan plaats hebben, moet gij voor een tijd opgesloten worden in een donkere, nauwe gevangenis, en uw tegenwoordig ellendig lichaam moet een verandering ondergaan. Maar hoe weinig zal u dit deren, in de verwachting van wat er volgen zal! Geloof mij, vriendin! het *zal zoo zijn*, wees dus goedsmoeds en laat uw wanhoop varen; het zal niet lang meer duren, eer wij elkander daarboven ontmoeten, waar gij duizenden gelukkige wezens ziet dartelen in de zonnestralen."

Toen voor een oogenblik zijn helder stralend oog op het arme schepsel vestigende, spreidde de gelukkige vlinder zijn vleugelen uit en verdween uit haar gezicht.

Voor een wijle bleef de arme rups onbeweeglijk liggen, geheel verbijsterd door de wonderbare tijding, die zij vernomen had. *Kon* het waar zijn? Nauwelijks kon zij het gelooven, en echter vervulde de gedachte alleen, dat het waarschijnlijk was, haar met zulk een vreugde, dat het scheen, alsof er nieuw leven in haar kwijnend lichaam

was uitgestort. En dit te meer, toen het getuigenis der kapel bekrachtigd werd door een stemmige bij, die in de omgeving werkte, en die er bijvoegde, dat zij zelve dikwijls ooggetuige was geweest van het feit. — De rups, gevoelende, dat zij het goede nieuws niet langer kon betwijfelen, hervatte haar reis met nieuwen moed, als een nieuw schepsel. Zij ondervond dezelfde bezwaren en moeilijkheden als van tevoren; maar haar gedachten waren er niet meer mede bezig; haar oogen waren naar boven gericht, verwachtende den tijd, wanneer ook zij in de helder blauwe lucht zou kunnen zweven, of verwijlen tusschen de schoonste bloemen. Nu beschouwde zij zichzelve niet meer als een aardworm, maar als een wezen, dat bestemd is tot een heerlijk voortbestaan.

Ik aarzel niet, lieve lezers! u het feit, waarvan gij gelezen hebt, en dat gij zeker zelven wel zult waargenomen hebben, als een schoone type van de opstanding voor te stellen.

In het boek der Spreuken zult gij vinden, dat de Heilige Geest het niet te gering geacht heeft ons de kleinste, en naar onze gedachten meest onachtzame van alle schepselen, als voorbeelden

der uitnemendste wijsheid

voor te houden; bijv. de mieren, de konijnen, de sprinkhanen en de spin. —

„Hoe?" zult gij uitroepen, „gaf de Heilige Geest

den wijsten der menschen in, om te spreken over een spin?"

Ja! en Hij liet Salomo ook dat verachtelijk diertje in verband brengen met al wat groot is in deze wereld. „De spinnekop grijpt met de handen, en is in de paleizen der koningen." (Spr. 30 : 28.)

De mensch spreekt van kleine en groote dingen, en hij veracht de kleine dingen. Doch God doet zoo niet. God is *zóó groot*, dat niets voor Hem klein is. „Het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke beschamen zou; en het onedele der wereld en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is te niet zou doen; opdat geen vleesch zou roemen voor God." (1 Kor. 1 : 27—29.) Hij neemt een onnoozel kind, en stelt het in het midden der groote menschen, en zegt: „Al wie dan zichzelven zal vernederen gelijk dit kindeken, die is de meeste in het koninkrijk der hemelen." (Matth. 18 : 4.) En Hij vestigt onze aandacht op de mieren, een *onsterk* volk, dat evenwel zijn spijs bereidt voor den naderenden winter; op de konijnen, die om hunne *zwakheid* steun zoeken in den rotssteen; op de sprinkhanen, die *geen koning* hebben, en op den spinnekop. (Spr. 30 : 24 — 28.)

Ongetwijfeld mogen we dus, zonder in tegen-

spraak te zijn met den Geest van God, de aandacht vestigen op een ander klein en onaanzienlijk diertje, dat in het eerste en tweede tijdperk van zijn bestaan een levendig beeld is, ten eerste van onzen tegenwoordigen toestand in het lichaam der sterfelijkheid, waarin wij nu „zuchten, bezwaard zijnde." Ten tweede, van den toestand, waarin dat lichaam zich bevindt, terwijl het wachtende is op de stem, die het uit het graf te voorschijn zal roepen; en ten derde, van het genieten der hemelsche heerlijkheid, wanneer wij voor altijd met den Heere Jezus en aan Hem gelijk zullen zijn.

De gedachte aan den dood is altijd onaangenaam. Daarom is het ook, dat wij in Gods Woord daarbij nimmer bepaald worden, maar wel bij het leven, bij de opstanding, bij de eeuwige heerlijkheid, enz. En ook ik wensch de schoone waarheid der opstanding gaarne zoo eenvoudig en duidelijk mogelijk voor te stellen, opdat zij uw gedachten moge verheffen boven het graf, waar velen van hen, die gij innig lief hadt, nederliggen; en opdat gij, ook in betrekking tot hen, veel moogt denken aan den tijd, **die spoedig nadert,** wanneer allen, die Jezus hebben liefgehad, Zijn stem zullen hooren, en zullen opstaan uit hun graven, Hem tegemoet, met lichamen even heerlijk en schoon als het Zijne; met aangezichten, die de heerlijkheid van het aangezicht van Christus

weerkaatsen. Hoe heerlijk voor allen, die in hun graven zijn,

als de Heer komt!

Er is echter nog iets heerlijkers voor degenen, *die levend overblijven* tot de toekomst des Heeren. Deze zullen **niet sterven,** maar zij zullen opgenomen worden den Heer tegemoet in de lucht. In een oogenblik, in een punt des tijds, zullen zij worden veranderd ; hun sterfelijk en verderfelijk lichaam zal in een oogenblik de onsterfelijkheid en de onverderfelijkheid aandoen, en aan het heerlijke lichaam van den Heere Jezus gelijkvormig gemaakt worden. Zie 1 Kor. 15 : 51—55; Fil. 3 : 21; 1 Thess. 4 : 13—18. Zij zullen, zooals de apostel Paulus zegt in 2 Kor. 5 : 2, niet **ontkleed**, maar **overkleed** worden. Welk een heerlijke verwachting, welk een zalige hoop voor de geloovigen!

De Heere Jezus verschijnt in de lucht! De bazuin klinkt! — *de ontslapen heiligen* worden opgewekt en ontvangen het nieuwe, verheerlijkte lichaam der opstanding; *de levend overgebleven* geloovigen worden in een oogenblik veranderd; hun zwak, gebrekkig, sterfelijk lichaam doet op eens de onsterfelijkheid aan. **De gansche Gemeente van Jezus Christus is dan vereenigd**; al de millioenen leden van het lichaam van Jezus worden tezamen in wolken opgenomen, den Heer tegemoet in de lucht, om altijd met den Heer te

zijn. Jezus, de Bruidegom, komt in de lucht om Zijn geliefde Bruid tot Zich te nemen, en haar in de vele woningen in het Vaderhuis in te leiden.

Deze komst des Heeren kan ieder oogenblik plaats hebben. Wanneer weten wij niet; maar het kan evengoed heden als morgen zijn. Zoo gij een geloovige zijt in den Heere Jezus, al zijt gij dan ook nog zoo zwak, en al hebt gij nog zoovele gebreken, dan zult gij aan die opneming der Gemeente deel hebben. Is dat niet een blijde boodschap? Gij moogt, gij kunt Jezus, uw Heer en Bruidegom, verwachten.

Heden nog kan Hij komen

om u op te nemen in Zijn heerlijkheid. O, verblijd u in deze hoop; verwacht Hem met omgorde lenden en met een brandende lamp! Strek u met vurig verlangen uit naar Zijn komst! Hij roept u toe: *„Zie, Ik kom haastelijk!"* Antwoord van ganscher harte: „Amen. Ja, kom, Heere Jezus!"

* * *

Mattheüs XIII.

DE GELIJKENISSEN VAN HET KONINKRIJK DER HEMELEN.

(Vervolg van bladz. 192, vorigen jaargang.)

IV. *De Schat in den Akker, de Paarl van groote waarde en het Vischnet.*

Zoover als het menschelijk oog kan waarnemen, is dus het geheele Koninkrijk der Hemelen in een toestand van verdorvenheid; en, zoo de Heer Jezus in Zijn leering het hierbij gelaten had, zouden wij zeker niet anders kunnen denken, dan dat alles wat Hij, als de Zaaier, is begonnen, vergeefsch is geweest. Doch, dank zij Zijnen Naam! de Heer doet ons meer vernemen en zien! Hij, die Zijn mond opende om *verborgenheden, die van de grondlegging der wereld af verborgen zijn geweest,* te spreken (vs. 35), heeft ons in de twee gelijkenissen: „de Schat in den akker," en „de Paarl van groote waarde," bekend gemaakt met de innerlijke, voor

Hem van alle waarde zijnde kern

in het Koninkrijk, nl. *Zijn Gemeente,* door Hem zóó geliefd, dat Hij Zichzelven voor haar heeft

overgegeven. (Efez. 5 : 25.) En hoe opmerkelijk is het, dat, waar God door den Heiligen Geest den apostel Paulus „de verborgenheid der Gemeente" heeft bekend gemaakt, deze ook schrijft: „Die in andere geslachten den zonen der menschen *niet* bekend gemaakt is," (Efez. 3 : 5); en in Kol. 1 : 26 lezen wij: „De verborgenheid, die van eeuwen en geslachten her *verborgen is geweest.*"

Zóó ook spreekt de Heer in de gelijkenis.

„Wederom is het Koninkrijk der Hemelen gelijk aan een schat, *in den akker verborgen*, welken een mensch gevonden hebbende, *verbergde;* en van blijdschap daarover, gaat hij heen, en verkoopt al wat hij heeft, en koopt dien akker."

Een mensch *vindt* dien schat en *koopt* den akker, ten einde in het bezit van den schat te komen.

Niet de akker was het doel, maar de daarin *verborgen* schat. Daarom heeft Christus den akker (en de akker is de wereld, volgens vs. 38), gekocht, en is Hij bezitter van den akker geworden.

Het gaat Hem echter om den schat daarin verborgen, d. i. Zijn Gemeente, het eigenlijke voorwerp van het verlangen en van de opoffering des Heeren, als hetgeen wat zijn hart in deze wereld gevonden heeft, overeenkomstig de raadsbesluiten en gedachten Gods. Ja, inderdaad

Christus heeft van alles afstand gedaan, alles verkocht,

om te koopen den akker, waarin de door Hem gevonden schat, de gemeente, *verborgen* was. Hij ontledigde niet alleen Zichzelven om hen, die in Hem zouden gelooven, te koopen (Fil. 2 : 7), maar Hij ontzegde zich alles, wat Hem toekwam as mensch, als Messias op aarde; Hij gaf de beloften, Zijn koninklijke rechten, ja Zijn leven tot prijs om de wereld te bezitten, waarin de Zijnen (Zijn Gemeente) waren. De verlosten in den hemel vangen immers het nieuwe lied aan, met te zingen: „Gij zijt waardig het boek te nemen, en zijne zegelen te openen; want Gij zijt geslacht, en hebt *Gode gekocht met uw bloed* uit alle geslacht en taal en volk en natie." — Waar, door den zondeval, alles in het bezit en onder de macht des Satans gekomen is, zal straks alles uit diens macht genomen, en aan Christus, den Zoon des menschen, gegeven worden. Zie hiervoor Ps. 8 en Hebr. 2.

In de gelijkenis van „de Paarl van groote waarde" hebben wij dezelfde gedachte, doch door andere denkbeelden gewijzigd.

„Wederom is het koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman, die schoone paarlen zoekt; en één paarl van groote waarde gevonden hebbende, ging hij heen, en verkocht al wat hij had, en kocht haar."

De koopman was aan het *zoeken* van schoone paarlen. Hij wist, waar het om ging. Hij bezat

smaak, onderscheiding en kennis ten aanzien van hetgeen hij zocht. Het was de welbekende schoonheid der zaak, waardoor Zijn zoeken was gaande gemaakt. Hij wist, wanneer Hij er een gevonden heeft, overeenkomende met Zijn denkbeelden, zoodat het de moeite waard is alles te verkoopen, opdat hij in het bezit er van komen mocht. Dit is zij waard in de oogen desgenen die haar waarde kan schatten. En Hij koopt niets anders daarbij.

Dit geheel is weder een beeld van onzen liefdevollen Heer en Heiland. Christus heeft in de Gemeente op zichzelve een *schoonheid* en een *waarde* gevonden, welke Hem alles deed opgeven om haar te verkrijgen tot Zijn eigendom. Ja, *alles* gaf de Heer: Zijn heerlijkheid, Zijn rijkdom, Zijn majesteit; Zijn eer, Zijn rechten als Israëls Koning, Zijn rechten als Zoon des menschen, ja Hij gaf ten laatste Zijn dierbaar leven! Terecht heeft een dichter het gesproken, wat elk waar geloovige van den grond des harten zal beämen:

„Voor dezen prijs hebt Gij uw Bruid verkregen;
Gij gaaft voor haar U-zelven in den dood.
Voor haar waart Gij in zielenangst en lijden;
Wat is Uw liefde, o Heer! ondenkbaar groot!"

De laatste der zeven gelijkenissen van het Koninkrijk der Hemelen is die van *het Vischnet, uitgeworpen in de zee.* Dezelfde personen, die het

net uitwerpen, trekken het ook aan den oever, en maken de scheiding door

de goede visschen in vaten bijeen

te verzamelen, terwijl zij van de kwade geen verdere notitie nemen. De *goede visschen* veilig te stellen, is het werk van hen die het net optrekken, nl. de visschers. Onwillekeurig denken wij hier aan de woorden van den Heer tot Zijn discipelen: „Van nu aan zult gij menschen vangen." (Luk. 5 : 10.) Het sorteeren is wel hun werk, maar zij hebben toch eigenlijk alleen met de *goede visschen* te maken. Die kennen zij, en die zijn het doel van hun visschen en het voorwerp hunner werkzaamheid. De arbeid der visschers vormt een gedeelte der geschiedenis van het Koninkrijk der Hemelen. De kwaden zijn niet voor hen van nut, en uit het opgetrokken volle net worden zij *weggeworpen.* In de voleinding der eeuw zullen *de engelen,* **niet de visschers,** zich uitsluitend bezighouden met *de kwaden,* om die van de rechtvaardigen af te scheiden, en ze dan te werpen in den oven des vuurs; „daar zal weening zijn en knersing der tanden." (vs. 50.)

In de verklaring der tweede gelijkenis (het Onkruid tusschen de tarwe), vindt men het beslissende oordeel over het onkruid, waardoor vernield en verteerd wordt, wat op den akker gebleven en tevoren onder Gods bestuur door *de engelen* te zaam gebracht en uit de tarwe afgezonderd was.

De engelen worden aan *het einde* uitgezonden, niet om het onkruid van de tarwe te scheiden, want dit is dan reeds verricht; maar om het onkruid in het vuur te werpen, en aldus het Koninkrijk van de ergernissen te zuiveren.

In de gelijkenis van het Visçhnet heeft de sorteering nu, *in dezen tijd*, plaats. Er zullen rechtvaardigen op de aarde zijn, nl. die in de verklaring der gelijkenis van *het onkruid des akkers*, aangegeven worden als *zonen des Koninkrijks*, (vs. 38), en de boozen zullen van hen worden verwijderd. De practische leering dezer gelijkenis is de **afscheiding der goeden van de kwaden, en het verzamelen dezer goeden in vaten.**

Aan het einde onzer beschouwing van de zeven gelijkenissen gekomen, kunnen wij het geheel in 3 hoofdtrekken weêrgeven.

1°. Dat de Heere Jezus het rijk in de handen van den mensch heeft overgegeven, tot Hij zal wederkomen, om Zelf de teugels van het bewind ter hand te nemen.

2°. Dat Hij ons zoowel den uiterlijken vorm, welken het rijk in Zijn afwezigheid zou aannemen, als de innerlijke kern, die het bevat, beschrijft.

3°. Dat de Heer, om die kern te bezitten, alles wat Hij had, overgaf; en dat het, niettegenstaande de groote schuld der Joden, die van de zijde des menschen de aanleidende oorzaak waren van Zijn vertrek van deze aarde, reeds bij Zijn

komst hier beneden Zijn plan was, om Zijn heerlijke heerschappij voor een wijle op te geven, om dien

kostbaren Schat,
die Paarl van groote waarde,

de Gemeente, te koopen, die nu door Zijn dienaars uit het rijk wordt vergaderd en afgezonderd.

Uit dit ons overzicht blijkt dus duidelijk, dat het *Koninkrijk der Hemelen* en *de Gemeente* niet een en dezelfde zaak zijn. Het Koninkrijk toch was geopenbaard, eer er van de Gemeente sprake was. „Naar den bepaalden raad en voorkennis Gods," moest de Gemeente als de Bruid aan Christus gegeven worden; en daarom moest het Koninkrijk worden verworpen, opdat de Koning voor den prijs Zijns bloeds den Schat kon koopen, dien Hij in de wereld (den akker) gezien en gevonden had.

Er kan geen sterker bewijs gegeven worden voor het onderscheid tusschen het Koninkrijk en de Gemeente.

Wanneer iemand voor het bezit eener zaak een anderen prijs geeft, dan kunnen die twee toch niet een en dezelfde zaak, noch de een de voorzetting van de andere zijn. De Gemeente is in het Koninkrijk, zij maakt de innerlijke kern, het hemelsche bestanddeel uit van het Koninkrijk, maar *zij is het Koninkrijk zelf niet.* Het Koninkrijk is niet, zooals de Gemeente, het lichaam van Christus,

Zijn Bruid, de volheid desgenen, die alles in allen vervult. De onderdanen des rijks, zijn niet als zoodanig met Christus gestorven en opgestaan, en *in Hem gezet in den hemel;* zij zijn ook niet kinderen maar onderdanen Gods. En bovendien, de Gemeente zal eenmaal met Christus, als de **vrouw des Lams,** over en in het Koninkrijk heerschen. (Zie Openb. 21 : 9 — 27.)

D. R.

* * *

Israël, Gods volk.

(Vervolg van bladz. 14.)

God verworpen.

Het huis van David, door God in genade opgericht, om door hetzelve de betrekking met Zijn volk te onderhouden, is, helaas! ook ontrouw geweest en heeft gefaald in zijn verantwoordelijkheid. Door Ezechiël moest het droeve woord gesproken worden: „Omdat gij Mij vergeten en Mij achter uwen rug geworpen hebt." (Ezech. 23 : 35.) En Hoséa, als de mond des Heeren, heeft moeten spreken: „Noem zijnen naam

Lo-Ammi, want gijlieden zijt Mijn volk niet, zoo zal Ik ook de uwe niet zijn." (Hos. 1 : 9.) Van 's menschen zijde is **alles verloren.**

Maar, God is getrouw!

Als de zeventig jaren van ballingschap in Babel voor Juda voleindigd zijn, keert een „overblijfsel" naar het land der vaderen terug; en, volgens de profetie van Jeremia, wordt de tempel herbouwd en schenkt God verhooring aan de bede van Daniël. (Dan. 9.)

De komst van den Messias staat met dit teruggekeerde „overblijfsel" in verband, en er is derhalve aan den nachtelijken hemel een flauwe lichtstraal te onderkennen!

Men moet echter niet meenen, waar het „overblijfsel" in het land teruggekeerd is, dat het een vrij volk was, zooals voorheen. O neen; **zij waren en bleven knechten.** Wij hooren het hun klagen: „Zie, *wij zijn heden knechten;* ja, het land dat Gij onzen vaderen gegeven hebt om de vrucht van dien en het goede van dien te eten, zie, daarin **zijn wij knechten.** En het vermenigvuldigt zijne inkomste *voor de koningen*, die Gij **over ons gesteld hebt,** *om onzer zonden wil;* en zij heerschen over onze lichamen en over onze beesten, naar hun welgevallen; alzoo zijn wij *in groote benauwdheid.*" (Neh. 9 : 36 en 37). Ja, het volk Israëls *is* in knechtschap en *blijft* zulks, tot op de komst van Christus, die het

volkomen zal bevrijden. Zelfs toen de Heere Jezus in het midden van hen was, trad deze treurige waarheid aan het licht. Hij heeft hen moeten zeggen: Geeft *den keizer*, wat des keizers is." (Matth. 22 : 21.) En het volk, wederkeerig, heeft den Romeinschen stadhouder Pilatus toegeroepen: „Wij hebben geen koning, dan *den keizer!*" (Joh. 19 : 15.)

Als Kores, de Perziaan, verlof schenkt tot het land der vaderen terug te keeren, gingen eerst onder Zerubbabel meer dan 40.000 personen uit, en ongeveer een eeuw later onder Ezra een tweede gedeelte van meer dan 1400 mannen, die, hoe treurig de omstandigheden ook voor hen waren, zich toch door het geloof aan God vastklemden.

Is het niet wonderbaar? Vanwege hun afwijken van den Heere en de afgoderij, heeft God het noodzakelijk geacht hen naar het land der afgodendienaars te verbannen. En na zeventig jaren in Babel geweest te zijn, is *de onreine geest der afgoderij* van hen uitgevaren. Langs een diepen weg, in een harde leerschool, heeft God Zijn volk onderwezen, en hen een afkeer doen krijgen van het dienen der „gruwelen en ijdelheden" der volken. In Babel *gedwongen* de afgoden te dienen, hebben zij het verfoeielijke en ijdele er van leeren inzien. Zij zijn van de zonde der afgoderij gereinigd, doch, helaas! niet voor altoos. In Matth. 12 : 43—45 hooren wij den Heere Jezus

zeggen: „En wanneer de onreine geest van den mensch uitgegaan is, gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust, en vindt ze niet. Dan zegt hij: Ik zal wederkeeren naar mijn huis, vanwaar ik uitgegaan ben; en komende, vindt hij het ledig, geveegd en versierd. Dan gaat hij heen, en neemt met zich *zeven andere geesten,* **boozer dan hijzelf,** en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en *het laatste* van dien mensch wordt *erger* dan het eerste. **Zoo zal het ook zijn met dit boos geslacht."** Deze woorden wijzen ons op den tijd van den anti-christ.

Ezra's komst in het land bewerkt *een afzondering* van het verkeerde en onreine, wat ontstaan en gewerkt is in den tijd, dat hij er nog niet was. En dit gevoel van afzondering van de andere volken treedt zoo duidelijk en beginselvast aan het licht in de dagen van Nehemia, waar de nakomelingen van Ismaël en die der zonen van de dochteren van Lot, meê hun dienst willen bewijzen aan het bouwen van Jeruzalems muur. „Gijlieden hebt geen deel, noch gerechtigheid, noch gedachtenis in Jeruzalem" was het besliste woord van Nehemia aan Sanballat, den Horoniet, Tobia den Ammoniet, en Gesem, den Arabier. (Zie Neh. 2 : 19 en 20.)

Ezra bouwt ten eerste *het altaar,* legt *het fondament voor den Tempel* en den eeredienst, volgens de wet des Heeren. Er is echter geen Arke

des Verbonds, geen Urim en Thummim in den Tempel. De Tempel is ledig; en wat Hoséa geprofeteerd heeft, vindt nog steeds zijn bevestiging: „De kinderen Israëls zullen *vele dagen* blijven zitten, zonder koning en zonder vorst, en zonder offer en zonder opgericht beeld, en zonder efod en terafim." (Hos. 3 : 4.)

Welk een kostelijke vrucht is echter door de beproeving verwekt geworden!

God is hun toevlucht.

In de 7de maand (de maand der trompetten, lees Lev. 23 : 24), verzamelt het volk zich te Jeruzalem, „als een eenig man," en het zoekt bescherming onder de vleugelen van Jehovah bij het Altaar, en dat terwijl de wederpartijders, de Samaritanen, hen omgaven. Het altaar beschermt de ontmuurde stad nu meer, dan vroeger de dikke muren en sterke koningen. En het „geschreven getuigenis," des Heeren woord, is nu waaraan het overblijfsel zich houdt, en waarnaar men alles regelt en uitvoert. (Zie Ezra 2 : 62; 3 : 2 en 4.)

„Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid,"

het refrein van Ps. 136, is ook nu de hoofdtoon bij hen, die aan het Altaar zich scharen en de grondlegging van het huis des Heeren bijwonen. En wij aanschouwen hier, bij vreugdegejuich ver-

mengd met tranen, dat, hoe dieper het inzicht is in de dingen, die den Heere betreffen, hoe meer ook het gevoel van den waren toestand is. Maar God, die goedertieren en getrouw is, neemt zoowel de tranen als de juichende klanken aan.

Op welk een listige, duivelsch listige wijze komen de Samaritanen, de „wederpartijders" van Juda en Benjamin, door tot hen te zeggen: „Wij zullen uwen God zoeken, gelijk gijlieden; ook hebben wij Hem geofferd sinds de dagen van Esar-Haddon, den koning van Assur, die ons herwaarts heeft doen optrekken." — En waar het karakter van „de oude slang" zich op zulk een sluwe wijze aan de getrouwen toen voordeed, zagen zij dit dadelijk goed onder de oogen; en met beslistheid des harten voor den Heere, wijzen zij hun diensten en hulp af. „Het betaamt niet, dat *gijlieden en wij* onzen God een huis bouwen; maar *wij alleen* zullen het den Heere, den God Israëls, bouwen, gelijk als de koning Kores, koning van Perzië, ons geboden heeft." (Ezra 4 : 3.) Beschamende, maar ook navolgenswaardige waarschuwing en les voor alle kinderen Gods in onzen tijd!

Deze afwijzing in getrouwheid heeft tengevolge dat het werk aan des Heeren tempel ongeveer 40 jaren stil ligt. Schijnbaar heeft de vijand de overwinning. Maar neen, God verwekt de profeten Haggaï en Zacharia. Den eerste om het over-

blijfsel op te wekken tot het bouwen van des Heeren Huis, den tweede om de stad Jeruzalem te verbeteren, nl. „de straten en de grachten te bouwen." Het blijkt uit Haggaï's profetie duidelijk, dat „gebrek aan geloofsvertrouwen" bij het overblijfsel de oorzaak was, dat men, door vrees voor den vijand, het werk had doen eindigen. Lees hiervoor Hagg. 2 na. Haggaï wijst er op, dat de nood der tijden niet de oorzaak, maar het gevolg, niet een verontschuldiging, maar een straf is der nalatigheid om te bouwen. En met zijn eenvoudige, indringende woorden bewerkte hij spoedig een omkeering in de gezindheid des volks, en een levenden ijver voor het Huis des Heeren. Vrees voor den wederpartijder wordt niet meer bij hen gevonden; zij bouwen het Huis en verbeteren de stad, onder de genadige en bemoedigende woorden van de profeten Haggaï en Zacharia.

Doch, waar dit toen zoo was, meene men niet, dat hiermede de volkomen gezichtslijn der profetie tot vervulling gekomen is. Neen, zooals reeds boven aangegeven is, het volk was *in knechtschap der volken* en is dit gebleven tot op Christus; en daarna, tengevolge der algeheele verwerping van God in Christus, verstrooid onder alle volken.

De volkomen vervulling der profetie moet nog aanbreken. „Nehemia (Hattirsátha) zeide tot hen,

dat zij van de heiligste dingen niet zouden eten, totdat er

een priester stond met Urim en met Thummim." (Ezra 2 : 63).

En deze priester was er toen niet, en is tot nu toe niet gekomen, maar zal eenmaal komen, als Christus,

de Hoogepriester der toekomende goederen, (Hebr. 9 : 11), verschenen zal zijn; de Hoogepriester naar de ordening van Melchizédek. Dan treedt alles, wat God beloofd heeft, in volmaakte vervulling. Dan, als „de ware Hoogepriester" voor Zijn volk uit het hemelsch heiligdom zal komen, zullen de Israëlieten spreken, wat wij lezen in Ps. 65 : 4: „Ongerechtige dingen hadden de overhand over mij; maar onze overtredingen die verzoent Gij." —

De schoone en heerlijke belofte, vermeld in Hos. 1 : 10-12 zal dan genoten worden door het overblijfsel van Israël, dat dan de Heer verwachten zal, waar wij lezen: „Nochthans zal het getal der kinderen Israëls zijn als *het zand der zee,* dat *niet gemeten noch geteld kan worden,* en het zal geschieden, dat ter plaatse, waar tot hen gezegd zal zijn: Gijlieden zijt mijn volk niet, tot hen gezegd zal worden:

Gij zijt kinderen des levenden Gods.

En *de kinderen van Juda,* en *de kinderen Israëls*

zullen samen vergaderd worden, en zich **een eenig hoofd** stellen, en uit het land optrekken; ... Zegt tot uwe broederen, Ammi = **Mijn volk;** en tot uwe zusteren Ruchâma = **ontfermd zijnde.**"

„Dit zal de heerlijkheid van al Zijne gunstgenooten zijn. Hallelujah!" (Ps. 149 : 9.)

(*Wordt vervolgd.*) D. R.

* * *

Beschouwingen over het boek Daniël

door Dr. A. H. BURTON.

(Vervolg van bladz. 22.)

Het schrift op den wand.

(Dan. 5.)

In het derde en vierde hoofdstuk -- we merkten het reeds op — heeft het God behaagd, ons het zedelijk karakter der heidensche machten te toonen, dat hen min of meer al den tijd, dat ze regeerden, van den eerste tot den laatste toe heeft gekenmerkt.

Nu staat in dit vijfde hoofdstuk dat kwaad voor ons, dat het oordeel van God *moet* brengen over den laatsten vertegenwoordiger van de wereldregeering, die met Babel onder Nebukadnezar aanving.

Nebukadnezar had dwaas en goddeloos gehandeld, voorwaar! Toch was hij in zijn loop gestuit door de bestraffing van den God des hemels. Belsazars zonde evenwel bereikte de hoogte, waar geen genezen meer is. Nebukadnezar vervolgt het volk Gods; Belsazar verklaart zich openlijk als tegenstander van God zelf. Deze heiligschennis en goddeloosheid leidt tot zijn eigen verderf en tot vernietiging van de macht van Babel.

Om hun zonden werden de kinderen van Juda gevankelijk weggevoerd, — en de Heere Jehovah, had het aangezien. „De HEERE was hun geworden **„als"** een vijand." (Klaagl. 2 : 5.) Hij had „Zijn altaar verstooten en Zijn heiligdom tenietgedaan." Doch was dit alles een reden voor Belsazar, om in de hoogheid zijns harten, den HEERE als in Zijn aangezicht te vernederen? Daar is een grens, die de goddeloosheid des menschen niet straffeloos kàn overschrijden. Zoo was het met Babel en zoo zal het zijn met den laatsten vertegenwoordiger van de macht der volkeren in een dag, die niet meer verre is. Dit karakter der Godslastering zal ons bezighouden, wanneer we de plechtige uiteenzetting van de toekomstige

gebeurtenissen zullen nagaan bij de overdenking van hoofdstuk 7.

De koning Belsazar maakte een grooten maaltijd. Babel was altijd bekend geweest om zijn grootheid en luister, doch nu had het zichzelf overtroffen in zijn verbijsterend vertoon van aardsche heerlijkheid. Omringd door zijn duizend geweldigen, vergeet Belsazar zichzelf om ongebreideld de lusten en hartstochten van zijn bedorven hart te bevredigen. Heiligschennis en goddeloosheid staan geschreven op dit laatste tooneel van Babels grootheid. God had geen plaats in des konings gedachten, tenware dan om te spotten met Hem, en Zijn Majesteit aan te randen op de grofste wijze. De vaten van des Heeren huis, door Nebukadnezar naar Babel gebracht, moeten, zoo beveelt Belsazar, „als hij den wijn geproefd had, voorgebracht worden" en, als een goddelooze uitdaging, „drinken, de koning en zijne geweldigen, zijne vrouwen, en zijne bijwijven daaruit." Bedwelmd door de genoegens der zonde, dronken zij wijn en prezen de gouden, en de zilveren, de koperen, de ijzeren, de houten en de steenen goden" (vs. 4).

Welk een treffend beeld van de wereld zonder God! Hoeveel, dat in het hart der Christenheid zelf plaats grijpt, doet eveneens dit beeld voor de oogen oprijzen!

Vele jaren tevoren had God Babels oordeel

aangezegd. Bijna 150 jaar voor dezen nacht had Jesaja, tot in bijzonderheden toe de omstandigheden van Babels val meegedeeld, geinspireerd als hij werd door God. Ja, zelfs heeft diezelfde profeet bij name genoemd — en dat lang voor de geboorte — wie verheven zou worden, teneinde in wezenlijke vervulling te doen gaan Jehovah's oordeel over Babel. Lezen we slechts: „Die van Kores zegt: Hij is mijn herder en **hij zal al mijn welgevallen volbrengen**; zeggende ook tot Jeruzalem: Word gebouwd; en tot den tempel: Word gegrond. Alzoo zegt de Heere tot zijnen gezalfde, tot Kores, wiens rechterhand Ik vat, om de volken voor zijn aangezicht neder te werpen; en Ik zal *de lenden der koningen ontbinden*, om **voor zijn aangezicht de deuren te openen, en de poorten zullen niet gesloten worden,** (Jes. 44 : 28; 45 : 1).

Later, als het uur der verwoesting naderbij kwam, werd „Seraja, een vreedzaam vorst" afgevaardigd, teneinde in Babel al de woorden te lezen, welke Jeremia tegen Babel gesproken had. (Lees Jer. 50 en 51). Alles was evenwel vergeefsch. Ongehinderd had de zonde, ten spijt van al deze hoogst ernstige en verheven waarschuwingen, haar toppunt bereikt, en nu staat het geschrift op den muur voor den verwonderden en verschrikten blik van den koning en diens medegenooten.

Oogen, die tot nog toe blind waren, worden plotseling geopend! Gewetens, sluimerend tot dusver, begonnen aan te klagen! Harten, een oogenblik te voren nog zoo lichtzinnig, werden nu verschrikt door nare gedachten! Wat daar in het oude Babel geschiedde, zal spoedig opnieuw gebeuren in de meer bevoorrechte en daarom meer schuldige Christenheid. Voorwaar, veel van wat gezegd wordt over het Babel uit Nebukadnezars en Belsazars dagen, wordt in de Openbaring herhaald met het oog op het geestelijke Babel, dat met haast zich begint te ontwikkelen.

Over de rest van ons hoofdstuk, waarvan de bijzonderheden zoo goed bekend zijn, en waarbij zoo menigmaal stil gestaan is, zullen we niet langer uitweiden, om den wille der plaatsruimte. De schrik des konings; de onmacht der wijzen, die het schrift niet lezen noch het voor den koning verklaren konden; de afzondering van de wereld, beide in zijn hart en leven, die Daniël siert; diens kalm en waardig gedrag, als hij voor den koning staat; zijn kloek en onbevreesd getuigenis, — hoe toont het ons, dat de verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vreezen; hoe leerzaam is het alles en hoe rijk loont het een ernstige en biddende overdenking!

„In dienzelfden nacht werd Belsazar, der Chaldeën koning, gedood."

„Tot in der eeuwigheid."

(Psalm 136.)

Zes-en-twintig maal den jubel des geloofs: **„Zijne goedertierenheid is tot in der eeuwigheid!"** Welk een schoone weerklank op de slotwoorden van Psalm 135:

„Gij *huis Israëls!* looft den HEERE."
„Gij *huis Aärons!* looft den HEERE."
„Gij *huis van Levi!* looft den HEERE."
„Gij *die den HEERE vreest!* looft den HEERE."

Niet alleen de bevoorrechte priesterstand, neen het geheele huis Israëls wordt opgewekt *Jehovah* te loven. Maar te loven met het hart, niet alleen met de lippen. Het hart geeft aan de vrucht der lippen de wezenlijke waarde. Daarom luidt het: Gij, *die den HEERE* **vreest!"** looft Hem.

Hoe liefelijk voor ons den lof van Jehovah te hooren bezingen. Te beluisteren de woorden van innige dankbaarheid, opwellend uit een hart, dat

zich schikt „om de liefelijkheid des HEEREN te aanschouwen," en deswege God te prijzen.

Op welk een schoone wijze wordt die lof in den Psalm, die voor ons ligt, geuit! Van vele zijden wordt God bezien, op een *tienvoudige* wijze door den knecht des HEEREN een treffend getuigenis van Hem gegeven en van welk standpunt ook het oog op Hem gericht wordt, altijd weer is het: „Zijne goedertierenheid is tot in der eeuwigheid."

Maar, zoo vragen wij, is het altijd te midden der zegeningen, dat het hart met dien jubel des geloofs voor het aangezicht des Heeren treedt?

Het is niet *immer* te midden van voorspoed, dat het hart God prijst, maar toch is het volkomen verstaanbaar, dat dankbaarheid over Gods zegeningen en weldaden den mond tot danken brengt. Opmerkelijk evenwel, dat de woorden: „Zijne goedertierenheid is tot in der eeuwigheid" in de Schrift voorkomen óók waar tegenspoed, ja groote nood is. We vinden ze behalve in onzen Psalm, ook nog in 2 Kron. 20 : 21 en Ezra 3 : 11. *En juist daar zouden we ze niet verwachten.* Als de lezer genoemde hoofdstukken opslaat, zal hij opmerken, dat daar juist **de omstandigheden tegen zijn.** *Josafat,* de godvreezende koning van Juda, zag „eene groote menigte" tegen zich in den strijd samengestroomd, „de kinderen Ammons, en Moab, en die van het ge-

bergte Seïr." **De strijd was nog onbeslist.** In het hart van Josafat is vreeze. Hoe wordt deze knecht Gods in de engte gedreven! Hoe zeer wordt hij beproefd! Doch wat doet hij? Hij zoekt Jehovah, en roept uit: *„Wij weten niet, wat wij doen zullen; maar onze oogen zijn op U."*

„Onze oogen zijn op U!" Als het oog op den Heer wordt gericht, wijkt de vreeze. Dan spreekt de Heer: *„Ziet het heil des Heeren!"* Dan is Zijn bemoedigend woord: *Vrees niet, want Ik ben met u, Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u."* (Jes. 41 : 10.) En als de Heer zóó spreekt tot het hart, al wordt het ook zwaar beproefd, dan kan het niet anders, of de geloovige spreekt ook. Al is dan ook de krijgsnood niet voorbij. Al zijn dan ook de omstandigheden nog dezelfde.

Nog zijn de vijanden van Josafat niet verslagen. Maar reeds *„stelt hij den HEERE zangers, die de heilige Majesteit prijzen zouden, voor de toegerusten uitgaande, zeggende:*

„Looft den HEERE; want Zijne goedertierenheid is tot in der eeuwigheid!"

In Ezra is het volk niet alleen in gevaar; het is diep vernederd. Als een knecht vinden we Israël daar voorgesteld. Met het juk van slavendienst op de schouders. Maar, als knechten van den heidenschen koning, bovendien in gevaar. **Wel was alles tegen!** Van al de heerlijkheid

van den Mozaïschen dienst niets meer over! *Met het oog op Jehovah* heeft een nietig overblijfsel „een altaar op zijne stelling" opgericht, doch „met verschrikking, van wege de volken der landen." Doch als het oog op God gericht is, op den Getrouwe, en het hart in Hem rust, dan kan de mond niet gesloten blijven. Als waren zij in Davids dagen van glorie, zoo zingen zij bij beurte, dat *„Hij goedig is, dat Zijne weldadigheid tot in eeuwigheid is over Israël."*

Taal des geloofs derhalve. Het geloof verheft zich boven de omstandigheden. Ziet daarboven uit Hem, die goed is, die goed blijft, Wiens goedertierenheden geweldig zijn voor degenen, die Hem vreezen. Niet alleen in dagen van voorspoed derhalve, niet alleen als de zegeningen kwistig worden toegemeten, niet alleen als de hemel des levens onbewolkt is, neen niet alleen dan, maar *ook als alles tegen schijnt*, kan de geloovige uitroepen: „Zijne goedertierenheid is tot in der eeuwigheid." Doch — dan moet het oog op den Heer zijn geslagen!

Welk een les, geliefde medegeloovige! Ook voor ons kunnen de stormen opsteken. De wolken kunnen zich samenpakken, als zouden ze geen lichtstraal willen doorlaten. O, laat ons dan denken aan Hem, die niet verandert. Aan Hem, Wiens goedertierenheid tot in der eeuwigheid is! Laat ons oog op Hem geslagen blijven!

„Looft Jehovah, want Hij is goed!" zoo vangt Ps. 136 aan. Wanneer we met aandacht de Psalmen lezen, zal het ons opvallen, hoe in het eerste vers menigmaal de inhoud van den geheelen Psalm wordt weergegeven. Eenige voorbeelden tot verduidelijking van deze uitspraak: „O, HEERE, onze Heere! hoe heerlijk is Uw Naam op de gansche aarde!" zoo vangt de 8e Psalm aan, waarin de heerlijkheid van Christus in het 1000-jarig Rijk wordt beschreven. „De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken," leidt den wonderschoonen Psalm in, waarin de herderzorg wordt verheerlijkt. De 22e Psalm, waarin het *verzoenend* lijden van den Heere Jezus wordt voorgesteld, vangt aan met de klacht: „Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten." Als in Ps. 32 de vergeving van zonden wordt behandeld, wordt dit reeds aangegeven in: „Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is! De Psalm, die de rust van het huis Gods teekent, heeft als eerste vers: „Hoe liefelijk zijn Uwe woningen, o, HEERE der heirscharen." Als ons in Ps. 102 het lijden van den Messias om der gerechtigheid wil wordt beschreven, lezen we na vers 1, dat het opschrift is: „O, HEERE, hoor mijn gebed, en laat mijn geroep tot U komen." Met deze voorbeelden meenen we te kunnen volstaan. Het eerste vers van den Psalm, dien we nu te zamen overdenken, geeft op gelijke wijze

den inhoud van het geheel weer. We zouden kunnen zeggen, dat in één enkel woord geuit wordt, wat in het hart van den Psalmist omgaat en in ieder volgend vers zoo wonderschoon wordt weergegeven.

„Jehovah is goed." Dat is, wat de knecht Gods uitroept, als hij anderen tot lof opwekt. Hij wenscht, dat ze met zijn lof instemmen. Immers Jehovah is het waard? Wat is de drangreden, om Hem te prijzen? *„Hij is goed."* Hoe schoon voor den geloovige van dezen dag. Zeggen ook wij onder alle omstandigheden: „De Heer is goed?"

Jehovah heeft Zich Jakob verkoren, Israël tot zijn eigendom." *„De HEERE zal Zijn volk richten, en het zal Hem berouwen over Zijne knechten."* (Ps. 135 : 4, 14.) In deze woorden ligt de geheele geschiedenis Israëls. Beide het raadsbesluit van God en Zijn wegen met Zijn volk worden hierin uitgedrukt. Doch zoowel met het oog op het raadsbesluit, als op de wegen Gods is het liefelijk den Naam des HEEREN te psalmzingen" (Ps. 135 : 3), en het uit te roepen na de overdenking er van: „Jehovah is goed."

Hoe is het met ons? Als we aan Gods raadsbesluit denken, hetwelk ons ontvouwd wordt in Efeze 1 : 3-15, wat zullen we uitroepen? *„De Heer is goed!" „Gezegend zij de God en Vader van onzen Heer Jezus Christus!"* Als we bepaald

worden bij Zijn wegen, zooals ze ons worden voorgehouden o.a. in Rom. 8: 35-39, wat zullen we uitroepen? Is het niet het woord van den apostel: „*God is vóór ons?*" Moeten ook wij niet uitroepen: „*De Heer is goed?*" Geve de Heer ons genade om het in waarheid met ons geheele hart te doen!

„*Looft den God der goden.*" In Israël waren velen, met gezag bekleed, die een eerste plaats innamen te midden van de anderen. (Zie Joh. 10: 34, 35; Ps. 82: 6; Ps. 97: 9.) Ze moeten worden geëerd en gehoorzaamd. God liet niet toe, dat ze veracht werden. (Zie Lev. 12.) Boven allen evenwel verdient God te worden geprezen. Menschen, de voortreffelijkste zelfs, stellen te leur. De Heer evenwel doet nimmer beschaamd uitkomen. Als Hij wordt beschouwd, als de God der goden, o, dan vernemen we opnieuw dat liefelijke refrein: „Looft Hem, want Zijne goedertierenheid is tot in eeuwigheid."

Hoe gaat het ons? Eeren we niet dezulken, die een eerste plaats in ons midden innemen? We zullen ze liefhebben en hoogachten om huns werks wil. Doch boven allen uit staat Christus. Als een woord van krachtige bemoediging klinkt: „Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en tot in eeuwigheid." Hoe was Hij *gisteren?* Goed! Oneindig goed! Hoe is Hij *heden?* Oneindig

goed. Hoe is Hij *tot in eeuwigheid?* Alweder onuitsprekelijk goed!

„*Looft den Heer der Heeren.*" Hij is het, die een volkomen gezag over ons kan doen gelden. Wij zijn Zijn eigendom, Zijn bezitting. Zien wij tot Hem, als zoodanig op! Paulus roemt er in een slaaf van Jezus Christus te zijn, een gekochte door het kostbaar bloed van Christus. Gelijk de slaaf geen eigen wil meer had, maar had te vragen naar dien zijns meesters, zoo ook de geloovige. Als de Heer der heeren verdient God te worden geprezen. Hoeveel deed Hij om ons tot een eeuwig eigendom te bezitten! Ons te ontrukken aan de macht van Satan, wiens slaven wij waren! O, Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid. Hij stelt niet te leur en beschaamt niet. Tot in der eeuwigheid niet!

Wie is Jehovah, de God der goden, de Heer der heeren? Dat zegt ons de zanger in de volgende zes verzen. Hij is *de Schepper*, de almachtige Schepper. Welk deel van het majestueuze scheppingswerk de knecht des Heeren ook beschouwt, telkens komt het liefelijke woord over zijn lippen: „Zijne goedertierenheid is tot in der eeuwigheid." De geloovige wordt niet moede, als hij den lof van God bezingen kan. Van eentonigheid geen sprake, bij zulk een veelzijdige openbaring van heerlijkheid. Hoe zal het ons in den hemel zijn, als we voor onzen Schepper

ons zullen neerbuigen! Tot in eeuwigheid zullen we Zijn goedertierenheid prijzen.

De almachtige God, die „doet wat Hem behaagt, in de hemelen en op de aarde, in de zeeën en alle afgronden" (Ps. 135 : 6), heeft omgezien naar een ellendig volk. Hij, die souverein is in Zijn verkiezende liefde, riep *Abram*, bracht het leven uit de dooden voort, hetgeen we in *Izak* aanschouwen, werd de God *Jakobs*, de God aller genade, en verloste de kinderen van Jakob. De Egyptenaren heeft Hij geslagen, Israël uitgevoerd, de Schelfzee gedeeld, Faraö, den tegenstander, met zijn heir in de Schelfzee gestort. Ja, Hij heeft een algeheele verlossing aangebracht. Verwondert het ons, dat de Psalmist, als hij **den Verlosser** bezingt, tot zes maal toe uitroept: „Zijne goedertierenheid is tot in eeuwigheid?" En welk een verlossing heeft God in Christus Jezus aangebracht! Van de zonde verlost, van de schuld, van de wereld, uit de macht der duisternis, van Satan en zijn rijk, van de wet, van den dood, ja van alles, wat zich tegen ons stellen kan! (Kol. 2 : 13-15.) Laat ook ons onzen Verlosser prijzen en zij het tot onze bemoediging te weten, dat Zijne goedertierenheid niet voor een tijd is, maar tot in der eeuwigheid.

De Verlosser Israëls is ook **de Herder** Zijns volks. „Die Zijn volk door de woestijn geleid heeft; groote koningen geslagen heeft; heerlijke

koningen gedood heeft: Sihon, den Amorietischen koning en Og, den koning van Basan." Hoe heeft Hij het volk, dat door bloed verlost is, schrede bij schrede geleid. Meegetrokken door „de gansch zeer vreeselijke woestijn," heeft Hij telkens een rustplaats voor hen uitgespeurd." (Num. 10 : 33.) De onvruchtbare vlakte herschiep Hij in een korenveld, en dorre plaatsen in een land van waterbeken. De veertigjarige omzwerving heeft geopenbaard, niet alleen wie Israël was, maar bovenal, wie Jehovah was. Ook van den Herder Israëls kan getuigd worden, dat „Zijne goedertierenheid tot in eeuwigheid is." Stemmen we niet in met dien lof, als wij op onzen Herder het oog vestigen? Ja, wij loven Hem, die Zich *de goede Herder* noemt.

Maar zie, wat vervulde het geloovig hart met vertrouwen? Wat deed Jozua en Kaleb hoopvol voorwaarts trekken? Was het niet de gedachte aan het land der erfenis? Aan den oever der Schelfzee zong het bevrijde volk reeds: *„Gij voert Uw volk zachtkens door Uwe sterkte tot de liefelijke woning Uwer heiligheid. Die zult Gij inbrengen, en planten hen op den berg Uwer erfenis, ter plaatse, welke Gij, o HEERE! gemaakt hebt tot Uwe woning, het heiligdom, hetwelk Uwe handen gesticht hebben, o HEERE."* (Ex. 15 : 13, 17.) Het land der rust was als een licht op het donkere pad. Welnu, „Jehovah heeft hun

land ten erve gegeven, ten erve aan Zijnen knecht Israël." Jehovah hield trouwe; Hij vervulde Zijn belofte. Wat Hij had aangevangen, voleindigde Hij. In het land zelf prees de knecht des HEEREN zijn God en roept uit, ook daarop ziende: „Zijne goedertierenheid is tot in eeuwigheid." De Heer deelt de erfenis uit, gewis! Hoe is het met ons? Wel zijn we nog niet aan het einde; nog niet in de haven der rust; nog is de erfenis ons niet geworden. Maar de zekerste waarborgen zijn ons geschonken. Niet alleen de belofte, dat wij medeërfgenamen van Christus zullen zijn (Rom. 8 : 17), niet slechts de zalige verzekering, dat de erfenis bewaard wordt en de erfgenamen eveneens (1 Petr. 1 : 4, 5), doch bovendien hebben we een onderpand ontvangen nl. den Heiligen Geest. (Ef. 1 : 14.) Geen twijfel kan overblijven. Alle onzekerheid wordt door het Woord weggevaagd: *„en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, die ons gegeven is."* (Rom 5 : 5.)

In het land heeft Israël gefaald. Het volk heeft God den rug toegekeerd. Het moest, als de straf niet langer kón ingehouden worden (en Jehovah is lankmoedig en traag tot toorn) in ballingschap worden weggevoerd. Het woord van Deut. 28 : 44: *„gij zult tot een staart zijn"* ging in vervulling, en Israël werd diep vernederd. Maar het

zal niet immer geminacht blijven. Een voorbeeld van wat eenmaal geschieden zal, wordt ons in de getelden van Nehemia en Ezra gegeven. Israël, althans een overblijfsel, zal *„belijden hunne ongerechtigheid, en de ongerechtigheid hunner vaderen met hunne overtredingen, waarmede zij tegen Mij overtreden hebben, en ook, dat zij met Mij in tegenheid gewandeld hebben; dat Ik ook met hen in tegenheid gewandeld, en hen in het land hunner vijanden gebracht zal hebben.* **Zoo dan hun onbesneden hart gebogen wordt,** *en zij dan aan de straf hunner ongerechtigheid een welgevallen hebben, dan zal* **Ik gedenken aan Mijn verbond met Jakob,** *en ook aan* **Mijn verbond met Izak,** *en ook aan* **Mijn verbond met Abraham** *zal Ik gedenken* en **aan het land zal ik gedenken."** (Lev. 26 : 40-42.) Wonderbaar heerlijk is Gods trouw! „Hij gedenkt aan Zijn volk in zijn nederheid, ontrukt ze hunnen tegenstanders: „Zijne goedertierenheid is tot in eeuwigheid." Ja, wel *„zal de HEERE Zijn volk richten,* maar *het zal Hem berouwen over Zijne knechten."* (Ps. 135 : 14.) Hij is de God van oneindige genade!

Israël zal hersteld worden. Een tijdperk van ongekenden zegen zal aanbreken. *Alle vleesch zal komen om te aanbidden voor des HEEREN aangezicht,"* (Jes. 66 : 23), en Hij zal „allen vleesch spijze geven." „Zijne goedertierenheid is tot in eeuwigheid."

Allen zullen zich voor den HEERE neerbuigen. „Zijn naam zal zijn tot in eeuwigheid; zoolang als er de zon is, zal Zijn naam van kind tot kind voortgeplant worden; en zij zullen in hem gezegend worden ..... geloofd zij de naam Zijner heerlijkheid tot in der eeuwigheid" (Ps. 72 : 17, 19.) Waar de hemel zich welft, daar wordt de God des Hemels verheerlijkt. Heerlijk einde! Maken we het slotwoord van den Psalm ook tot ons laatste: „Zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid"

Looft Hem, looft Hem, al wat leeft!
Die al 't vleesch Zijn voedsel geeft;
Geeft den God des hemels eer!
Lof zij aller schepslen Heer!
Want zijn gunst, alom verspreid,
Zal bestaan in eeuwigheid!

J. T.

* * *

Israël, Gods volk.

(Vervolg van bladz. 60.)

Jezus Christus, de Koning; in het midden Zijns volks

In ons vorig nummer schreven wij o. a.: „De komst van den Messias staat met dit teruggekeerde „overblijfsel" in verband, en er is derhalve aan den nachtelijken hemel een flauwe lichtstraal te onderkennen."

De nacht was echter lang voor Israëls getrouwen! Lang en bang! Wel werden zij in een zwaren weg van beproeving gevoerd om praktisch te openbaren, dat „de rechtvaardige door zijn geloof zal leven." (Hab. 2 : 4.)

De profeet Maleachi geeft getuigenis van den geheelen afval der Joden, nadat zij uit de Babylonische ballingschap teruggekeerd waren, hoewel de verkiezende liefde Gods steeds stand houdt. Deze laatste profeet des Ouden Verbonds kondigt

de komst des Heeren

aan, alsook, dat een bode voor Zijn aangezicht zou henengaan. Johannes de Dooper moest het oordeel aankondigen en tevens de komst van Hem „wiens voetzolen hij niet waardig was aan

te dragen, die doopen zou met den Heiligen Geest en met vuur, die komen zou met de wan in Zijn hand om Zijn dorschvloer (het volk Israël) door en door te zuiveren, de tarwe in de schuur samen te brengen, maar het kaf met onuitbluschbaar vuur te verbranden." In aansluiting met den dienst van Maleachi was de opdracht aan Johannes den Dooper het overblijfsel af te zonderen en wel door den doop der bekeering. Dit overblijfsel wordt ons voorgesteld in Maleachi 3 : 16—18, in 4 : 2 en Lukas 2 : 38. Zij zien uit naar „de Zon der gerechtigheid."

De nacht was lang: vierhonderd jaren.

De nacht was bang: getuige wat er in die vier eeuwen geleden en gestreden is door de getrouwen in Israël!

Doch, hoe lang en bang die tijden ook geweest zijn, God bleef en blijft getrouw; Hij trok Zijn beloften niet in, maar deed *op Zijn tijd* alles in vervulling gaan, wat Hij van den beginne af beloofd heeft.

En wat heeft God beloofd?

„**Het Zaad der vrouw.**" (Gen. 3 : 15.)

„**Het Zaad van Abraham.**" (Gen. 22 : 18.)

„**Het Zaad van David.**" (Ps. 89 : 5, 30, 37; 2 Tim. 2 : 8.)

In Gen. 3 heeft de duivel zijn doel bereikt. De vrouw, tot wie hij door middel der slang kwam, is „verleid zijnde, in overtreding geweest." (1 Tim.

2 : 14.) De zonde is ingetreden, en door de zonde de dood in de wereld gekomen. Wortel en tak, bron en uitvloeisel van al het natuurlijke leven, waren nu door de oude slang vergiftigd.

Maar hoe mogen wij dadelijk Gods wonderbare liefde en genade vernemen!

Nog vóór dat over den man of over de vrouw eenig woord uitgesproken is, hooren wij de stem van **Jehovah** (niet Eloïm, *de Schepper,* maar **Jehovah,** de *Verbonds-God, de Verlosser,* die komen zou), zeggende tot de slang: „Ik zal vijandschap zetten tusschen u en tusschen deze vrouw, en tusschen uw zaad en tusschen haar zaad:

datzelve zal u den kop vermorzelen,

en gij zult het de verzenen vermorzelen." (Gen. 3 : 15.) *Niet door den man,* maar *uit de vrouw* — „de vrouw die in overtreding geweest is" — zou de Verlosser komen. Maar Eva's eerstgeborene, in wien zij reeds „den man van den Heere verkregen" meende te bezitten, wordt de moordenaar zijns broeders. Er moet alzoo een andere zoon — een ander Zaad — der vrouw komen, die door zijn sterven den dood teniet zou doen. En toen nu niet alleen het geslacht van Kaïn, maar *alle vleesch op aarde zijn weg bedorven had,* en God besluiten moest allen met de aarde te verderven, werd slechts Noach alleen voor God rechtvaardig bevonden.

Noachs achttal werd bewaard. Noch Noach,

noch zijn zonen vernemen één enkel woord van toekomstige verlossing, daar uit Noach de volkerenwereld, de algemeene menschheid, is voortgekomen. Aan de wereld der volkeren is echter geen belofte van verlossing gegeven. Eerst later, als Abraham uit het midden der volkeren, die afgodendienaars geworden waren, geroepen wordt, en hij afgezonderd en tot een vader van vele volken gesteld is, doet God hem de belofte: „**In uw Zaad zullen alle geslachten der aarde gezegend worden.**" (Gen. 22 : 18.)

Niet in Ismaël, maar „**in Izak** zal uw zaad genoemd worden." (Gen. 21 : 12; Rom. 9 : 7; Hebr. 11 : 18.) Daarna erft **Jakob**, de mindere, en *niet Ezau, de eerstgeborene,* de belofte. Jehovah roept uit Egypte Israël, Zijn eerstgeboren zoon, en Hij laat 1500 jaren lang alle volkeren der aarde hun eigen weg bewandelen. Israël echter wordt door Hem op „vleugelen der arenden gedragen en tot Hem gebracht." (Exod. 19 : 4.) Het wordt bevoorrecht boven alle volken, en het ontvangt zegeningen, waaraan alle andere volken vreemd zijn. De apostel Paulus laat ons die voorrechten hooren: „ . . . . die Israëlieten zijn, van wie het zoonschap is, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst, en de beloften, van wie de vaderen zijn, en uit wie, wat het vleesch aangaat, **de Christus is,** die

God is over alles,

gezegend tot in eeuwigheid. Amen." (Rom. 9 : 4, 5.)

„Het boek des geslachts van Jezus Christus, *Zoon van David, Zoon van Abraham.*" Zóó vangt de Heilige Geest aan door Mattheüs, als een begin zal worden gemaakt met de mededeeling der vervulling van wat God te voren door de profeten beloofd heeft.

Als *Zoon van David*, komt Christus als Koning tot Zijn volk. Maar waar „de zijnen Hem niet hebben aangenomen," maar verwierpen, daar is Hij ook *de Zoon van Abraham*, door Wien de zegeningen Gods in genade tot alle volken gekomen zijn.

Karakteristiek is dit in het Evangelie van Mattheüs, dat Christus van deze twee zijden ons door den Heiligen Geest voorgesteld wordt. Als *Zoon van David*, de Koning, gaat de Voorlooper, Johannes de Dooper, vóór Hem uit en predikt, dat het Koninkrijk der Hemelen nabij gekomen is." De Heer Zelf predikt dit, en laat ook Zijn twaalf apostelen en daarna „de zeventigen" het aankondigen; Zijn prediking, alsook die van degenen, die door Hem uitgezonden werden, gaat vergezeld van wonderen en teekenen. Maar het volk neemt Hem niet aan. Enkele eenvoudigen en arme ellendigen, die Zijn zegeningen en ontfermingen door het geloof ondervonden en genoten, erkenden en beleden Hem als *den Zoon van David.*

Als *Zoon van Abraham* deelt ons de Heere Jezus in het Evangelie van Mattheüs dingen mede, die in de andere Evangeliën verzwegen worden. *De Gemeente,* die door hem gebouwd zou worden, wordt genoemd; het fondament voor de Gemeente aangegeven, zoowel als de eeuwigdurende onwrikbaarheid tegen de macht des duivels en des doods. Als Zoon van Abraham, kan Hij de Kananésche vrouw verhooring schenken: ofschoon zij eerst moest leeren verstaan, dat zij op *den Zoon van David* niet de minste aanspraak of rechten had. (Zie Matth. 15 : 21—28.) — Als Zoon van Abraham hooren wij den Heer bij de instelling van het avondmaal de woorden zeggen: „ . . . . dit is mijn bloed, het bloed des nieuwen verbonds, dat **voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden.**" Als *Zoon van David* vergoot Hij Zijn bloed, op grond waarvan het nieuwe verbond eenmaal volgens Jer. 31 : 31 v.v., zal kunnen worden opgericht; als *Zoon van Abraham* is Zijn bloed vergoten tot vergeving van van *velen;* van allen, die in Hem gelooven zouden, en spreekt Hij ook nà Zijn opstanding uit de dooden tot de elven: „Gaat dan heen, *maakt al de volken* tot discipelen, hen doopende tot den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; hun leerende te bewaren, al wat Ik u geboden heb." (Matth. 28 : 19, 20.)

In het Evangelie van Markus vinden wij Chris-

tus in het midden van Zijn volk als *den Dienstknecht Gods.* — Als dienstknecht komt derhalve geen geslachtsregister, ook niet eenige vermelding aangaande de geboorte van Hem; maar de Heilige Geest plaatst ons Hem dadelijk op het terrein en te midden van Zijn dienstwerk.

De Heilige Geest heeft Lukas geïnspireerd ons Christus te schilderen als *den Zoon des menschen.* En hoe groot is het verschil hier op te merken, met wat wij in Markus vinden! In het Evangelie van Lukas een breed verhaal van alles wat vóór en met de geboorte des Zaligmakers plaats gevonden heeft. — Engelen, keizers, stadhouders, viervorsten, priesters, herders, vrouwen, ja wat niet al wordt ons door God te aanschouwen gegeven, allen werkzaam om de geboorte van Hem, Zijn Geliefde, in deze wereld bekend te maken. De twee eerste hoofdstukken van dit Evangelie, te zamen 132 verzen, zijn daaraan gewijd! En in het 3de hoofdstuk vinden wij het geboorte-register van den Heere Jezus als *Zoon des menschen,* hetwelk begint met: „gelijk men meende, een zoon van Jozef," en afdaalt tot op Adam. Dit karakter vinden wij het geheele Evangelie door, en is zoo heerlijk en gezegend voor het hart van den waren geloovige, vooral als wij het lijden, het sterven, en den Heer ná de opstanding uit de dooden door Lukas voorgesteld vinden. Jezus Christus, *de Mensch naar den wil*

en de gedachten Gods, en die **Dezelfde is ná Zijn opstanding** uit de dooden, als vóór Zijn bitter lijden en smadelijken dood! De discipelen „aanbaden Hem, en keerden weder naar Jeruzalem met groote blijdschap," lezen wij in Lukas 24 : 52. O, dat ook wij Hem meer mochten aanbidden, en ons meer in Hem mochten verblijden!

En waar de Geest van God ons Christus in Zijn volmaaktheid wil voorstellen, beschrijft Hij ons door Johannes *den Zoon van God.* „In den beginne *was* het Woord; en het Woord *was bij God,* en *het Woord was God. Dit was in den beginne bij God.*" Christus — God — de eeuwige Zoon, — de Schepper van alles en allen, in Wien het leven en het licht der menschen is. Christus, *de Zoon van God,* de Gezondene des Vaders; de Eenige, die uit den hemel nedergedaald is, en die den menschen heeft kunnen mededeelen, wat Hij bij den Vader gezien en van den Vader gehoord heeft. (Joh. 3 : 32; 8 : 38.) Christus Jezus, *de Zoon van God,* van Wien Johannes de Dooper getuigenis heeft gegeven, zeggende: „Die van boven komt, is boven allen; . . . . die uit den hemel komt, is boven allen." (Joh. 3 : 31, 32.) Van dezen Jezus, *den Zoon van God,* hooren wij Nathanaël, den Israëliet, van welken Jezus getuigde, „in wien geen bedrog is," vol bewondering uitroepen: „Rabbi! gij zijt *de Zone Gods,* gij *zijt*

de Koning Israëls!" En hoe kwam Nathanaël tot deze belijdenis? Wel, de Zoon van God Zelf deelt het hem mede. „Jezus antwoordde en zeide tot hem: „Omdat ik u gezegd heb: „Ik zag u onder den vijgeboom, zoo gelooft gij; gij zult grooter dingen zien dan deze." En hij zeide tot hem „Voorwaar, voorwaar, ik zeg ulieden: „Van nu aan zult gij den hemel zien geopend, en de engelen Gods opklimmende en nederdalende op **den Zoon des menschen.**" (Joh. 1 : 51, 52.)

In dit gesprek van den Heer met Nathanaël vernemen wij dus de drie titels of waardigheden van onzen gezegenden Heer, n.l.:

De Zoon van God, in het evangelie van Johannes. **De Koning Israëls,** in het evangelie van Mattheüs. **De Zoon des menschen,** in het evangelie van Lukas, terwijl ons in het evangelie van Markus **de Dienstknecht van God** wordt beschreven, dien wij in Joh. 17 : 4 tot den Vader hooren zeggen: „Ik heb voleindigd het werk, dat Gij mij gegeven hebt om te doen."

Deze boven allen en alles verheven, gezegende Persoon, door den mond des volks *Jezus van Nazareth* genoemd, was „door God gezalfd met den Heiligen Geest en met kracht; die het land doorgegaan is, goed doende, en genezende allen, die door den duivel overweldigd waren; want God was met hem." (Hand. 10 : 38.) Ja, Hij was in het midden van Zijn volk Israël altijd

in volmaakte toewijding en algeheele opoffering Zich gevende. In Matth. 8 : 16 en 17 lezen wij: „En toen het avond geworden was, brachten zij vele van den duivel bezetenen tot hem, en hij wierp de geesten uit met een woord, en hij genas allen, die krank waren; opdat vervuld zou worden, hetgeen gesproken was door Jesaja, den profeet, zeggende: „Hij-zelf heeft onze krankheden op zich genomen, en onze ziekten gedragen."

En hoe heeft het volk zijn Koning ontvangen? Hoe is de Heere Jezus bejegend? Wat heeft men met Hem en aan Hem gedaan? Hoe is deze liefde en openbaring van genade, ontferming en barmhartigheid beantwoord? Waarmede heeft men zoovele zegeningen en bewijzen van goedheid wedervergolden?

In Ps. 109 : 4 hooren wij den Heer klagen: „Voor mijne liefde staan zij mij tegen; maar ik was steeds in het gebed. En zij hebben mij kwaad voor goed opgelegd, en haat voor mijne liefde." Ja, bij iedere openbaring van liefde door Christus, rees de boosheid en vijandschap des menschen, en heeft de Heilige Geest reeds te voren geprofeteerd:

„Zij hebben een schandelijke daad bedacht."
(Ps. 21 : 12.)

Wij hebben den apostel Petrus slechts te hooren, als hij den Joden op den Pinksterdag voorhoudt: „Mannen broeders! hoort deze woor-

den: Jezus den Nazarener, een man, door God aan u bevestigd door krachten en wonderen en teekenen, die God door hem in uw midden gedaan heeft, gelijk gijzelven weet; dezen door **den bepaalden raad en de voorkennis Gods** overgegeven zijnde, hebt gij door de hand der ongerechtigen

aan het kruis gehecht

en ter dood gebracht." (Hand. 2 : 22, 23.)

Ja, het volk der Joden heeft zijn Koning, den Christus, den Gezalfde Gods, ter dood verwezen; en God heeft het zoo bestierd, dat de stadhouder Pilatus boven het kruis heeft doen plaatsen:

„Jezus, de Nazarener, de Koning der Joden."

Dit opschrift, geschreven in het Hebreeuwsch, Grieksch en Latijn, predikte aan de godsdienstige, staatkundige en geleerde wereld dat, zoo Israël in de toekomst „zonder koning" zijn zou, het zijn eigen schuld was, doordien het volk den koning gedood heeft. Arm, schuldig volk! Hoe diep treurig is het einde van de akte der beschuldiging, door Stefanus u voorgehouden, waardoor de maat u volgemeten wordt: „Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en ooren! gij wederstaat altijd den Heiligen Geest; gelijk uwe vaderen, alzoo ook gij. Wien van de profeten hebben uwe vaderen niet vervolgd? En zij hebben hen gedood, die te voren verkondigd hebben de komst des Rechtvaardigen, van Wien gij nu

verraders en moordenaars geworden zijt," (Hand. 7 : 51 53.)

Aangrijpend ernstig derhalve! Alles was door Israël met voeten getreden. De beschuldiging was viervoudig. In historische volgorde genomen, waren zij:

1. Overtreders der wet.
2. Moordenaars der profeten.
3. Doodslagers van Christus, den Rechtvaardige.
4. Tegenstanders van den Heiligen Geest.

Hoe zeer was God gesmaad!

Israëls Messias is als zoodanig gehaat, miskend, verloochend, verraden, verworpen, overgeleverd aan de volken, en gedood! Zoo moest de Christus lijden en verworpen worden door dit geslacht, naar de Schriften, en ook naar den mond van Christus Zelf. Wie nu mocht meenen, dat in de verwerping van den Koning door Zijn volk, het Goddelijk verlossingswerk ten opzichte van Israël verijdeld zou zijn, die heeft nooit de profetieën des Ouden en Nieuwen Verbonds goed gelezen.

Aan den avond van den dag der kruisiging werd **het kruis** op Golgotha **ledig** gevonden. Jezus lag in het graf. Aan den derden dag is **het graf ledig.** Jezus is uit het graf, uit de dooden opgestaan. Veertig dagen later wordt Christus ten hemel opgenomen, en Hem Zijn plaats aan de rechterhand Gods toegewezen.

Dáár aanschouwt het oog des geloofs Hem. Hij, die zich zóó diep vernederd heeft, dat Hij in den dood en in de benedenste deelen der aarde afgedaald is, is door God

uitermate verhoogd geworden.

Zal de Heer daar altijd blijvèn?

O neen! de apostel Petrus heeft tot de oudsten van Israël gezegd: „Dien de hemel moet opnemen **tot op de tijden der herstelling aller dingen**, waarvan God gesproken heeft door den mond zijner heilige profeten van oudsher." (Hand. 3 : 21.) God, de Vader onzes Heeren Jezus Christus, heeft tot Hem gezegd: „Zit aan mijne rechterhand, totdat Ik uwe vijanden stel tot een voetbank uwer voeten." (Ps. 110 : 1; Hebr. 1 : 13.)

Christus zal wederkomen!

De bede uit het hart van „het overblijfsel" geweld: „Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen van Uw aangezicht vervloten!" (Jes. 64 : 1), zal op Gods tijd verhooring vinden. „Zijne voeten zullen te dien dage staan op den Olijfberg, die vóór Jeruzalem ligt, tegen het Oosten; en de Olijfberg zal in tweeën gespleten worden naar het oosten en naar het westen, zoodat er eene zeer groote vallei zal zijn; . . . . . dan zal de Heere, mijn God, komen, en al de heiligen met U, o Heere!" (Zach. 14 : 4, 5.)

Van den Olijfberg voer de Heere Jezus ten

hemel, en op den Olijfberg zal Hij voor Zijn getrouwen, die Hem in de toekomst verbeiden zullen, wederkeeren. De hemelboden hebben bij het heengaan van den Heer naar den hemel, den discipelen medegedeeld: „Mannen van Galiléa! waarom staat gij op te zien naar den hemel? Deze Jezus, die van u opgenomen is in den hemel,

zal aldus komen,

gelijkerwijs gij hem naar den hemel hebt zien henengaan." (Hand. 1 : 11.)

Dan zal het zijn voor Israël, wat in Hoogl. 2 : 4 ons wordt vermeld: „Hij voert mij in het wijnhuis, en **de liefde is Zijne banier over mij.**"

D. R.

* * *

De Bruid van Christus.

(Eva — Rebekka).

„*In welke betrekking,* — zoo wordt gevraagd in een artikel over de Gemeente — *staat de Gemeente tot den wonderbaar heerlijken Persoon van Christus?*"

Naar het Goddelijk Woord — zoo luidt daar het antwoord — is zij „Zijn lichaam, de volheid desgenen, die alles in allen vervult." God gaf Adam een vrouw, aan wie hij zijn liefde kon mededeelen en waardoor hij, die als hoofd in de eerste schepping boven alle dingen zijn plaats innam, zijn vervulling verkreeg. Zoo is het ook met Christus en de Gemeente. Wat God deed met Adam is een voorbeeld van wat met Hem, die komen zou, geschiedde. Adam was in een diepen slaap gezonken, een voorbeeld van de diepten des doods, waarin Jezus moest nederdalen om Zijn Bruid te verkrijgen" *).

In Eva hebben we een schoon voorbeeld van de Gemeente in haar innige vereeniging met Christus. Gelijk de vrouw van Adam vleesch was van zijn vleesch en beenen van zijn beenen, zoo ook — zegt de apostel in Efeze 5 — „zijn wij leden

*) Zie den eersten Jaargang blz. 30 e. v.

Zijns lichaams, van Zijn vleesch en van Zijne beenen." Welk een heerlijke waarheid! „Deze verborgenheid is groot," roept Paulus uit, als hij gewaagt van de vereeniging der Gemeente met Christus, haar Hoofd.

Het geheele werk Gods met en ten behoeve van Adam wordt ons voorgesteld in de volgende woorden uit Genesis 2 : 21, 22: „De HEERE God deed een diepen slaap op Adam vallen; Hij nam eene van zijn ribben; de HEERE God bouwde de ribbe tot eene vrouw; Hij bracht haar tot Adam."

„*Hij bracht haar tot Adam.*" Dit woord toont ons zoo schoon, met welk een tegemoetkomende liefde de HEERE uitvoering gaf aan Zijn voornemen: „*Ik zal hem eene hulpe maken, die als tegen hem over zij.*" Zoo heeft God bij Zichzelven voorgenomen de Gemeente van Christus in de heerlijkheid te voeren om daar de vrouw des Lams te zijn tot in alle eeuwigheid. Die Gemeente wordt door den Heiligen Geest vergaderd uit deze wereld, en zal „*als een reine maagd aan Christus worden voorgesteld.*" (2 Kor. 11 : 2.) Niet alleen wordt de Gemeente *bijeenverzameld* **uit** de wereld, zij wordt ook *geleid* **door** deze wereld om straks Christus tegemoetgevoerd te worden, ook weder door den Heiligen Geest. Welk een heerlijke schaduw daarvan is hetgeen ons medegedeeld wordt in Gen. 24 over **Rebekka,** die door

den getrouwen huisverzorger van Abraham tot **Izak** wordt geleid.

In zijn geheel is het een treffende en meer in bijzonderheden afdalende beschrijving, waarvan we de korte samenvatting als het ware vinden in het reeds vermelde woord: „Hij bracht haar tot Adam." Hetzelfde voornemen, hetzelfde doel, nl. voor Christus een Bruid te verzamelen, wordt ons hier voorgesteld, doch het is de HEERE God, die deze heerlijke taak opgedragen heeft aan den Heiligen Geest.

In het vreemde land wordt Rebekka gevonden door hem, wiens naam in Genesis 24 niet genoemd wordt, die het beeld is van den Heiligen Geest, van welken wij lezen: **„Hij zal van zichzelven niet spreken,** *maar al wat hij zal gehoord hebben, zal hij spreken, en de toekomende dingen zal hij u verkondigen."* (Joh. 16 : 13.) Zoo arbeidt de Geest Gods ook van af den Pinksterdag in deze wereld. *Hij brengt den zondaar tot Christus; Hij kiest woning in het hart van den geloovige; Hij leidt in de waarheid; Hij verkondigt de toekomende dingen; Hij verheerlijkt Christus, want wat in Christus is neemt Hij uit Hem, om het den geloovige te verkondigen.*

Zoo zien we ook den knecht Abrahams zich beijveren om Rebekka tot Izak te leiden. De heerlijke vrucht van dien arbeid ligt in het antwoord van de jonge dochter op de vraag: „Zult

gij met dezen man trekken?": **„Ik zal trekken."** Hoe zijn de genegenheden in het hart der bruid opgewekt! Met vreugde trekt zij, aan de leiding van den trouwen reisgezel zich overgevende, haar bruidegom tegemoet. En deze? Izak verlangt evenzeer zijn bruid te aanschouwen. Zijn hart begeert haar in de tent van Sara, als de huisvrouw, in te leiden. Daarom treedt hij haar tegemoet. Niet in Paddan-Aram, niet in de woestijn, ook niet in de woning der rust, neen in het stille vruchtbare veld zal hij haar ontmoeten. Treffend beeld van wat *misschien heden* nog gebeuren kan. Jezus, de hemelsche Bruidegom, verlangt naar Zijn Bruid. Hij zal haar tegemoet gaan. Hij zal haar ontmoeten in de lucht, waar zij Hem tegemoet gevoerd wordt door den Heiligen Geest. En als die ontmoeting plaats heeft, zijn op één oogenblik al de vermoeienissen van de woestijn vergeten en staat de Bruid gereed het heerlijke Vaderhuis binnen te treden, Hem te volgen ook in die woningen des lichts en der eeuwige vreugde, waar Hij haar plaats bereidde, die zóó zeer Zijn Gemeente heeft liefgehad, dat Hij *Zichzelven* voor haar heeft overgegeven, en door Zijn dood haar met Zich heeft verbonden op zulk een wijze, dat zij eeuwig met Hem wezen kan.

(*Wordt vervolgd.*)

* * *

„Uwe dooden zullen leven."

(Jes. 26 : 19.)

Zij komen weder, juichend weder!
Die door den Heer ontslapen zijn.
De Heiland Zelf daalt spoedig neder!
Dan zal 't een eeuwig weerzien zijn!

Ja, Jezus Zelf zal hen geleiden;
De scheidenssmart is dan voorbij.
Dan geen gedachte meer aan lijden,
Van vlek of rimpel eeuwig vrij!

Ja, eeuw'ge blijdschap zal men smaken,
Waar men het Lam zal hulde biên.
Elk aangezicht van vreugde blaken,
Als men den Heer daar Zelf zal zien!

De mond des Heeren zal dan spreken,
Als Hij, De Overwinnaar, komt;
Wiens liefd' en trouw steeds is gebleken,
En door Wiens macht de hel verstomt.

„Zie, hier ben Ik! Zie ook deez' scharen,
Die Ik verloste door Mijn bloed.
Die eens de buit van Satan waren,
Die erven nu het hemelsch goed!"

Ja, meer nog! Hun volmaakte klanken,
Zij stijgen tot in eeuwigheid;
Hun lof, aanbidding, prijs en danken,
Zijn Gode en het Lam gewijd!

* * *

Israël, Gods volk.

(Vervolg van bladz. 91.)

Verstrooid onder alle volken der aarde.

„Heer, laat hem nog dit jaar staan, totdat ik om hem gegraven en mest gelegd zal hebben; brengt hij dan vrucht voort, laat hem staan, maar zoo niet, dan zult gij hem daarna omhouwen." (Luk. 13 : 8 en 9.)

Deze, door den wijngaardenier in de gelijkenis, gegeven raad is opgevolgd geworden. Waar de Heere Jezus drie jaren kwam en tevergeefs vrucht gezocht heeft bij Zijn volk Israël, was het door de lankmoedigheid en verdraagzaamheid van den Wijngaardenier (God), dat het volk nog een jaar op de proef gesteld zou worden; en na de verwerping van den Christus Gods, zond God den Heiligen Geest, om te zien of Israël vrucht dragen zou. Maar, helaas! niets heeft mogen baten. Vanaf Mozes tot op Christus heeft God als Jehovah aan Zijn volk betuigd door Zijn profeten „vroeg op zijnde en zendende," — daarna is God gekomen in Zijn geliefden Zoon, — daarna in en door den Heiligen Geest; maar alles te vergeefs! *De*

profeten werden geslagen, smadelijk behandeld, verwond en uitgeworpen. *De geliefde Zoon* buiten den wijngaard uitgeworpen en gedood. *De Heilige Geest* tegengestaan en smaadheid aangedaan, zoodat de apostel Paulus den Joden te Antiochië, in Pisidië, met de meest aangrijpenden ernst heeft aangeraden: „Ziet dan toe, dat over u niet kome hetgeen gezegd is in de profeten: „Ziet, gij *verachters!* en *verwondert u*, en *verdwijnt;* want Ik werk een werk in uwe dagen, een werk, dat gij niet zult gelooven, als iemand het u verhaalt." (Hand. 13 : 40 en 41.)

„Wat is er meer te doen aan mijnen wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht, dat hij goede druiven voortbrengen zou, en hij heeft stinkende druiven voortgebracht?" (Jes. 5 : 4.) Zóó heeft God kunnen betuigen tot de inwoners van Jeruzalem, en tot de mannen van Juda. — Het oordeel *moest* komen, de straf *moest* worden volvoerd. De „omtuining" werd weggenomen, de wijngaard „woest gemaakt" en distelen en doornen er voor in de plaats gegeven, en den wolken geboden niet meer over hem te regenen.

De ontzettende woorden van bedreiging, door Mozes gesproken aan den oever der Jordaan, moesten, helaas! in vervulling treden. Wij willen deze woorden in hun geheel overschrijven: „En gij zult met weinige menschen overgelaten worden,

in plaats dat gij geweest zijt als de sterren des hemels in menigte; omdat

gij der stem des Heeren, uws Gods, niet gehoorzaam geweest zijt.

En het zal geschieden, gelijk als de Heere zich over ulieden verblijdde, u goed doende en u vermenigvuldigende, alzoo zal zich de Heere over u verblijden, *u verdoende* en *u verdelgende*; en gij zult uitgerukt worden uit het land, waar gij naar toegaat, om dat te erven. En de Heere

zal u verstrooien onder alle volken

van het eene einde der aarde tot aan het andere einde der aarde; en aldaar zult gij andere goden dienen, die gij niet gekend hebt, noch uwe vaders, hout en steen. Daartoe zult gij onder dezelve volken niet stil zijn, en uwe voetzool zal geene rust hebben; want de Heere zal u aldaar een bevend hart geven, en bezwijking der oogen, en mattigheid der ziel. En uw leven zal tegenover u hangen; en gij zult nacht en dag schrikken, en gij zult van uw leven niet zeker zijn. Des morgens zult gij zeggen: Och, dat het avond ware! en des avonds zult gij zeggen: Och, dat het morgen ware! vermits den schrik uws harten, waarmede gij zult verschrikt zijn, en vermits het gezicht uwer oogen, dat gij zien zult. En de Heere zal u naar Egypte doen wederkeeren in schepen, door eenen weg, waarvan ik u gezegd heb: Gij zult dien niet meer zien; en aldaar zult

gij u aan uwe vijanden willen verkoopen tot dienstknechten en tot dienstmaagden, maar er zal geen kooper zijn." (Deut. 28 : 62—68.)

Hoe zeer, ja hoe letterlijk, is deze droeve profetie bevestigd geworden! Om de woorden van den Duitschen professor E. F. Ströter te gebruiken, die zegt: „Het is aanschouwelijk onderwijs op reusachtige schaal, gegeven op het open tooneel der wereldgeschiedenis, zoo, dat de volken van alle eeuwen, bij hun opkomen en verdwijnen, het kunnen lezen. Want allen gaan voorbij. Hun pracht verdwijnt spoedig, hun schoonheid verwelkt, en hun plaats kent hen niet meer. Maar *de ellende* en *de smaadheid van Israël* bestaan tot op dezen dag. Van de geweldige Faraö's spreken nog slechts de mummies tot ons. Van het prachtige Babylon leemen tafels. Van het weelderige Griekenland gebroken zuilen en koude marmeren beelden. Van het trotsche Rome massieve ruïnen en triomfbogen. Doch *de zonde* en *smaad van Juda* is

levend, en heeft vleesch en been.

Israëls wonden bloeden elken morgen weer opnieuw. Zijn schuwe voetstap sluipt onzeker en allerwegen om ons heen. Toch is het geen spookbeeld. Het is een levende, schrikkelijke, tastbare werkelijkheid. Het is ons daarbij te moede, alsof

enkel dooden onder ons wandelden.

. . . . Israël, verjaagd uit zijn land, zonder vaste

woonplaats omzwervend, groeit en neemt zichtbaar toe in alle hemelstreken, in ieder land. Is er wel één volk, dat bitterder wordt gehaat door alle volken, schrikkelijker vervolgd, gruwelijker gemarteld, dieper veracht, meer uitgeplunderd, schandelijker mishandeld en vertreden? Heidenen, Christenen en Turken hebben gewedijverd de Joden van de aarde te verdelgen. En wat is het gevolg? Dat er heden ten dage meer Joden zijn, dan in den bloeiendsten tijd van het rijk onder David en Salomo!

Dat dit volk niet alleen zijn bestaan, maar zijn geheele eigenaardigheid behouden heeft, is ook waar en onverklaarbaar. Niemand schikt zich gemakkelijker, is handelbaarder en inschikkelijker, niemand meer kosmopolietisch aangelegd dan de Jood. Want, of hij den fez draagt in Marokko, of de pelsmuts in Warschau, of den zijden hoed in Nederland; — of hij Jiddisch brabbelt, Spaansch, Arabisch, vloeiend Engelsch of elegant Russisch spreekt — hij *is* en *blijft* een Jood."

In de geschiedenis van Jozef lascht de Heilige Geest een feit in van Juda, den zoon van Jakob, op wiens raad Jozef verkocht werd.

In Genesis 38 scheidt Juda zich af van zijn broeders en neemt zijn intrek bij een man van Adullam, wiens naam was Hira. Daar zijnde leert hij een Kanaänietische dochter kennen, die hij tot vrouw nam. Deze was de dochter van Sua,

hetgeen „rijkdom" beteekent. Ze schonk hem twee zonen. De eerstgeborene heette Er, hetgeen „waker" beteekent; de tweede zoon gaf hij den naam van Onan, hetgeen „ongerechtigheid" wil zeggen. Beide zonen worden echter door den Heere gedood, om het kwaad, dat zij openbaarden. Daarna schonk ze aan Juda een derden zoon, die Sela geheeten werd, hetgeen beteekent: „Verheffing," en dus een aankondiger is van verhooging na de vernedering. Juda verliet alzoo zijn broeders, zijn land, zijn vreemdelingschap. Hij komt door zijn huwelijk tot rijkdom; God doodt twee zijner zonen, terwijl de derde in Gods oogen genade vindt.

Wat wil ons de Heilige Geest door deze treurige mededeeling over Juda te aanschouwen geven? Is het niet een getrouwe schilderij van de geschiedenis van den stam van Juda? Het is een type van het volk, waarvan ook ons een gedeelte dagelijks omgeeft.

Waar de tien stammen zich bevinden, kunnen wij niet met eenige zekerheid aangeven. De Israëlieten om ons heen zijn Joden, nakomelingen van Juda. En evenals de patriarch Juda uit zijn land ging, nadat hij zijn broeder Jozef als slaaf verkocht had, evenzoo is het gegaan met het huis van Juda, dat na de ballingschap in Babel het Joodsche volk genoemd wordt, dat ook zijn Broeder (den Messias) voor dertig zilverlingen

verkocht heeft, en van Hem heeft geroepen: „Weg met Hem! Kruisig Hem!" — „Zijn bloed kome over ons en onze kinderen!" (Matth. 27 : 25.)

De aartsvader Juda begon met Hira, van Adullam, te handelen; hij verkreeg „rijkdom." Maar Er, de „waker," sterft onder Gods straffende hand, terwijl Onan („ongerechtigheid") hetzelfde oordeel ondergaat.

Geeft deze geschiedenis niet levend, in *alle* trekken, ons te aanschouwen, wat met het huis van Juda tot op heden nog plaats vindt? De Joden zijn uit hun land uitgegaan, zij hebben met de andere volken gehandeld, rijkdommen verkregen, maar... in een weg waarop zij zich, als „wakker zijnde" in het doen van „ongerechtigheid," openbaren.

Waar nu voorheen twee van de drie zonen van Juda door den Heer gedood wérden, en de derde Sela (verheffing) bewaard werd, zóó zal het straks ook met de nakomelingen van Juda gaan. In Zach. 13 : 8 lezen wij toch duidelijk: „En het zal geschieden in het gansche land, spreekt de Heere, *de twee deelen daarin zullen uitgeroeid worden en den geest geven,* maar

het derde deel zal daarin overblijven."

Het volk der Joden is tot op heden „zijn naburen tot smaad, tot spot en schimp dengenen die rondom hem zijn; . . . . tot een spreekwoord

onder de heidenen, tot een hoofdschudding onder de volkeren." (Ps. 44 : 14 en 15; 79 : 4.)

Maar dit zal niet altijd zoo blijven. De Heere, Israëls God, zal hen bezoeken en hun gevangenis wenden. (Zie Zef. 2 : 7.) Ezechiël mag het Woord des Heeren spreken tot „de bergen Israëls," en dan vernemen wij de heerlijke, troostvolle voorzeggingen: „Gij zult weder uwe takken geven en uwe vrucht voor mijn volk Israël dragen, want

zij zullen weldra komen.

Want zie, Ik ben bij u en Ik zal u aanzien, en gij zult bebouwd en bezaaid worden; en Ik zal menschen en beesten op u vermenigvuldigen, en zij zullen vermenigvuldigd worden en vruchtbaar zijn; en Ik zal u doen bewonen als in uwe vorige tijden, ja *Ik zal het beter maken dan in uw begin*, en gij zult weten dat Ik de Heere ben. En Ik zal menschen op u doen wandelen, namelijk

mijn volk Israël;
die zullen u erfelijk bezitten,

en gij zult hun ter erfenis zijn, en gij zult ze voortaan niet meer berooven . . . . . En Ik zal maken dat men *den schimp der heidenen* **niet meer over u hoore,** en gij zult *den smaad der natiën* **niet meer dragen,** en gij zult uwe volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere Heere." (Ezech. 36 : 8—15.)

En, om alle tegenspraak, bedenking of twijfel tot zwijgen te brengen, spreekt God op zoo duide-

lijke, beide ziel en geweten treffende wijze, door Ezechiël, Zijn volk toe:

„Menschenkind, het huis Israëls, als zij in hun land woonden, toen *verontreinigden* zij hetzelve met hunnen weg en met hunne handelingen; hun weg was voor mijn aangezicht als de onreinheid eener afgezonderde vrouw. Daarom goot Ik mijne grimmigheid over hen uit, om des bloeds wil dat zij in het land vergoten hadden, en om hunne drekgoden, waarmede zij dat verontreinigd hadden; en

Ik verstrooide ze onder de heidenen

en zij werden verspreid in de landen; Ik oordeelde ze naar hunnen weg en naar hunne handelingen. Als zij nu tot de heidenen kwamen, waar henen zij getogen waren, **ontheiligden zij mijnen heiligen naam,** omdat men van hen zeide: *Dezen zijn het volk des Heeren en zijn uit Zijn land uitgegaan.* Maar Ik verschoonde hen

om mijnen heiligen naam,

dien het huis Israëls ontheiligde onder de heidenen, waarhenen zij gekomen waren. Daarom zeg tot het huis Israëls: Zóó zegt de Heere Heere:

Ik doe het niet om uwentwil,
gij huis Israëls!

maar om mijnen heiligen naam, dien gijlieden ontheiligd hebt onder de heidenen, waarhenen gij gekomen zijt. Want *Ik zal mijnen grooten naam*

heiligen, die onder de heidenen ontheiligd is, dien gij in het midden van hen ontheiligd hebt; en de heidenen zullen weten, dat ik de Heere ben, spreekt de Heere, Heere, als Ik aan u voor hunne oogen zal geheiligd zijn. Want

Ik zal u uit de heidenen halen,

en zal u uit alle de landen vergaderen, en *Ik zal u in uw land brengen*. Dan zal Ik *rein water* op u sprengen, en *gij zult rein worden;* van *alle uwe onreinheden* en van *alle uwe drekgoden zal*

Ik u reinigen.

En Ik zal u **een nieuw hart** geven, en zal een *nieuwen geest* geven in het binnenste van u; en Ik zal het *steenen hart* uit uw vleesch wegnemen, en zal u *een vleeschen hart geven*. En Ik zal *mijnen Geest geven in het binnenste van u,* en Ik zal maken dat gij *in mijne inzettingen zult wandelen* en *mijne rechten zult bewaren en doen*. En **gij zult wonen** in het land, dat Ik uwen vaderen gegeven heb, en gij zult Mij tot een volk zijn en Ik zal u tot eenen God zijn. En *Ik zal u verlossen* van alle uwe onreinheden; en Ik zal roepen tot het koren en zal dat vermenigvuldigen, en Ik zal geenen honger op u leggen; en Ik zal de vrucht van het geboomte en de opbrengst des velds vermenigvuldigen, opdat gij de smaadheid des hongers niet meer ontvangt onder de heidenen. Dan zult gij gedenken aan uwe booze wegen en uwe handelingen, die niet goed waren, en

gij zult eene walging van uzelve hebben over uwe ongerechtigheden en over uwe gruwelen.

Ik doe het niet om uwentwil,

spreekt de Heere Heere, het zij u bekend. Schaamt u en wordt schaamrood van uwe wegen, gij huis Israëls." (Ezech. 36 : 17—32.)

Israël heeft een glansrijke, een heerlijke toekomst! Het volk, dat sinds 19 eeuwen ongeveer geen eigen land „het zijne" kan noemen, hetwelk geen koning, vorst of priester, geen staatsinrichting of banier bezat, niets, waardoor het eenige hoop tot herstel als natie kan voeden; een volk, dat honderd vreemde talen spreekt en zijn eigen taal bijna verleerd heeft, dat volk zal weder een volk, ja **het volk** worden, verheven boven alle andere volkeren; en het zal een staatswezen, een vaderland, een eigen haard, een eigen wijnstok en vijgeboom bezitten. „Omdat het wonderlijk is in de oogen van het overblijfsel dezes volks in deze dagen, zoude het daarom ook in mijne oogen wonderlijk zijn? spreekt de Heere der heirscharen." (Zach. 8 : 6.)

Maar, eer het zoover is, moet het volk door een diepen weg van verootmoediging en schuldbesef gaan, en Psalm 130 zal de verzuchting der ziel en de smeeking huns harten zijn; maar de Heilige Geest zal ook niet nalaten om volhardend in hen en tot hen te spreken: „Israël hope op

den Heere; want bij den Heere is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing, en

Hij zal Israël verlossen
van alle zijne ongerechtigheden." (Ps. 130 : 7, 8.)

Roept het volk „uit de diepten" tot God, Hij zal komen, en het naar Zijn Woord, in Zijn onveranderlijke genade en onwankelbare trouw opheffen, aannemen, groot maken en boven allen verheerlijken.

Wat God beloofd heeft, *zal* geschieden!
Zijn raadsbesluit wordt eens vervuld!
Eer mogen bergen henen vlieden,
De zon in duisternis gehuld,
De maan uit hare standplaats wijken,
Eer iets, van wat Zijn mond ooit sprak,
Niet als de Waarheid eens zal blijken.

D. R.

* * *

Beschouwingen over het boek Daniël

door Dr. A. H. BURTON.

(Vervolg van bladz. 64.)

De leeuwenkuil.

(Dan. VI.)

Dit hoofdstuk is het laatste van de historische. Doch we hebben reeds opgemerkt, dat er meer dan geschiedenis ligt in het eerste deel van het boek (I—VI.)

In hoofdstuk V wordt ons de val van Babel beschreven, ongetwijfeld een type van het Babel uit Openbaring 17. Het oordeel over het historische Babel is opgeteekend in Daniël, Jesaja en Jeremia, terwijl we dat van het symbolische en geestelijke Babel in de Openbaring vinden. Aardsche heerlijkheid en afgoderij zijn de kenmerken van beide. „*Het is een land van gesneden beelden, en zij razen naar de schrikkelijke afgoden*" (Jer. 50 : 38), zoo heet het van Babel, *het sieraad der koninkrijken, de hoovaardigheid der Chaldeën*" (Jes. 13 : 19), maar evenzeer van het uitgestrekte systeem, dat zijn voltooiïng nadert en weldra in al zijn

verschrikkelijkheid zal worden geopenbaard, en waarvan gezegd wordt: . . . *„zij was bekleed met purper en scharlaken, en versierd met goud en edelgesteente en paarlen, . . . en op haar voorhoofd was* een **naam** *geschreven:* **Verborgenheid, het groote Babylon, de moeder van de hoeren en van de gruwelen der aarde.**" (Openb. 17 : 4, 5.)

Van de omstandigheden waarin Darius verkeert, en die ons in het zesde hoofdstuk worden medegedeeld, maakt de Geest van God gebruik om ons typisch een ander kwaad voor te stellen, hetwelk de macht der volken kenmerkend onderscheiden zal aan het einde, waardoor ze het rechtvaardig oordeel Gods op zich laden zullen. Sommigen lezers moge het wat vergezocht voorkomen bij dit deel van ons boek te spreken van een type en toch zijn we overtuigd, dat deze geschiedenis, als historie reeds zoo hoogst belangwekkend, meer dan loutere historie is. Gewis moeten we voorzichtig zijn en onze verbeelding beteugelen, ten einde niet op een dwaalspoor te geraken door de zucht om dit of welk ander gedeelte ook der Schrift als type te willen verklaren, maar toch, wie kan betwijfelen, dat een groot deel des Bijbels zoo duidelijk mogelijk dit kenmerk vertoont? Stellig heeft de profetie op vele plaatsen voorspeld, dat aan het eind der tijden een man zal opstaan, die zichzelven verheffen

en zich in de plaats van God stellen zal. Wel verre van te willen beweren, dat Darius in boosheid en goddeloosheid den Antichrist zal evenaren, zoo werd hij door dwaze ijdelheid toch door anderen verstrikt, terwijl de Antichrist al de macht van Satan aanwenden zal om de menschen straks onder zijn gezag te verkrijgen. In den tempel Gods zal hij zich plaatsen en beweren, dat hij God is. Bij de verdere behandeling van dit boek zullen we veel leeren in betrekking tot dit verschrikkelijk karakter, dat zulk een voornamen rol zal spelen in de toekomstige wereldgeschiedenis.

Daar zijn evenwel anderen, die, hoewel er overeenkomst is, toch niet met den Antichrist moeten worden verward. Het *Beest* van Openbaring 13 en 17 is niet de Antichrist, hoewel het er overeenkomst mede vertoont in sommige opzichten, bv. hierin, dat het een voorwerp van zelfverheffing en aanbidding worden zal. *„Zij aanbaden den draak, omdat hij aan het beest gezag gegeven had en zij aanbaden het beest, zeggende: „Wie is aan het beest gelijk."* (Openb. 13 : 4.)

We willen niet beweren, dat een dezer beiden, òf de Antichrist òl het Beest typisch wordt voorgesteld in Daniël 6, maar wel is het ons duidelijk, dat dit karakter van goddeloosheid ons opzettelijk wordt voorgesteld in de geschiedenis, en andere gedeelten der Schrift leeren ons, hoe daar-

over altijd het oordeel van God komt. Beiden, het Beest en de „Valsche Profeet," die ons stellig het toekomstig hoofd van het Romeinsche rijk vertegenwoordigen, zoowel als de Antichrist, zullen deze trek in een bijzondere en afschuwelijke mate vertoonen en hun oordeel zal niet het minst streng zijn, wanneer Christus met al Zijn heiligen in heerlijkheid zal verschijnen als de „Koning der koningen en de Heer der heeren." Zij zullen levend geworpen worden in den poel des vuurs. (Openb. 19: 10—20.)

Men moet evenwel niet vergeten, dat er dan heiligen op de aarde zullen zijn. De Gemeente zal in den hemel opgenomen zijn bij de komst van den Heer in de lucht (1 Thess. 4); de *hemelsche* heiligen zullen opgevoerd zijn, maar de *aardsche* heiligen, het Joodsche overblijfsel b.v., hetwelk bekeerd is geworden na de opneming der Gemeente, zal op de aarde zijn gedurende den ontzaglijken tijd van de werkzaamheid van het Beest. Deze heiligen worden door Daniël zelf in ons hoofdstuk typisch voorgesteld. Zij zullen hun God aankleven in het aangezicht van de verschrikkelijke vervolging. Sommigen zullen gemarteld (Openb. 13 : 15), anderen verlost worden. De verzoeking dier dagen zal zoo groot zijn, dat „tenzij die dagen niet verkort werden, geen vleesch zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort wor-

den." (Matth. 24 : 22.) In bijzondere mate zullen zij den geest der volharding behoeven. „Wie *volharden* zal tot het einde, die zal behouden worden." (Matth. 24 : 13.) Dit vers heeft geen betrekking op de behoudenis der ziel, doch op de verlossing des lichaams uit de heete vervolging van de zijde der menschen.

Moge evenwel de getrouwheid van Daniël, welke typisch die van het Joodsche overblijfsel in de laatste dagen voorstelt, ook de heiligen in onzen tijd bezielen om hun aardschen loopbaan met vaster tred en meer kinderlijke gehoorzaamheid aan God en Zijn Woord te betreden, zonder de gevolgen te berekenen.

Hoe Daniël de hooge plaats onder Darius heeft verkregen, waarvan sprake is in de eerste verzen, wordt ons niet meegedeeld. God had hem in hoogen gunst doen komen bij Darius, teneinde Zijn voornemens uit te voeren, en tegelijkertijd werd hij het voorwerp van naijver en afgunst onder de stadhouders en vorsten des koninkrijks. IJverig gaven zij acht op hem en zochten oorzaken tegen hem, maar zij vonden niets. In alle dingen des koninkrijks „was hij getrouw en geene vergrijping noch misdaad werd in hem gevonden."

Doch niet alleen jegens zijn aardschen meester was Daniël getrouw; ook Gode droeg hij een onvoorwaardelijke gehoorzaamheid toe. Dit wisten

zijn vijanden zeer wel en hierin lag voor hen de eenige gelegenheid om zich te ontdoen van een, wiens oprechtheid en braafheid een voortdurend getuigenis was tegen hen. „*Wij zullen tegen dezen Daniël geene gelegenheid vinden, tenzij wij tegen hem iets vinden* **in de wet zijns Gods.**" Dienovereenkomstig smeedden deze booze mannen hun plannen en beraadslaagden te zamen, en slaagden er werkelijk in Darius te overreden het lasterlijk decreet te teekenen, hetwelk elk verzoek, behalve dan aan den koning zelf, verbood op straffe van in den kuil der leeuwen te worden geworpen.

Hier was een toetssteen voor Daniëls getrouwheid en gehoorzaamheid. Maar — zonder één oogenblik te aarzelen *„ging Daniël, toen hij verstond, dat dit schrift geteekend was, in zijn huis . . . knielde drie tijden 's daags op zijne knieën, en hij bad en deed belijdenis voor zijn God,* **ganschelijk gelijk hij vóór dezen gedaan had.**" Een balling in het land van den vijand, ver van de stad door Jehovah verkoren, ver van het huis voor den naam des Heeren gebouwd, maakt zich het voorrecht ten nutte, dat de genade Gods zoo wonderbaar vermeldt bij de inwijding van Salomo's tempel temidden van vreugde en heerlijkheid (1 Kon. 8 : 46—50). De tijden waren veranderd, het volk evenzeer, **maar God bleef Dezelfde!** Welke lessen zijn te leeren voor de

Gemeente Gods in deze dagen van diep verval uit dit gedeelte van de geschiedenis van Daniël den profeet.

Voor een oogenblik schijnen Daniëls vijanden te triomfeeren. „Toen kwamen die mannen met hoopen, en zij vonden Daniël biddende en smeekende voor zijnen God." Wist Daniël niet, dat Darius met zijn hand de wet had bekrachtigd? Was het hem onbekend, dat der Meden en Perzen wet niet gebroken mocht worden? Droeg hij geen kennis van den kuil der leeuwen, die hem wachtte? *Dit alles wist hij!* Doch gelijk zijn vrienden in vorige dagen (hfdst. 3), zoo vertrouwde hij ook op God, den levenden God, en gelijk zij, neemt ook hij een plaats in dit edele gezelschap in, waarvan we lezen: „die door het geloof koninkrijken ten onder brachten, gerechtigheid oefenden, beloften verkregen, der leeuwen muil toestopten, de kracht des vuurs uitbluschten, de scherpte des zwaards ontvloden, uit zwakheid krachten verkregen." (Hebr. 11 : 33, 34.)

Met de woorden: „Daniël, een van de gevankelijk weggevoerden uit Juda, heeft, o koning! op u geen acht gesteld," naderen zijn vijanden den monarch. Tot op zekere hoogte lag er een schijn van waarheid over deze beschuldiging. Hier echter was een geval, dat God de eerste plaats moest houden, wat het ook kostte. Was Daniël zijn aardschen meester trouw in alles, hij

was tevens, naar 's konings eigen woord, „*de knecht des levenden Gods*," en hij ondervond, dat die God machtig was hem te verlossen van de leeuwen, gelijk Sadrach, Mesach en Abèdnego van het vuur. Der leeuwen muil werd gestopt, de trouwe getuige werd bevrijd, maar wat werd er van zijn beschuldigers?

De Heidenen zijn gezonken in de groeve, die zij gemaakt hadden; hunlieder voet is gevangen in het net, dat zij verborgen hadden." (Ps. 9 : 16.) Zoo zal het ook zijn, als de Heer zal verschijnen op den berg Zion, om Zijn verdrukte en vervolgde aardsche volk te verlossen. Dan zal Hij worden gekend door het gericht, dat Hij uitvoert, en de goddeloozen zullen verstrikt worden in hun eigen werk.

Op twee wijzen zal de Heer worden gekend. **Nu** in **genade**, maar **straks** door het **oordeel**. De eerste kennis van Hem n.l. in genade is behoudenis; de tweede is het verderf.

De geloovige vindt in deze heerlijke geschiedenis een type, van wat haast geschieden zal, hetgeen hij weet, ook uit andere Schriftplaatsen. Ongetwijfeld mogen we nog aan het bovenstaande toevoegen, dat die getrouwe geloovigen, die in die zware tijden zullen leven, de volharding en lijdzaamheid zullen ontvangen, welke zij dan zoozeer van noode hebben.

Het Ninevé der Schrift.

I. *Haar ontstaan en bloei.*

In een dier groote vlakten in Azië, in wier nabijheid de hof van Eden was, waar Abraham was geboren, en waar de ark rustte op den berg Ararat, lag eens „de groote stad Ninevé," welke wij wel als een der eerste groote steden die gebouwd zijn geworden, mogen aanmerken.

Noach was een man van 700 jaar oud, toen men Ninevé bouwde. Zijn kinderen en kleinkinderen groeiden rondom hem op, en zonder twijfel heeft hij hun verhaald van de ontzettende gevolgen der zonde, en van den grooten watervloed, die aan het leven van vele duizenden menschen een einde had gemaakt.

Een zijner kleinzonen, Nimrod, schijnt geen aangenaam en vriendelijk karakter te hebben gehad, want zijn naam beteekent „oproerige." Hij is op de nieuwe aarde, nà den zondvloed, de eerste van wien wij lezen: „deze begon geweldig te zijn op de aarde, hij was „een geweldig jager" voor het aangezicht des Heeren." (Gen. 10 : 8, 9.) Zijn levensbeginsel was hoogmoed; hij stond er naar een groot man te worden in

de wereld; en in het Oosten spreekt men heden ten dage nog over hem als de eerste mensch, die een kroon droeg, en „koning" genoemd werd.

De Bijbel leert ons, dat Nimrod „naar Assyrië toog, en Ninevé bouwde." (Gen. 10 : 11.) Als men een kaart van Azië wil ter hand nemen, zal men zien, waar deze eerste en groote hoofdstad der oudheid stond. Aan de eene zijde der rivier de Tigris zal men de nieuwere stad Mosul vinden. Op een groote vlakte aan den overkant stonden de muren, waarvan ik u nu wil verhalen, die Noachs kleinzoon begon te bouwen, en die Noach ongetwijfeld heeft gezien, daar hij nog 250 jaar leefde, nadat Ninevé gegrondvest werd.

Laten wij eens een bezoek brengen aan de stad van den „geweldigen jager," 1500 jaar later. Toen Nimrod voor het eerst daar kwam, kan het niet veel meer geweest zijn dan een weinig bewoonde vlakte, waar de sporen van den zondvloed nog duidelijk zichtbaar waren. Doch welk een wondervollen en ontzagwekkenden indruk geeft zij na 15 eeuwen! Een reis van zestig mijlen (drie dagreizen volgens Jona 3 : 3) is noodig om haar rond te trekken; haar muren zijn 100 voet hoog; en 1500 torens zijn op die muren gebouwd, om haar tegen den vijand te kunnen verdedigen. Elke toren is 200 voet hoog, terwijl de muren zoo breed zijn, dat vier wagens naast elkander daarop rijden kunnen. Acht jaren lang is er door

140.000 menschen gearbeid geworden om Ninevé tot zulk een sterkte en luister op te voeren. Bedenkende, dat het getal dergenen „die geen onderscheid weten tusschen hunne rechterhand en hunne linkerhand," (Jona 4 : 11), d. w. z. kinderen wellicht beneden de 3 of 6 jaren, 120.000 bedraagt, dan heeft de geheele bevolking bestaan uit omtrent 2 millioen, dat het meest overeenkomt met den wijdschen bouwtrant.

Wanneer wij langs de Tigris, die door de stad stroomt, wandelen, dan zien wij prachtige paleizen en tempels, omringd van tuinen en terrassen, die tot aan de rivier afdalen. Hoog boven hen, met terras op terras van gehouwen steen, verheft zich het majestueuse paleis des konings. Gebeeldhouwde leeuwen van wit albast, met vleugelen gelijk arenden, staan aan de beide zijden van den ingang; en in groote zalen zien wij steenen van verschillende kleuren, bedekt met opschriften, schitterend en glinsterend door de stralen der Oostersche zon. Op den eenen muur zijn voorstellingen van veldslagen, belegeringen en overwinningen geschilderd; op de andere vindt men de beeltenis van den koning, omringd van zijn krijgsoversten en hovelingen, terwijl de vijanden aan zijn voeten liggen; op een derde ziet men de afbeeldingen van dieren en bloemen, met de schitterendste kleuren geschilderd. De vloer is geplaveid met marmer mozaïk, terwijl

de zolders met ivoor en kostbare houtsoorten zijn ingelegd, en ondersteund worden door zilveren en gouden pilaren. Priesters en prachtig gekleede hovelingen gaan ons voorbij. De tonen der muziek treffen van tijd tot tijd ons oor. Welriekende geuren komen ons uit de koninklijke tuinen tegen. Strijdwagens en ruiters te paard vliegen door de straten en de roem der „groote stad" wordt overal vernomen.

Zóó *was* Ninevé.

Doch, helaas! die groote, prachtige, sterke stad was ook groot en sterk in de zonde. Haar openbaring van goddeloosheid bereikte zulk een hoogte, dat de heilige en rechtvaardige God besloot haar te verdelgen, zoo zij zich niet bekeerde.

* * *

II. *Ninevé's bekeering en nieuwe afwijking.*

Op zekeren dag, toen de koning te midden zijner hovelingen in zijn prachtig paleis zat, werd hem de boodschap gebracht, dat de gansche stad in beweging was. Een man in een vreemd gewaad, die zeide een Israëliet te zijn, en zich zelven een profeet noemde, had sinds den morgen door de straten geroepen:

„Nog veertig dagen,
dan zal Ninevé worden omgekeerd!"

Het was Jona, de gezant van den waren en levenden God, gezonden om de bewoners van Ninevé tot bekeering te bewegen. En hij werd niet tevergeefs gezonden. De trotsche harten werden gebroken. Zij bekleedden zich met zakken, deden asch op hun hoofden, en riepen een vasten uit, onder het gevoel van den last hunner vele en groote zonden. Ja, zelfs de koning stond op van zijn troon, deed zijn koninklijk kleed van zich, en bedekte zich met een zak en zat neder in de asch. De koning vaardigde een bevel uit, luidende: „Laat mensch noch beest, rund noch schaap, iets smaken; laat ze niet weiden, noch water drinken; maar mensch en beest zullen met zakken bedekt zijn, en zullen sterk tot God roepen; en zij zullen zich bekeeren, een iegelijk van zijnen boozen weg, en van het geweld, dat in hunne handen is. Wie weet, God mocht Zich wenden, en berouw hebben; en Hij mocht Zich wenden van de hittigheid Zijns toorns, dat wij niet vergingen." (Jona 3 : 7—9.)

De Heer hoorde naar hun geroep, en spaarde Ninevé.

Hoe gelukkig zouden de Ninevieten geweest zijn, indien zij voortgegaan waren in de vreeze Gods. Maar, helaas! hun berouw en goede voornemens gingen even spoedig voorbij als Jona's wonderboom. Negentien jaar later is Ninevé nog grooter en prachtiger dan toen — zij is de schrik

der gansche wereld geworden, haar tranen zijn nu opgedroogd — haar hoogmoed reikt tot aan den hemel. Een hooghartige monarch, die geen vreeze Gods voor zijn oogen heeft, zwaait er den schepter. Doch Jehovah besluit „te huis te zoeken de vrucht van de grootschheid des harten van den koning van Assyrië, en de pracht van de hoogheid zijner oogen." (Jes. 10 : 12.)

Toen een geloovig man koning van Juda was, kwam Sanhérib, die trotsche en goddelooze vorst, met een ontzettend groot leger tegen Jeruzalem, en lasterde den God van Israël. De Ninevieten of Assyriërs waren gelegerd voor de muren van Jeruzalem. Hun helmen glinsterden in de stralen der zon — allen waren zeker van de overwinning op den volgenden dag. Doch een engel des Heeren kwam te middernacht en sloeg het leger, en 185.000 mannen lagen des morgens dood in de vlakte! De trotsche koning keerde vernederd en verslagen naar zijn stad terug. De Heer besloot zijn val volkomen te maken; want toen hij op zekeren dag zijn knieën boog voor Nisroch, zijn god, versloegen twee zijner zonen, Adramelech en Sarezer, hem met het zwaard, en hij viel ontzield in zijn tempel neder. (Zie 2 Kon. 19 : 37.)

Onder de regeering van Esar-Haddon, een derde zoon van Sanhérib, kwam Ninevé weer tot haar vroegeren luister en heerlijkheid, maar ook gingen de inwoners voort met te leven in allerlei gru-

welen en kwaad. Ja, zij maakte de maat harer zonden vol, en God zou haar doen ondervinden dat Hij met één woord al haar paleizen in puin kon doen storten, en haar millioenen als kaf voor den wind kon doen vergaan.

Onder de vele en groote zonden, waaraan Ninevé zich schuldig maakte, was er een, die in het bijzonder Gods toorn opwekte, en waarover het rechtvaardig oordeel komen moest. Deze zonde heeft het karakter gedragen van den stichter, den „geweldigen Nimrod," en openbaarde zich in zelfverheffing, lust tot verdelgen en uitroeien, welke ontaardde in het smaden en verachten van Jehovah, Israëls God. (Zie hiervoor Jes. 10 : 5—15; 36 : 14—20.)

* * *

III. *Ninevé geoordeeld. Last van Nahum.*

In het dorpje Elkosch, in Galiléa, woonde tijdens de regeering van koning Hiskía, een profeet van God, wiens naam was Nahum. In zijn jeugd had hij een groot aantal zijner vrienden en nabestaanden door den koning van Assyrië in ballingschap zien wegvoeren. Hun huizen, ledig gelaten, stonden daar prijsgegeven aan den vijand of ter vernieling door den tand des tijds. Wij kunnen ons zoo voorstellen, dat deze goede man dikwerf zeer treurig was, als hij dacht aan zijn

onschuldige landslieden, die in een vreemd land zuchtten, zonder dat iemand hun eenige lafenis kon bezorgen. De naam van dezen profeet beteekent: „Vertrooster." God wilde door hem de verdreven tien stammen vertroosten, door hun den val van Ninevé en het geheele Assyrische rijk te voorspellen.

De man Gods begint zijn profetie met de woorden:

„De last van Ninevé!"

Dit was om hoorders en lezers voor te bereiden op de weeën en ellenden, welke over de goddelooze stad zouden komen. Wij willen eenige voorzeggingen uitschrijven, en de letterlijke vervulling er op laten volgen.

„Met een doorgaanden vloed zal Hij hare plaats teniet maken." (Nahum 1 : 8.)

In het derde jaar der belegering van Ninevé trad de rivier de Tigris buiten haar oevers, en deed 20 ellen van den stadsmuur instorten, waardoor de vijand gelegenheid kreeg binnen de stad te komen en haar in te nemen. Dit was Nahum's „doorgaanden vloed."

„Dewijl zij in elkander gevlochten zijn als doornen, en dronken zijn, gelijk zij plegen dronken te zijn, zoo worden zij volkomen verteerd, als een dorre stoppel." (1 : 10.)

Het zou zijn op een tijd, dat de inwoners feest

vierden en dronken waren, dat zij „in elkander gevlochten waren als doornen."

Terwijl de legers der Ninevieten een groot feest vierden en vroegere overwinningen herdachten, deden de Mediërs een aanval, en richtten een groote slachting onder hen aan. Hierdoor trad Nahum's tweede profetie in vervulling.

„Rooft zilver, rooft goud, want er is geen einde des voorraads, der heerlijkheid van alle gewenschte vaten. Zij is geledigd, ja uitgeledigd, uitgeput." (2 : 9—11.)

Een groote menigte zilver en goud en andere schatten zouden worden weggenomen.

De overwinnaar nam een groote massa goud en zilver met zich naar zijn koninklijke residentie Ecbatana.

„De poorten uws lands zullen uwe vijanden wijd geopend vinden; het vuur zal uwe grendelen verteren . . . . . Het vuur zal u aldaar verteren; het zwaard zal u uitroeien, het zal u afeten als de kevers." (3 : 13, 15.)

Vuur zoowel als water zou de verwoesting helpen bevorderen; — „de grendelen der poorten" zouden door vuur verbrand worden.

De koning van Ninevé, toen hij zag, dat zijn stad was ingenomen, ging naar zijn paleis, vergaderde in allerijl zijn rijkdommen, schatten en dienstknechten, stak zijn paleis in brand en kwam met al de zijnen om in de vlammen.

„Uwe gekroonden zijn als de sprinkhanen, en uwe krijgsoversten als de groote kevers, die zich in de heiningmuren legeren in de koude dagen; wanneer de zon opgaat, zoo vliegen zij weg, alzoo dat hunne plaats onbekend is, waar zij geweest zijn!" (3 : 17. Zie ook Zefanja 2 : 15.)

De verwoesting zou *volkomen* zijn. Ofschoon hun menigte was gelijk de sprinkhanen, zoo zou de stad geheel in een puinhoop veranderen, zoodat haar plaats niet meer bekend zou zijn.

Nadat Nebukadnezar Babylon gebouwd had, werd Ninevé niet meer genoemd. Vele honderden jaren lang was er strijd onder de geschiedschrijvers, wáár haar ruïne zou gebleven zijn. De Tigris stroomde weer gelijk vroeger door woeste vlakten, waar eenmaal Ninevé's paleizen de bewondering der wereld tot zich trokken. Ziedaar de vervulling van Nahums woorden: „Hunne plaats zal onbekend zijn, waar zij geweest zijn." — „Ninevé zal Hij stellen tot een verwoesting, droog als een woestijn," zegt Zefanja; „in het midden van haar zullen de kudden legeren, al het gedierte der volken." (Zef. 2 : 13, 14.)

Doch was er toen eenig uitzicht, dat deze dingen gebeuren zouden? O, neen! evenmin als ten tijde van Noach iets van den aanstaanden zondvloed te zien was. Hoe velen zullen den profeet Nahum voor een dwaas hebben gehouden! „Wat!? Ninevé, die koningin der steden, die

groote en machtige stad, zou vergaan!? Neen, dit is onmogelijk, geheel onmogelijk!" zal wel als antwoord op de verontrustende profetie van den man uit Galiléa vernomen zijn. Maar

het was Gods Woord,

en het moest waar zijn. En 150 jaar, nadat Nahum geprofeteerd had — toen de man reeds lang in zijn graf rustte — viel de groote en machtige stad Ninevé. De legers der Babyloniërs kwamen tegen haar en namen haar in.

Letterlijk is de profetie van Nahum vervuld geworden. En evenzoo zullen alle voorzeggingen des Ouden en Nieuwen Testaments in vervulling treden. Geen jota of tittel zal van Gods Woord voorbijgaan. Bedenk dit wel, gij die deze regelen leest! Want ook voor u staan vele woorden in den Bijbel, waarover gij misschien menigmaal glimlachend de schouders hebt opgehaald, doch die eens allen als de waarheid bevestigd zullen worden. Denk aan de ernstige woorden van den apostel Paulus, dat „de Heere Jezus van den hemel geopenbaard zal worden met de engelen Zijner kracht

in vlammend vuur,

wraak nemende over hen, die *God niet kennen, en over hen die het evangelie onzes Heeren Jezus Christus* **niet gehoorzamen;** die tot straf zullen lijden **het eeuwig verderf** van het aangezicht des Heeren en van de heerlijkheid Zijner sterkte."

(2 Thess. 1 : 8, 9.) Zoo gij nog niet bekeerd zijt, o haast u dan, eer „die groote en die vreeselijke dag des Heeren" komen zal, op welken Hij het oordeel zal uitoefenen over allen die Hem ongehoorzaam zijn geweest.

* * *

Een woord van Philip Mauro.

Wat de menschen noodig hebben is geen zedelijkheid, maar *leven;* niet eervol te sterven, maar *de gave des eeuwigen levens* te ontvangen; niet een behoorlijke begrafenis te krijgen, maar een weg te vinden die uit dit rijk van den dood leidt. Tal van menschen hebben plannen uitgevoerd tot „verheffing" der menschheid, maar slechts één Mensch is er, die ons het eeuwige leven aanbiedt of ooit aanbood. Nooit heeft eenig ander gezegd: „Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft, zal leven al ware Hij ook gestorven; en een iegelijk die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid." (Joh. 11 : 25, 26.) Hij alleen noemt zich een „Fontein van Levend Water" (Jer. 2 : 13; Joh. 4 : 14 en 7 : 38), en spreekt tot allen die den dorst des doods lijden: „Zoo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke." (Joh. 7 : 37.)

* * *

Beschouwingen over het boek Daniël

door Dr. A. H. BURTON.

(Vervolg van bladz. 116.)

Daniëls gezichten.

(Dan. 7.)

De meest vluchtige lezer van Daniël moet wel een opvallend verschil in den heelen stijl van het boek opmerken vanaf het hoofdstuk, dat nu open voor ons ligt.

Allereerst kan het ons niet ontgaan, dat in het eerste deel (het reeds behandelde) de volgorde der gebeurtenissen strikt naar tijdsorde is. Reeds gaven we aan, dat hoofdstuk 1 een soort inleiding geeft tot het heele boek. Deze inleiding teekent op schoone wijze den zedelijken toestand van de getrouwe Joden te midden van het algemeen verval dier dagen. Volstrekte en standvastige gehoorzaamheid aan het Woord des Heeren kenmerkt hen in elke bijzondere levensomstandigheid.

Het laatste vers van het eerste hoofdstuk deelt ons mede, dat *„Daniël bleef tot het eerste jaar van koning Kores."* Zoo besluit derhalve het

inleidend deel. Op gelijke wijze eindigt het tweede of historische boek met de woorden : „*Deze Daniël nu had voorspoed in het koninkrijk van Darius en in het koninkrijk van Kores, den Perziaan*" (6 : 29).

In hoofdstuk 2 keert de Geest Gods tot de geschiedenis terug om de droomen en gezichten te beschrijven van een vroegeren monarch, ja zelfs van een dynastie, welke die van Cyrus (Kores) voorafging. De daaropvolgende hoofdstukken (2—7) geven een afschrikwekkend beeld van de zedelijke trekken der groote keizerrijken der aarde gedurende „de tijden der volken," welke aanvingen met Nebukadnezar omstreeks het jaar 607 voor Christus, en nog steeds voortduren. Aan het zevende hoofdstuk gekomen bemerken we, dat op gelijke wijze de historische orde wordt onderbroken en de profeet op zijn schreden terugkeert, teneinde een gezicht te beschrijven, dat hij kreeg in den laatsten tijd der regeering van Belsazar, koning van Babel.

Voorts is het gemakkelijk te zien, dat de nu reeds behandelde hoofdstukken *historisch* mogen genoemd worden, terwijl ze echter tegelijkertijd een profetische en typische beteekenis hebben. Doch in het nu aan te vangen gedeelte zijn de gezichten en mededeelingen, hoewel in zeer beeldrijke taal neergeschreven, klaarblijkelijk *profetisch.* Helder en waardig werd ons geschetst

het zedelijke karakter of, anders gezegd, de houding tegenover God van die heidensche machten, die aanvingen met Babel. Nu zullen we vernemen, hoe hun verhouding was ten opzichte van het Joodsche volk, meer in het bijzonder nog in den toekomstigen dag.

Vandaar dan ook dat vanaf hoofdstuk 7 de mededeelingen gericht zijn aan den profeet zelf en niet aan Nebukadnezar. We zouden kunnen denken: Waarom zou Jehovah Daniël niet onmiddellijk gezonden hebben tot Zijn volk met een: „Zoo spreekt de HEERE?" Had Jeremia niet kort te voren de opdracht gekregen: „Ga en roep voor de ooren van Jeruzalem?" (Jer. 2 : 1.) Waarom wordt het volk nu voorbij gezien en het Woord alleen tot den profeet gericht? Het smartelijk antwoord ligt voor de hand. De tijd was gekomen, dat God niet langer het Joodsche volk als Zijn volk kon erkennen. God kon dit niet langer na de afschuwelijke ongerechtigheid van Manasse en andere koningen van Juda. Het langer te erkennen ware een stijven in hun ongerechtigheid geweest en zou in tegenspraak geweest zijn met het karakter Gods. Het blijft een immer toepasselijk beginsel, hetgeen we lezen in 2 Tim. 2 : 13: „Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw, want Hij kan zichzelven niet verloochenen."

God is zoowel een God van tucht als van genade. In Zijn souvereine genade had Hij Israël

verkoren tot Zijn volk en het uit Egypte verlost. Maar op dienzelfden grond, ja *omdat* God Israël *„uit alle geslachten des aardbodems alleen gekend heeft, daarom* (zoo zegt Jehovah) *zal Ik al uwe ongerechtigheden over ulieden bezoeken.*" (Amos 3: 2.) De tijd was nu gekomen, dat God niet langer met Zijn volk wandelen kon. Om hun zonde, in 't bijzonder om die van den afgodendienst, was Hij genoodzaakt ze over te geven in de hand van Nebukadnezar, *ofschoon een getrouw overblijfsel* — geprezen zij Zijn Naam! — *nog met Hem wandelen mag*, al is het ook in ballingschap.

We denken, nu we dit neerschrijven, in de verste verte niet aan de kwestie der behoudenis. De redding onzer ziel rust eenig en alleen op het verzoenend offer, dat op het kruis gebracht werd en ligt voor ieder geloovige eeuwig vast in Jezus Christus. Is men eenmaal behouden, men is het voor eeuwig. Christus geeft Zijn schapen het eeuwige leven en zij zullen niet verloren gaan; niemand zal hen rukken uit Zijn hand of de hand des Vaders. (Joh. 10.) Het is mogelijk, dat zij hier moeten worden gekastijd om hun zonden en afwijkingen, ja zelfs kan het noodig zijn, dat God ze, naar de beginselen Zijner regeering, wegneemt van deze aarde (1 Kor. 11 : 30), maar dan ook met de bijvoeging: **„opdat wij niet met de wereld zouden veroordeeld worden."** (1 Kor. 11 : 32.)

We vinden evenwel in de Schrift een andere groote waarheid, nl. de regeering dezer wereld, en als volk is Israël het middelpunt van al Gods handelingen op deze aarde. Een bekend woord uit Deuteronomium 32, gesproken bij het begin van Israëls geschiedenis, geeft ons in profetische taal het beginsel aan, waarnaar God handelt in oordeel zoowel als in zegening met al de volken dezer wereld. Dit woord luidt: „*Toen de Allerhoogste aan de volken de erfenis uitdeelde, toen Hij Adams kinderen vaneen scheidde* (Gen. 10), *heeft Hij de landpalen der volken gesteld naar het getal der kinderen Israëls. Want des HEEREN deel is Zijn volk, Jakob is het snoer Zijner erve*" (vs. 8, 9).

Gevonden in een woest land (Egypte), geleid door de wildernis, onderwezen en bewaard als de appel Zijner oogen, zoo had het volk den Heer als leidsman. „Er was geen vreemd God met hem. Als Jeschurun vet werd, zoo sloeg hij achteruit . . . . en hij liet God varen, die hem gemaakt heeft, en versmaadde den Rotssteen Zijns heils. Zij hebben Hem tot ijver verwekt door vreemde goden; door gruwelen hebben zij Hem tot toorn verwekt." (Deut. 32 : 10—16.) Aan den Sinai begon de afgodendienst met het gouden kalf, hield stand door de woestijn heen tot in het land, waar het hoogtepunt bereikt werd in de dagen van Manasse (2 Kon. 24 : 3),

zoodat God zeide: „Ik zal mijn aangezicht van hen verbergen; Ik zal zien, welk hunlieder einde zal wezen; want zij zijn een gansch verkeerd geslacht, kinderen, in welke geene trouw is. (Deut. 32 : 20.) De Heer zou „hun gedachtenis van onder de menschen doen ophouden, maar — wat zou de vijand hebben gezegd? (zie vers 26 en 27 van Deut. 32.) Doch bij dat alles waren de vijanden van Israël die van Jehovah (vs. 41.) Hij kon wel de volkeren, bv. Assyrië, Babel, enz. als een tuchtroede gebruiken voor Zijn volk, doch ten slotte moesten deze zelfde volken om hun eigen ongerechtigheid geoordeeld worden (zie Jer. 25 : 12—34.) *„Mijne is de wraak en de vergelding, ten tijde als hunlieder voet zal wankelen; want de dag huns ondergangs is nabij, en de dingen, die hun zullen gebeuren, haasten."* (Deut. 32 : 35.)

En zal dan in dien dag het afvallig Israël ontkomen? Neen, *„want de HEERE zal aan Zijn volk recht doen."* Maar wat dan met het godvreezend overblijfsel? Het zal den HEERE *„over zijne knechten berouwen"* (vs. 36). Doch als al de oordeelen hun uitwerking verkregen hebben, dan zullen er zegeningen zijn voor al de heidensche volkeren in verbinding met Israël, des HEEREN volk. „Juicht, gij Heidenen, met zijn volk! Want Hij zal het bloed zijner knechten wreken; en Hij zal de wraak op zijne tegenpar-

tijen doen wederkeeren, en verzoenen zijn land en zijn volk." (vs. 43.)

Dit 32e hoofdstuk van Deuteronomium spreekt gelijk andere in het algemeen over de heidensche volken, die vijanden zijn van Israël. Uit andere plaatsen der Schrift leeren we deze volkeren in twee groepen onderscheiden. Zorgvuldig zijn ze van elkaar onderscheiden, al naar den tijd, waarin zij hun vijandschap openbaarden en den tijd en de omstandigheden van hun toekomstig oordeel.

Toen de Joden nog als Gods volk werden erkend, toen de tempel nog te Jeruzalem stond, toen de koningen van Juda nog den troon des Heeren bezetten, toen was de sterke Assyriër de voornaamste vijand. Andere machten, zooals Syrië en Egypte, waren van minder belang. Hoogst belangrijk is het, dat Assyrië weer herleven zal in de toekomst, wanneer Israël terug is in zijn land en weer als Gods volk wordt erkend. Lezen we ten bewijze Jesaja 10 : 12 „*Want het zal geschieden, als de Heere een einde zal hebben gemaakt van al zijn werk op den berg Zion en te Jeruzalem, dan zal Ik te huis zoeken de vrucht van de grootschheid des harten van den koning van Assyrië, en de pracht van de hoogheid zijner oogen.*"

Deze of gene onzer lezers kan zeggen: „Maar Assyrië is reeds lang voorbijgegaan; bestaat zelfs niet meer." Zeker! Maar heeft Jehovah Zijn werk

reeds op den berg Zion voleindigd? Nog niet! Welnu, dan is ook met Assyrië nog niet afgedaan. Ezechiels profetie (hfst. 38 : 39) toont ons aan, in verbinding met andere Schriftuurplaatsen, dat Assyrië de laatste vijand is, waarmede gehandeld wordt, voordat de zegen van het 1000-jarig rijk komt. Geografisch zal hij het gebied bezitten, dat nu bekend is als Aziatisch Turkije en ook het uitgestrekte rijk in het Noord Oosten, hetwelk onder Rusland nu snel tot stand komt. *)

In verband met het bovenstaande wijzen we nog op een merkwaardige plaats uit 2 Petrus 1 : 20. „Geen profetie is van eigen uitlegging." De bedoeling van deze vaak verkeerd begrepen tekst is toch blijkbaar, dat geen profetie op zich zelf, geheel los van andere, moet worden uitgelegd. Passen we dit toe op Assyrië. Toen Jesaja over dit rijk sprak, bestond het in al zijn heerlijkheid. Toen veegde het Palestina schoon en kwam tot voor de deuren van Jeruzalem zelf. „Hij komt te Ajath, hij trekt door Migron, te Michmas legt hij zijn gereedschap af; zij trekken door den doorgang, te Geba houden zij hun vernachting; Rama beeft, Gibea Sauls vlucht." (Jes. 10 : 28—34.)

Toen Gods Geest Jesaja leidde om te spreken over de omstandigheden, die hen toen omringden,

---

*) Zie: „De toekomst van Rusland," te verkrijgen bij den Uitgever dezes.

zag Hij toch ook boven die omstandigheden uit naar een tijd in de toekomst, en inspireerde den profeet om woorden te gebruiken, welke letterlijk slechts in de toekomst zullen vervuld worden. Want in het verleden werd Assyrië verwoest *voor* Babel tot zijn macht geraakte, terwijl in de toekomst Assyrië geoordeeld zal worden **nadat** de vertegenwoordiger van Babel zijn vloek zal ondergaan. Dit vernemen we uit vele gedeelten van Gods Woord, doch er is een treffend en hoogst belangrijk hoofdstuk, dat ons de volgorde der gebeurtenissen geeft in betrekking tot Israël en zijn vijanden.

In *Jesaja 14* worden de omstandigheden vermeld, die gepaard gaan met het herstel van Israël in het land, „*het land des HEEREN*" genaamd (vs. 2), en tevens, in welke orde dit zal plaats hebben. We stippen hier slechts aan en laten den lezer de ernstige en nauwkeurige overdenking van het genoemde hoofdstuk over. „De HEERE zal zich over Jakob ontfermen en Hij zal Israël nog verkiezen." Hij zal *de volken* (niet het volk) gebruiken, om ze „in hun plaats te brengen."

Dan zal de macht van Babel worden te niet gedaan (vs. 4—24). Daarop „*zal Ik* (zoo spreekt Jehovah) *Assur* **in mijn land** *verbreken en* **op mijne bergen** *vertreden.*" Letten we hierop. Eerst wordt Babel geoordeeld, daarna Assyrië! Zoo geschiedde het niet in het verleden. Voorts

zal Palestina of *Filistea*, d. z. de volken rondom Israël, „smelten" en uit Daniël 11 : 41 en Ezechiël 25 weten we, dat sommige volken ontkomen zullen, om te worden geoordeeld met Israël na het oordeel van den koning van het Noorden.

Het zegevierend antwoord zal evenwel ten slotte wezen: *„Dat de HEERE Zion gegrond heeft, opdat de bedrukten* **Zijns** *volks eene toevlucht daarin hebben zouden."* (Jes. 14 : 32.)

* * *

Het Ninevé der Schrift.

(Vervolg van bladz. 128)

Wij willen nu nog een blik werpen op

Ninevé in het oordeel.

Die heuvelen aan den oever der Tigris zullen eens worden geopend; niet door een of vele menschen, maar door de stem van den Zoon van God, Jezus Christus. Dan zullen de millioenen en millioenen krijgslieden opstaan uit hun graven.

Laat ons trachten, bij het ontstoken en onbedriegelijk licht van Gods Woord, ons een voorstelling te maken van dat ontzettend tooneel.

De uitspraken Gods in Rom. 14:10 en 2 Kor.

5 : 10 toonen ons duidelijk aan, dat eens allen voor den rechterstoel van Christus

geopenbaard zullen worden.

De dooden — dat wil zeggen zij, die zonder het leven Gods in Christus te hebben gekend, in hun zonden gestorven zijn — worden geoordeeld. De duizenden en millioenen van Ninevé zullen onder hen gevonden worden; haar machtige koningen, haar trotsche krijgslieden, haar bloeddorstige soldaten, haar schuldig volk, de grooten zoowel als de kleinen, een gansch zeer groote menigte.

Doch wie van uit alle die milliarden dooden, die voor den rechterstoel van Christus komen te staan, zullen het eerst geroepen worden? Zullen het niet zij zijn, die het evangelie der genade Gods vernomen hebben? Zonder twijfel! Zij leefden en woonden in een land, waar de blijmare der eeuwige gelukzaligheid hen verkondigd is geworden; in een land van Bijbels, onderscheidene kerkgenootschappen en Zondagsscholen. Van hun prilste jeugd af werd hun den Naam des Zaligmakers genoemd en de leer der zaligheid gepredikt. Ja, wat meer zegt, zij droegen den naam van Christus, den Heiland van zondaren, en deden belijdenis van geloof in Hem. Maar, helaas! zij verwierpen de zaligheid en verachtten de roepstem van Gods genade. Wat zal de rechtvaardige Rechter

zeggen? Zijn er geen, die tegen dezen kunnen optreden in het oordeel?

O, ja! — Ziet, daar komen de mannen van Ninevé. — „Laat hèn spreken," zegt de Rechter.

En de mannen van Ninevé spreken en leggen getuigenis af tegen de verwerpers van het evangelie:

„Wij leefden in een duistere eeuw, en wij waren groote zondaars tegen God. Doch Hij zond ons in Zijn genade een bode, die ons waarschuwde voor het naderend oordeel, en ons tot bekeering opriep. En wij bekeerden ons. Wij hebben ons „op de prediking van Jona bekeerd, en onze stad bleef gespaard!"

Wat zal „de Rechter der gansche aarde" hierop tot de zondaren uit de christenheid zeggen? „De mannen van Ninevé staan tegen u op in het oordeel en veroordeelen u, want zij hebben zich bekeerd op *de prediking van Jona;* en *Eén, grooter dan Jona,* heeft tot u „van den hemel" gesproken. Lees Hebr. 2 : 1—4, en 12 : 25—29. Heb Ik zelf niet met u gesproken en met u geworsteld? Ik stierf voor u op Golgotha! Ik zond u mijn dienstknechten, om u te waarschuwen. Ik gaf u vrome ouders, godvreezende leermeesters en duizenden zegeningen. Ik sprak tot u door lijden en beproevingen; door voorspoed en goedheid, toen gij jong en toen gij oud waart; maar gij wildet naar Mij niet hooren. Indien de afgoden-

dienaars van Ninevé zich bekeerden op de prediking van een profeet, hoe groot is dan *uw* schuld, dat gij *Mijner* stem ongehoorzaam geweest zijt? De Ninevieten veroordeelen u! Uw ongelezen Bijbels, uw ongebogen knieën, de dienstknechten des evangelies — allen veroordeelen u. Gij hebt u niet willen bekeeren — en daarom, gaat weg van Mij in de buitenste duisternis, waar weening is en knersing der tanden."

Lieve lezer! *hoe* zult gij hen ontmoeten? O, bedenk toch, dat uw voorrechten veel en groot zijn! Onder al de schatten, die in de heuvelen van Ninevé opgegraven zijn, *is er een, die niet gevonden is en er nooit gevonden kan worden,* namelijk

de Bijbel!

Welk een verschil met u! De Bijbel is in uwe hand sinds uw vroegste jeugd; gij kunt in „uw eigene taal" de groote daden Gods lezen!

O, wij bidden u, vlucht zonder verwijl tot den Behouder en Redder van verloren zondaren; tot Hem, die lang, nadat Ninevé onder de aarde bedolven was, in de wereld gekomen is, en aan het kruishout stierf tot een verzoening der zonden. In den dag des oordeels zal het voor de Ninevieten verdraaglijker zijn, dan voor onbekeerden uit de christenheid; want „dien veel gegeven is, van dien zal veel geëischt worden; en die den wil van God geweten en niet gedaan zal heb-

ben, zal met vele slagen geslagen worden." (Luk. 12 : 47.)

De ruïnen van Ninevé prediken luide de waarheid van dat woord der Schrift: „Stof zijt gij, en tot stof zult gij wederkeeren." Neem daarom uw toevlucht tot Jezus! Hij heeft den dood verslonden tot overwinning, „en leven en onverderfelijkheid aan het licht gebracht door het evangelie." (2 Tim. 1 : 10.) In Joh. 5 : 24 zegt de Heere Jezus: „Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie *mijn woord* hoort, en

gelooft Hem, die mij gezonden heeft,

die **heeft** *het eeuwige leven*, en **komt niet** in het oordeel, maar is *uit den dood* **overgegaan** *in het leven*." In Hem geloovende, behoeft gij niets te vreezen. O, neen! een eeuwige heerlijkheid is dan uw deel, en gij zult eenmaal mogen ingaan in

„de stad, die fondamenten heeft,

welker kunstenaar en bouwmeester God is."

* * *

De komst van den Heer des huizes.

(Matth. 24 : 45—51.)

In het slotgedeelte van Mattheus 24 wordt ons niet van de wereld, noch van Israël, maar wel van *het huis Gods* gesproken, gelijk dit opgebouwd en ingericht is, nadat de Heer heengegaan is. Daar het samengesteld is uit allen, die er door het geloof een deel van uitmaken, behoorde het in deze wereld een voorbeeld te zijn van „de bedeeling Gods" (1 Tim. 1 : 4). Dit huis behoorde de Christelijke belijdenis in haar wezenlijk karakter te bevatten, en niet *een belijdenis zonder leven*, welke een vrucht is van de ontrouw der Gemeente. Intusschen, zoodanig als zij is, erkent de christenheid nog altijd den Heer Jezus als Heer over Zijn huis, en naar die belijdenis behandelt Hij haar dan ook.

Het huis Gods heeft onder zijn dak verantwoordelijk gestelde slaven, door den Meester zelf aangesteld tot het vervullen van hun dienstwerk. Eigenlijk behooren *alle belijdende Christenen* tot deze klasse van dienstknechten. Hoe hebben zij beantwoordt aan het door den Meester in hen gestelde vertrouwen? Het woord Gods antwoordt

op deze vraag volgenderwijze: „De booze slaaf zegt *in zijn hart:* „Mijn heer vertoeft te komen." Hij verwacht den Meester niet meer in waarheid. Dat is het begin. Misschien neemt hij *verstandelijk* de waarheid aangaande die komst nog wel aan, maar in zijn hart verloochent hij ze. Hoe ernstig, hieraan te denken! De eerste schrede tot afwijken is uit het oog te verliezen, dat de Heer **heden** komen kan. De slaaf spreekt niet: „Mijn Meester zal niet komen," neen, blootweg: „Hij *vertoeft* te komen," en dit bewijst, dat de komst des Heeren geen wezenlijke waarde meer heeft voor de genegenheden zijns harten.

De onmiddellijk daaruit voortvloeiende gevolgen zijn, dat hij „zijne medeslaven zal beginnen te slaan, en zal eten en drinken met de dronkaards." Op die wijze matigt hij zich met geweld in het huis Gods de rechten aan, die de Meester hem geenszins heeft toevertrouwd. Hij heerscht over zijn mede-dienstknechten en behandelt ze hard naar eigen inbeelding, alsof zij tot een andere klasse dan hij behoorden. Is dit niet het beeld van hen, die zich laten voorstaan op een gezag in het huis Gods, in hetwelk alleen de Heer het recht heeft te heerschen? Vervolgens begint hij „te eten en te drinken met de dronkaards," d. w. z. hij vereenigt zich met een wereld, die dronken is van de begeerlijkheden, welke Satan haar aanbiedt (1 Thess. 5 : 7). Er wordt

hier niet gezegd, gelijk in Lukas 12 : 45, dat hij *dronken wordt*, hoewel de vereeniging met de dronkaards er vroeg of laat toe leidt, doch hij verbindt zich met hetgeen God haat en verliest zijn karakter van dienstknecht, alhoewel hij het misschien uitwendig blijft handhaven.

Er is evenwel in het huis Gods ook nog een getrouwe en voorzichtige slaaf.*) Hij weet, dat zijn Meester „hem gesteld heeft over Zijn huishouding, om hun spijze te geven ter rechter tijd." Gesteld over de dienstknechten des huizes, niet opdat hij zich zou verheffen, maar teneinde de anderen te dienen en hun voedsel te geven. Dezen trouwen huisverzorger staat een doel voor oogen, als hij zich kwijt van zijn taak: „de Meester, *als Hij komt*, moge hem vinden, *alzoo doende*." Heerlijke hoop, voor dezen dienstknecht voldoende, want wat voor den Meester het belangrijkste is bij Zijn komst, is de wijze, waarop de slaven zich openbaren in het huis Gods met het oog op die komst.

Voorzeker, deze getrouwe slaaf is welgelukzalig. Wijl hij standvastig en volhardend voortgaat de anderen en daarin zijn Meester te dienen, en Hem te verwachten, daar ontvangt hij

---

*) Het is duidelijk, dat we in deze gelijkenis zoowel in den boozen als in dezen getrouwen slaaf de vertegenwoordigers moeten zien van een geheele categorie.

een vergelding, waaraan hij ongetwijfeld niet gedacht heeft: *„de Meester zet hem over al zijn goederen."* De ontrouwe slaaf zal zijn Heer zien verschijnen „ten dage, als hij hem niet verwacht en ter ure, die hij niet geweten heeft." Door zijn ontrouw, en doordat hij de komst des Heeren uit het oog heeft verloren, komt hij zelfs in het oordeel. Hij, die had gemeend, dat men de belijdenis kon afscheiden van het leven, wordt in stukken gehouwen. Hij zal „zijn deel hebben met de huichelaars." Immers, de huichelaar is iemand, gelijk deze slaaf, die zich tooit met een godsdienstig karakter, zonder de werkelijkheid deelachtig te zijn. *„Daar zal zijn weening."* Derhalve een eindelooze smart. *„En knersing der tanden."* Blijkbaar een eeuwige en tevens machtelooze razernij van geen gelegenheid meer te hebben; een woede, die niet wordt getemperd door welk gevoel van medelijden ook, dewijl de verlorenen, doordat zij de liefde hebben veracht, deze nooit zullen verstaan!

H. R.

* * *

Israël, Gods volk.

(Vervolg van bladz. 108.)

Het toekomstig, glorierijk herstel.

In het voorafgaand hoofdstuk hebben wij reeds een gedeelte der profetie van Ezechiël uitgeschreven, waaruit ons duidelijk het Goddelijk heerlijk licht van Israëls herstel tegenstraalt.

Waar wij nu zoo ver zijn gekomen, dat wij over deze kostelijk schoone waarheid eenige bladzijden vullen mogen, willen wij zulks bij het licht van Gods Woord, in afhankelijkheid van den Heer, trachten te doen, door achtereenvolgens stil te staan bij

1e. *Het herstel* **als volk.**
2e. *Het herstel van* **het koningschap** *en* **het priesterdom.**
3e. *Het herstel van* **het land.**

I. *Het herstel als volk.*

„Opdat gij niet wijs zijt bij uzelven," schrijft de apostel Paulus in Rom. 11 : 25, „wil ik niet, broeders! dat u deze verborgenheid onbekend zij, dat er

voor een deel

over Israël verharding gekomen is, totdat *de volheid der volken* zal ingegaan zijn; en alzoo zal **geheel Israël** behouden worden."

Onder de vele Goddelijke uitspraken over dit herstel van *geheel* Israël, treedt wel op den voorgrond, hetgeen de profeet Ezechiël ons, als een gezicht, mededeelt in hoofdstuk 37. Onder twee beelden, n.l. de vallei vol dorre doodsbeenderen, en de twee houten, die tot één worden, ontvangen wij het onbetwistbaar duidelijk bewijs van Godswege, dat Hij Zijn volk weder levend zal maken; en dat Juda en Efraïm, de twee van elkander gescheiden deelen sedert Rehabeams regeering, weder tot één worden zullen.

In den geest wordt Ezechiël geplaatst in het midden eener vallei, vol beenderen. En de Heer deed hem de vallei van rondom gaan, zoodat hij alles beschouwen kon; en zijn oog zag vele beenderen op den bodem, welke niet alleen dood, maar „zeer dor" waren; alzoo geheel verbleekt en uitgedroogd.

Op de vraag des Heeren: „Menschenkind! zullen deze beenderen levend worden?" is het antwoord des zieners: „Heere Heere, Gij weet het." Uit dit antwoord blijkt duidelijk, dat Ezechiël niet wijs was bij zichzelven. Jehovah, de Eeuwige, is tevens de Almachtige, Die uit den dood het leven kan roepen.

Ezechiël moet over de beenderen profeteeren,

en zeggen: „Gij dorre beenderen! hoort des Heeren woord. Alzoo zegt de Heere Heere tot deze beenderen: Ziet, Ik zal den geest in u brengen, en

gij zult levend worden.

En Ik zal zenuwen op u leggen, en vleesch op u doen opkomen, en eene huid over u trekken, en den geest in u geven, en gij zult levend worden; en gij zult weten, dat Ik de Heere ben."

En waar de profeet gehoorzaamde aan het bevel des Heeren, werd de doodsche stilte verbroken door een geluid; en ziet, er kwam een beroering! de beenderen naderden, elk been tot zijn been.

Kunnen wij niet, bij het lezen van dit alles, in onze dagen aanschouwen dat God een aanvang maakt met de vervulling dezer profetie? Hoe merkwaardig is de Zionistische beweging der laatste jaren! Hoe zien wij uit alle oorden der wereld de Joden bijeenkomen op het Congres der Zionisten; en hoe weten zij ons het schild van het huis van David voor te houden; en hoe is het hun streven om „het land der vaderen" weder te bewonen. Ja, hoe zijn reeds duizenden in het heilig land, en wordt de bodem gecultiveerd tot velerlei opbrengsten! En toch, hoewel de beenderen tot elkaar naderen, *zij zijn dood, zij zijn dor.*

God zal echter door *Zijn Geest* hen levend

maken. Ezechiël moet profeteeren tot den geest, en zeggen: „Zoo zegt de Heere Heere: Gij geest! kom aan van de vier winden, en

blaas in deze gedooden,

opdat zij levend worden." (Ezech. 37 : 9.)

Wij twijfelen er niet aan of de Joden, die deelgenooten zijn dier zegeningen, zullen levendgemaakten zijn, hoewel de mededeeling van het leven aan ieder persoonlijk door den Geest Gods hier niet op den voorgrond wordt gesteld. Veel meer is het een machtig ingrijpen Gods door Zijn Geest, ten einde het volk als volk in zijn geheel, *de twaalf stammen*, als natie te doen ontwaken uit den doodslaap in het midden der volkeren. Het gevolg van deze tusschenkomst Gods ten hunnen behoeve zal zijn, dat de verstrooide kinderen Israëls, die in twee volken zijn gedeeld, tot elkander zullen komen **onder één hoofd** en **als één volk.** Dit is de

opstanding van het volk,

dat inderdaad dood en begraven was. Zie Ezech. 37 : 12—14; Rom. 11 : 15.

God opent hun graven. En wat is het heerlijk gevolg? Israël, als één volk, zal weder gezien worden, en in het land zijner vaderen als zoodanig teruggebracht zijn. Ja, „zij zullen wonen in het land, dat Ik mijn knecht Jakob gegeven heb,

waarin uwe vaders gewoond hebben,

ja, daarin zullen zij wonen, zij en hunne kinderen, en hunne kindskinderen tot in eeuwigheid, en **mijn knecht David** zal hunlieder Vorst zijn tot in eeuwigheid." (Ezech. 37 : 25.)

Ephraïm en Juda *samen weêr één volk, één koninkrijk!* Welk een zegen in genade! Een zegen van den God van Jakob!

Salomo, de type of schaduw der heerlijke regeering van Christus, was nauwelijks opgevolgd geworden door zijn zoon Rehabeam, of daar had de scheuring plaats! Jerobeam, de zoon van Nebat, een man uit den stam van Ephraïm, is de eerste koning van het rijk der tien stammen. Reeds in de dagen der Richteren, in Gideon's tijd, liet de stam van Ephraïm zich als ijverzuchtig gelden. „Als Ephraïm sprak, zoo beefde men; hij heeft zich verheven in Israël." (Hos. 13 : 1.) En deze zucht van naijver heeft alle tijden en eeuwen door de Ephraïmieten gekenmerkt. Maar, als Christus Jezus,

de ware Salomo, de ware Vredevorst,

als Koning over Zijn volk geopenbaard zal worden, zal alle naijver en twist ophouden, en zullen de tien stammen één volk onder één Hoofd zijn. „De kinderen van Juda en de kinderen Israëls zullen samenvergaderd worden, en

zich een eenig Hoofd stellen,

en uit het land optrekken: want de dag van

Jizreël (de residentie der koningen van Israël) zal groot zijn." (Hos. 1 : 11).

Op zevenvoudige, volmaakte wijze deelt ons Ezechiël de toekomst van Israël mede: 1. God zal een verbond des vredes met Zijn volk maken, hetwelk een eeuwig verbond zijn zal. — 2. Hij zal het in het land brengen, en het vermenigdigen. — 3. Zijn heiligdom wordt in hun midden opgericht. — 4. Gods tabernakel (Zijn troon) zal bij hen zijn. — 5. Hij is hun God. — 6. Zij zijn Zijn volk. — 7. De heidenen (of volkeren) zullen dan tot de kennis komen, dat Israëls God Jehovah is; en dat Zijn volk van uit het midden der volkeren, voor Jehovah geheiligd (afgezonderd) is geworden. Zie Ezech. 37 : 26—28.

„Ten andere maal" zal de Heere Zijn hand aan

het overblijfsel Zijns volks

leggen; Hij zal een banier oprichten onder de heidenen, de verdrevenen *van Israël* verzamelen, en de verstrooiden *van Juda* vergaderen van de vier einden des aardrijks. De nijd van Efraïm zal wegwijken, en de tegenpartijders van Juda zullen uitgeroeid worden: Efraïm zal Juda niet benijden, en Juda zal Efraïm niet benauwen. Lees hieromtrent de woorden uit Jes. 11 : 10—16.

Al deze zegeningen zullen Israël ten deel worden, doordien de Heere Jezus het fondament er toe gelegd heeft, waar Hij Zijn kostbaar bloed ge-

stort heeft. Bij de instelling van het avondmaal heeft Hij de discipelen er over onderwezen, toen Hij zeide bij het toereiken van den drinkbeker: „Drinkt allen daaruit; want dat is Mijn bloed,

het bloed des nieuwen verbonds,

dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden." (Matth. 26 : 28; Mark. 14 : 24; Luk. 22 : 20; 1 Kor. 11 : 25.)

„Het verbond des vredes," waarvan Ezechiël spreekt, „hetwelk een eeuwig verbond zijn zal," is **„het nieuwe verbond,"** wat ons door Jeremia aangekondigd wordt. „Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere, dat Ik met

het huis van Israël
en met het huis van Juda

een nieuw verbond zal maken; niet naar het verbond, dat Ik met hunne vaderen gemaakt heb, ten dage als Ik hunne hand aangreep, om hen uit Egypteland uit te voeren, welk Mijn verbond zij vernietigd hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de Heere. Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met *het huis van Israël* maken zal, spreekt de Heere: Ik zal Mijne wet in *hun binnenste* geven, en zal die in *hun hart* schrijven; en Ik zal hun tot eenen God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. En zij zullen niet meer, een iegelijk zijnen naaste, en een iegelijk zijnen broeder, leeren, zeggende: Kent den Heere! want zij

zullen Mij allen kennen, van hunnen kleinste af tot hunnen grootste toe, spreekt de Heere; want Ik zal hunne ongerechtigheid vergeven, en hunner zonden niet meer gedenken." (Jer. 31 : 31—34.) Eer zullen de zon, de maan en de sterren uit hun ordeningen ophouden, en de hemelen boven ons gemeten, en de fondamenten der aarde doorgrond kunnen worden, eer Israël zou ophouden een volk te zijn, en dat God het gansche zaad Israëls zou verwerpen. „God zal Zich over Lo-Ruchama ontfermen; en Hij zal zeggen tot Lo-Ammi (niet Mijn volk): Gij zijt Mijn volk; en dat zal zeggen: O, mijn God!" (Hos. 2 : 22.)

„Ik zal zeggen: Het is mijn volk; en het zal zeggen: De Heere is mijn God." (Zach. 13 : 9*b*.)

II. *Het herstel van het koningschap en priesterdom.*

In het 30ste hoofdstuk van Jeremia spreekt God, dat Hij „de gevangenis van Israël en Juda" wenden zal, en dat zij dan dienen zullen „den Heere (Jehovah), hunnen God, en hunnen

koning David,

dien Ik hun verwekken zal." (Jer. 30 : 9.)

In *het laatste der dagen* zullen zich de kinderen Israëls bekeeren, en zoeken den Heere, hunnen God, en

David, hunnen koning." (Hos. 3 : 5.)

„Ik, de Heere, zal hun tot eenen God zijn; en mijn knecht

David zal vorst zijn

in het midden van hen; Ik, de Heere, heb het gesproken." (Ezech. 34 : 24; 37 : 24, 25.)

Als deze voorzeggingen haar vervulling zullen gekregen hebben, zal ook het woord van den engel Gabriël tot de maagd Maria bewaarheid worden: „Deze zal groot zijn, en Zoon des Allerhoogsten genoemd worden, en de Heere God zal Hem

den troon van zijnen vader David geven;

en Hij zal over *het huis Jakobs* koning zijn tot in eeuwigheid, en aan Zijn koninkrijk zal geen einde zijn." (Luk. 2 : 32, 33.) De koninkrijken der wereld hebben een einde gehad, en zullen allen eenmaal een einde verkrijgen. Het Babylonische, het Medisch-Perzische, het Grieksche koninkrijk is ten onder gegaan; het Romeinsche rijk is in macht ook vernederd geworden, het bestaat evenwel nog in beginsel, evenals de drie voorafgaanden, en zal nog eens in macht opnieuw zich openbaren, maar toch, vernietiging en ondergang is de zekere toekomst van deze te komen wereldmacht. Door wiens macht? In Daniël 2 : 44 en 45 vinden wij het Goddelijk antwoord. „In de dagen van die koninkrijken (nl. de vier wereldrijken) zal de God des hemels een koninkrijk verwekken, dat **in der eeuwigheid niet**

verstoord zal worden; en dat koninkrijk zal *aan geen ander volk overgelaten worden;* het zal

al die koninkrijken vermalen,

en te niet doen, maar zelf zal het *in alle eeuwigheid bestaan.* Daarom hebt gij gezien, dat uit den berg **een steen zonder handen afgehouwen** is geworden, die het ijzer, koper, leem, zilver en goud vermaalde." Dán zal het zijn: „Het koninkrijk der wereld van

onzen Heer en van Zijnen Christus

is gekomen, en Hij zal heerschen tot in alle eeuwigheid." (Openb. 11 : 15.)

Nu moet de lezer niet meenen, dat de Persoon van onzen geliefden Heer en Heiland, Jezus Christus, op deze aarde zal *wonen,* en van den eenen dag tot den anderen *hier beneden Zich bevinden* zal. Neen, Hij zal wel geopenbaard, gezien, erkend en gehuldigd worden. De Schrift is vol van uitspraken over dezen heerlijken en toekomstigen tijd; maar de regeering, het uitoefenen van heerschappij, zal in de handen gelegd worden van een nakomeling uit het huis van David, die in Ezech. 44 : 3 ons met den titel van **„Vorst"** aangegeven wordt; en die, volgens Ezech. 45 : 7, *een erfdeel* ontvangt in het midden des lands; en volgens vers 16 en 17, zal het volk voor den Vorst *een hefoffer* moeten offeren, en *hij-zelf zal voor zichzelven* en voor het volk een var des

zondoffers moeten offeren. Volgens Ezech. 46 : 2 zal de Vorst ook zijn brandoffer en dankoffer hebben te offeren, en zal hij aan den dorpel der poort des Tempels aanbidden. En uit de woorden in Ezech. 46 : 16—18 wordt ons duidelijk aangetoond, dat deze Vorst niet Christus Jezus, maar een mensch uit de menschen zijn zal, waar wij lezen: „Alzoo zegt de Heere Heere: wanneer de Vorst aan iemand van *zijne zonen* een geschenk zal geven van zijne erfenis, dat zullen zijne zonen hebben; het zal hunne bezitting zijn in erfenis. Maar wanneer hij van zijne erfenis een geschenk zal geven aan eenen van *zijne knechten*, die zal dat hebben tot het vrijjaar toe; dan zal het tot den Vorst wederkeeren: het is immers *zijne* erfenis, zijne zonen zullen het hebben. En de Vorst zal niets nemen van de erfenis des volks, om hen van hunne bezitting te berooven; van zijne bezitting zal hij zijnen zonen erf nalaten; opdat niet mijn volk, een iegelijk uit zijne erfenis, verstrooid worde." Men leze met belangstelling, wat God door Jeremia omtrent David voorzegd heeft, hoofdstuk 33 : 15—22.

En wat de Geest van God in de boven aangegeven plaats over het koninklijke huis, het huis van David, meedeelt, wordt ook gezegd van

de Levietische priesters.

Ja, *het priesterdom* zal evenals *het koningschap*

weder door God hersteld worden. „Zijn heiligdom wordt in het midden van Israël opgericht," en

„de kinderen van Zadok"

zullen in den toekomstigen Tempel den dienst verrichten, zooals ons in Ezech. 40 : 46, 43 : 19, 44 : 15, 48 : 11 wordt medegedeeld.

Zadok, hetgeen beteekent de „rechtvaardige," was in de dagen der regeering van Salomo de gezalfde Hoogepriester; en van hem, als ook van den priester in de toekomst, onder de regeering van den waren Zoon van David, heeft reeds de man Gods tot Eli, in de dagen der Richteren onder Israël, geprofeteerd: „Ik zal Mij een getrouwen priester verwekken; die zal doen, gelijk als in mijn hart en in mijne ziel zijn zal; dien zal Ik

een bestendig huis bouwen,

en *hij zal* **altijd** *voor het aangezicht* **Mijns Gezalfden** wandelen." (1 Sam. 2 : 35.)

Van veel belang is het, dat de Geest des Heeren slechts van *priesters* spreekt; en dat deze priesters (de kinderen van Zadok) „de wacht des altaars" zullen waarnemen, en „voor Gods aangezicht staan zullen, om Hem het vette en het bloed te offeren." Zie Ezech. 44 : 15 en 16. De Gezalfde Gods, voor Wiens aangezicht de kinderen Zadoks wandelen zullen, is

Christus, de Hoogepriester der toekomende goederen. (Hebr. 9 : 11.)

Welk een uitnemend heerlijke toekomst is voor Israël, Gods volk, weggelegd! Hoe hooren wij Jesaja het vol verrukking uitroepen: „Ziet,

een Koning zal regeeren in gerechtigheid,

en de vorsten zullen heerschen naar recht. En die Man zal zijn als *eene verberging* tegen den wind, en *eene schuilplaats* tegen den vloed; als *waterbeken* in eene dorre plaats, als *de schaduw* van eenen zwaren rotssteen in een dorstig land... En mijn volk zal in

eene woonplaats des vredes

wonen, en in welverzekerde woningen, en in stille geruste plaatsen." (Jes. 32 : 1, 2 en 18.)

Dan zal Zach. 6 : 12 en 13 in vervulling treden: „Alzoo spreekt de Heere der heirscharen, zeggende: Ziet, een Man, Wiens naam is *Spruite*, die zal uit Zijne plaats spruiten, en Hij zal des Heeren tempel bouwen. Ja, Hij zal

den Tempel des Heeren bouwen,

en Hij zal het sieraad dragen, en Hij zal zitten en heerschen op Zijnen troon; en Hij zal Priester zijn op Zijnen troon; en de raad des vredes zal tusschen die beiden wezen."

(Wordt vervolgd.) D. R.

* * *

Toelichting

der Bijlage, voorstellende

„Het Heiligdom des Heeren,"

volgens Ezechiël 40—47.

Kamertjes der Oostpoort:	hfdst.	40 : 6—10.
Plaveisel van het buitenste voorhof:	„	40 : 17.
De Zuiderpoort:	„	40 : 20.
De Noorderpoort:	„	40 : 24.
Zeven trappen en de gesloten Oostpoort:	„	40 : 26.
Vier tafels voor het Brandoffer:	„	40 : 42.
Het Heilige en het Heilige der Heiligen:	„	41 : 1.
Dertig zijkameren:	„	41 : 6.
Ingang tot het Heilige:	„	41 : 25.
Drie galerijen, boven wijder als beneden:	„	42 : 4, 6.
Het Brandoffer-Altaar:	„	43 : 13.
Weg voor den offeraar van de eene poort tot de andere:	„	46 : 9.
Voorhofjes, in de 4 hoeken des Voorhofs, met schoorsteenen ingericht tot keukens:	„	46 : 22.
De beek van levendmakend water:	„	47 : 1.

* * *

Beschouwingen over het boek Daniël

door Dr. A. H. BURTON.

(Vervolg van bladz. 138.)

De vier dieren.

(Dan. 7 : 1-13.)

Het hoofdstuk, waarmede we ditmaal den lezer willen bezighouden, behoort tot de belangrijkste en gewichtigste der profetische geschriften.

Het gezicht van den profeet voert ons door de geheele periode van de tijden der volken. Het bestrijkt een zeer wijd tijdvak, daar het aanvangt met de opkomst van het Babylonische rijk (omstreeks 600 voor Christus) en doorloopt tot de komst van den Zoon des menschen, als Hem gegeven zal worden „heerschappij en eer, en het koninkrijk: dat hem alle volken, natiën en tongen eeren zouden" (vs. 13, 14).

Het hoofdstuk ligt in vier afdeelingen voor ons, welke beginnen bij de verzen 2, 7, 13 en 17.

De eerste drie vangen aan met de woorden: *„Ik zag in mijn gezicht bij nacht;"* het laatste gedeelte is *„de uitlegging dezer zaken."* In de eerste drie wordt het feit vastgesteld, dat er vier

dieren waren, terwijl bovendien een beknopte beschrijving van de drie eersten gegeven wordt. Hoe beknopt ook, toch worden bijzonderheden vermeld, welke zoo merkwaardig zijn vervuld, dat alleen de gedachte aan de inspiratie dit verklaren kan. Voorzeker, Daniël moet door den Heiligen Geest gesproken hebben, wanneer we naast de bondige beschrijving de zekerheid der vervulling plaatsen.

Het behaagde God in een gezicht voor Daniëls oog de groote zee te plaatsen, welke door de vier winden des hemels geteisterd werd. In dit beeld wordt ons een voorstelling gegeven van de volkeren der aarde in een toestand van verwarring. De Schrift maakt op meerdere plaatsen van dit beeld gebruik. Lezen we slechts Jesaja 17 : 12 en vergelijken we daarmee Jes. 57 : 20 en Openb. 17 : 15: „Wee der veelheid der groote volken, die daar bruisen, gelijk de zeeën bruisen, en wee het geruisch der natiën, die daar ruischen, gelijk de geweldige wateren ruischen!"

Uit deze rustelooze volkerenzee komen naar de voorzienigheid Gods vier groote dieren voort, die het raadsbesluit Gods mede moeten helpen uitvoeren. Stormen van welken aard ook moeten Zijn wil vervullen. Uit deze felbewogen massa ziet Daniël dus de heidensche rijken verrijzen. We hebben hier hun begin naar Gods voorzienigheid, terwijl vers 17 hun zedelijk ontstaan aan-

geeft: zij komen uit de aarde, niet uit den hemel voort.

Er zal wel geen twijfel bestaan, of we zien hier de vier rijken voor ons, die reeds in het statenbeeld van hoofdstuk 2 worden voorgesteld. Daar wordt de ontwikkeling van het rijk als een geheel aan Nebukadnezar getoond, terwijl Daniël het aanschouwt in zijn achtereenvolgende deelen. Daar staat het in zijn verbazingwekkende grootheid voor den blik van den machtigen monarch, zooals het door God was daargesteld, hier ziet Daniël het in zijn algeheele gemis van eenigen zedelijken band ten opzichte van God.

„Vier groote dieren" — wilde dieren — „klommen op uit de zee." Een beest leeft geheel en al onverschillig ten opzichte van God. We zagen reeds, dat dit ook het kenmerk was van de regeering der volken, vanaf Nebukadnezar tot het einde toe. Zij zal ten slotte openlijk een houding van opstand en lasterlijke vijandschap jegens God en Zijn volk aannemen. In het voorbijgaan zij even opgemerkt, dat deze vier dieren niet verward moeten worden met die uit de Openbaring. „Het eerste dier was *als een leeuw*." Dit is het Babylonische rijk. Dit is niet de eenige plaats, waar Babel zoo beschreven wordt. Jeremia spreekt over Nebukadnezar met de volgende woorden: „Ziet, gelijk een leeuw . . . . zal hij opkomen," terwijl hij er aan toevoegt: Ziet, hij zal opkomen

en snel vliegen, als een arend." (Jer. 49 : 19; 22), hetzelfde derhalve, als waarvan ook Daniël spreekt: *het had arendsvleugelen.*" De kracht des leeuws en de snelheid des arends kunnen evenwel de vernedering van Babel niet keeren. *„Ik zag toe, totdat zijn vleugelen uitgeplukt waren.*"

Daarna, ziet het andere dier, het tweede, was *gelijk een beer,* en stelde zich aan de eene zijde . . . . " (vs. 5). De historie behoeft ons niet de hand te reiken, om hier het Medisch-Perzische rijk te herkennen. Het boek Daniël laat geen twijfel op dit punt over. De droom werd Daniël gegeven, toen Babel nog bloeide onder Belsazar, doch uit het historische gedeelte (hfdst. 5 : 30), weten we reeds, dat Darius, de Meder, het koninkrijk ontving in den nacht, dat Belsazar werd gedood. Evenwel het tweede rijk, door den beer voorgesteld, is samengesteld uit twee volken, tot één vereenigd, hoewel het eene meer op den voorgrond trad dan het andere. Dit ziet de profeet ook in het gezicht: het stelde zich aan de eene zijde. Hetzelfde feit wordt in het volgende hoofdstuk, vers 3, voorgesteld, want *de ram* van hoofdstuk 8 is hetzelfde rijk als *de beer* van het zevende, doch de woorden: *„de hoogste kwam in het laatste op*", worden er daar aan toegevoegd. Hoe merkwaardig nauwkeurig zijn elk dezer bijzonderheden voor ieder, die maar een weinig vertrouwd is met de geschie-

denis. Het eerst hoort men van de Meden, maar het Perzisch element verkrijgt het overwicht.

Daarna zag ik, en ziet, er was een ander dier, *gelijk een luipaard*, en het had vier vleugels eens vogels op zijnen rug; ook had hetzelve dier vier hoofden" (vs. 6). Hier wordt het Grieksche rijk onder Alexander den Grooten aangeduid, hetwelk bekend is door de snelheid der overwinningen. — „*Vier vleugels eens vogels.*" Nog een trek wordt er aan toegevoegd, in de geschiedenis zeer goed bekend, waarbij in de hoofdstukken 8 en 11 meer wordt stilgestaan; n.l. de splitsing van Alexanders rijk na diens dood in vier deelen — „*ook had hetzelve dier vier hoofden.*"

Als we in gedachten houden, dat het gezicht aan Daniël gegeven is tijdens de regeering van koning Belsazar, derhalve voor het Medisch-Perzische en het Grieksche rijk bestonden, en in weinig korte volzinnen bijzonderheden vermeld worden, die later nauwkeurig in vervulling zijn gegaan, dan moeten we wel in aanbidding het hoofd buigen voor Hem, wien het behaagde met het oog op Zijn eigen heerlijkheid en die Zijns veelgeliefden Zoons, Zijn knecht Daniël deze dingen bekend te maken en door Zijn Geest te inspireeren, teneinde ze ons mede te deelen, „opdat wij door de volharding en door de vertroosting der Schriften hoop zouden hebben." (Rom. 15 : 4.)

Het vierde dier wordt in tegenstelling met de drie vorige, veel meer in bijzonderheden beschreven. Er kan wel geen twijfel rijzen, of we hebben de aanduiding van het Romeinsche rijk er in. De Babylonische gevangenschap heeft 70 jaren geduurd, en ruw berekend mogen we dit tijdperk als de duur van dit rijk beschouwen; want hoewel Babel een der oudste steden der aarde was — we vinden reeds in Gen. 10 melding ervan gemaakt — zoo was het nochtans aan de macht van Assyrië onderworpen en was het een onbeteekenende provincie geworden, terwijl de stad was geslecht. Onder Nebukadnezar evenwel was ze herbouwd op een schitterende wijze (omstreeks 607 v. Chr.) en op deze periode heeft Daniëls profetie betrekking.

Als we weer een rond getal nemen, dan kunnen we zeggen, dat het Medisch-Perzische rijk vanaf den val van Babel onder Darius den Meder (omstr. 538 v. Chr.), tot op de nederlaag van Darius den Perziaan in den slag tegen Alexander den Grooten bij den Issus (333 v. Chr.) *tweehonderd* jaar bestaan heeft.

Het Grieksche rijk handhaafde zich in minderen of meerderen luister *driehonderd* jaren. Tegen het midden van dezen tijd liet een ander volk zijn tegenwoordigheid in de belangen der volkeren gevoelen. Dat waren de Romeinen. Vele eeuwen had dit volk reeds bestaan, want Rome

werd in 753 v. Chr. gesticht. Als dit volk evenwel op den voorgrond treedt en deel ontvangt in de uitwerking van Gods plannen op deze aarde, is het niet meer in den vroegsten tijd der republiek, maar wordt het geregeerd door keizers. Het is het Romeinsche rijk, hetwelk door Daniël gezien wordt als het groote en gruwelijke dier.

Luister was de karaktertrek van Babel. Roofzucht en gretigheid die van de Perzische dynastie. Snelheid in het veroveren, vooral in het begin onder Alexander, kenmerkte het Grieksche rijk. Maar het Romeinsche rijk was van alle andere geheel en al onderscheiden. Het was „*zeer sterk*." Niets bleek er tegen te kunnen stand houden. Het had „*groote ijzeren tanden*," waarmee het alle volken verslond, waartegen zijn arm werd opgeheven. Deze merkwaardige trek om de volken op te slokken, welke onder zijn invloed kwamen, onderscheidt het geheel van al de voorgaande. Waar het de volken niet verzwolg, daar werden ze toch verbrokkeld en tot onderwerping gedwongen.

Een ander merkwaardig kenmerk staat den profeet voor oogen; „*het had tien hoornen*" en, zoo zegt vers 24, „belangende nu de tien hoornen: uit dat koninkrijk zullen tien koningen opstaan." Dit vierde dier is hetzelfde — men zal dit met ernst niet meer twijfelachtig vinden — als dat, waarvan de Openbaring zoo vaak spreekt.

In Openb. 13 : 1 ziet Johannes uit de zee, den ongeordenden staat der menschelijke maatschappij, een beest oprijzen „hebbende tien hoornen en zeven hoofden." En de tien hoornen, die gij gezien hebt, zijn tien koningen, die nog geen koninkrijk ontvangen hebben." (Openb. 17 : 12.)

Hoe meer we van nabij deze hoofdstukken uit Daniël en de Openbaring bestudeeren, hoe meer we overtuigd worden, dat de tien-hoornenstaat van het Beest betrekking heeft op den toekomstigen openbaringsvorm. Want het Romeinsche rijk is niet teniet, het zal weer verrijzen en een groot aandeel hebben in de belangen van Palestina en Europa, gedurende den korten tijd van de schrikkelijke verzoeking, welk over de aarde komt na de opneming der Gemeente door den Heer Jezus, en voor Zijn terugkeer met Zijn heiligen ten oordeel.

Gaarne vestigen we uw aandacht op een zeer merkwaardige schriftuurplaats: „Het beest, dat gij gezien hebt, **was**, *en* **is niet**, *en* **zal** *uit den afgrond* **opstijgen** en **ten verderve gaan.**" (Openb. 17 : 8.) Drie perioden worden hier duidelijk aangegeven en van elkander onderscheiden. **Het was.** Dit woord voert ons terug naar den tijd, dat het rijk zich verhief in het midden der volkeren dezer aarde in al zijn afschrikwekkende en vreeselijke kracht. Zoo wijd strekte zijn heerschappij, dat van zijn eersten keizer een bevel-

schrift uitging, „dat het geheele aardrijk moest worden ingeschreven." (Lukas 2 : 1). Maar **het is niet**, d. w. z. het heeft als wereldmacht opgehouden te bestaan. In plaats van anderen in stukken te breken, heeft het zichzelf in stukken gebroken. Natuurlijk houde men in het oog, dat we niet sprèken over de Roomsche kerk. Het Romeinsche rijk is een politieke en niet een kerkelijke macht. Deze twee zijn duidelijk onderscheiden in Openb. 17. In dit hoofdstuk is het beest de staatkundige, en de vrouw, die op het beest zit, de godsdienstige macht.

Doch verder vernemen we, dat het **„zal opstijgen uit den afgrond en ten verderve gaan."** Dit is het toekomstbeeld voor het Romeinsche rijk. Aan het eind van de wereldgeschiedenis, onmiddellijk voor de oprichting van het koninkrijk van den Zoon des menschen, zal er in Europa een uitgebreid politiek systeem bestaan. De zetel der regeering zal te Rome staan, de stad op zeven heuvelen. De regeeringsvorm zal die van een heerscher, een imperator, zijn, welke tien vazallen onder zich heeft. De tien hoornen, die gij gezien hebt, zijn tien koningen, die nog geen koninkrijk ontvangen hebben, maar *gezag ontvangen als koningen op éène ure met het beest*" (vs. 12).

Duidelijk blijkt hieruit, dat de tien-hoornenstaat nog toekomstig is, want nimmer was er in de

geschiedenis van het Romeinsche rijk een stand der zaken, als hier beschreven wordt. Er was een tijd, toen het Beest naast tien koningen bestond. Indien de tegenwoordige verbrokkelde vorm beschouwd wordt als de tien-hoornenstaat, waar is dan het Beest gescheiden van, doch heerschende over de tien koningen? Neen, de toestand uit Openbaring 17 is nooit aanschouwd — n.l. een groot, keizerlijk hoofd, het Beest genaamd, en *tegelijkertijd* tien koningen, die hun macht en gezag aan het Beest willen geven.

Het Woord Gods bepaalt zich in hoofdzaak tot hetgeen plaats vinden zal aan het einde, en tot de omstandigheden, die leiden zullen tot de komst van den Zoon des menschen. Daarom trekt de Geest van God Daniëls gedachten samen op een merkwaardig feit, dat plaats hebben zal te dier tijde onder de tien koningen. „Ik nam acht op de hoornen, en ziet, een andere kleine hoorn kwam op tusschen dezelve, en drie uit de vorige hoornen werden uitgerukt voor denzelven." (Dan. 7 : 8). Vergelijken we deze woorden met Openbaring 17 : 14, dan leiden we af, dat deze drie hoornen gebroken worden in hun macht, hoewel niet geheel en al vernietigd, wijl we alle *tien* ten slotte vereenigd vinden in een openlijken strijd tegen het Lam *„En het Lam zal hen overwinnen."*

De kleine hoorn zal berucht worden, berucht

om zijn goddeloosheid (vs. 25). Hij zal een mensch zijn van ongewone kennis — *„in dienzelven hoorn waren oogen als menschenoogen"* — vereenigd met trotsche aanmatiging — *„een mond, groote dingen sprekende."* Van af het oogenblik van zijn optreden af staat hij vooraan in al wat het Beest doet, zoodat beiden één zijn. Niemand, die Openbaring 13 : 1 — 9 leest, of hij ziet de overeenkomst tusschen het Beest, dat zijn mond opent „tot lastering tegen God" (Openb. 13 : 6), en den kleinen hoorn, die „woorden zal spreken tegen den Allerhoogste" (Dan. 7 : 25).

Alles schijnt voorspoed te hebben, totdat de uitoefening van het oordeel geheel gekomen is. *„Dit zag ik, totdat er tronen gezet werden"* (vs. 9). De tronen, waarover hier gesproken wordt, zijn geen aardsche tronen van menschelijke regeering, neen, hemelsche, waarop het goddelijk gericht uitgeoefend wordt. Al wil de mensch in 't algemeen weinig geloof er aan hechten, er komt een eind aan de lasterlijke vijandschap jegens God, Zijn Woord, Zijn waarheid, en Zijn volk, die met den dag toeneemt en eindigen zal met een uitbarsting in afschuwelijke woede op het oogenblik, dat de breidelende macht des Heiligen Geestes wordt weggenomen door de opneming van de ware geloovigen bij de komst des Heeren (2 Thess. 2).

Niet de bekeering der wereld door het evan-

gelie is het einde van de tijden der volkeren, neen, oordeel en gericht. „Dit zag ik, totdat... *de Oude van dagen zich zette.*" Wie is deze *Oude van dagen?* De beschrijving hier gegeven komt zoo overeen met die van den Zoon des menschen in Openbaring 1, dat het onmogelijk is, deze twee niet één te maken. Ja, ons hoofdstuk doet het wat verder zelf. In vers 13 lezen we: *„er kwam een met de wolken des hemels, als eens menschen zoon, en hij kwam tot den Oude van dagen,"* terwijl vers 22 ons leert, dat het de Oude van dagen is, die komt. Aan Jezus Christus, den Zoon des menschen, is al het oordeel toevertrouwd (Joh. 5 : 27), en Hij is waarlijk mensch en even waarlijk God. In Zijn gezegenden Persoon aanschouwen we Hem, die naar de profetie van Micha (5 : 2), uit Juda voortkwam, en dus *mensch* was, maar *„wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid"* en dientengevolge *God* is.

***

De komst van den Bruidegom.

(Matth. 25 : 1—13.)

De hierboven aangegeven verzen stellen ons den Heer voor als een bruidegom, die komt. De tien maagden gaan uit hem tegemoet. Schijnbaar vormen ze één geheel, hoewel inderdaad bestaande uit twee groepen, met een zedelijk geheel tegengesteld karakter. „Vijf van haar waren *wijs*, en vijf waren *dwaas*."

Deze maagden *gaan uit*. In deze heele voorstelling gaat het niet in de eerste plaats om de komst des Heeren voor ons, om ons tot Zich te nemen, maar veel meer om onze verantwoordelijkheid, want het is onze roeping uit te gaan den Bruidegom tegemoet. Om uit te gaan was het voor Abraham noodig *alles te verlaten:* de plaats zijner woning, zijn land en zijn maagschap; *te vergeten*, gelijk de aardsche bruid in Psalm 45, zijn volk, en het huis zijns vaders. Doch zou al wat wij verlaten, voor ons eenige waarde hebben of macht om ons terug te houden, als het er om gaat den Bruidegom tegemoet te gaan?

De maagden worden geroepen des bruidegoms gevolg uit te maken, als hij tot de bruiloft gaat.

Ze voorzien zich dan ook van lampen, misschien, juister gezegd fakkelen (vgl. Joh. 18 : 3), welke gevuld moeten zijn met olie. Daarom nemen zij dan ook die onmisbare vloeistof met zich in de vaten. Waartoe zou in den nacht een gevolg zonder fakkelen dienen? Zou het tot eere zijn van Hem, dien wordt omringd? Behoort de Bruidegom niet in het volle licht te worden gesteld door degenen, die Hem vergezellen? De dwaze maagden hadden vergeten, toen zij de lamp namen, olie met zich te nemen. Niemand, die het zou vermoed hebben op het oogenblik, dat de stoet der maagden zich vormde. Zelfs konden de lampen een schijn van licht geven, toen de lampen moesten worden aangestoken, want we hooren de dwaze maagden tot de wijze zeggen: „Geeft ons van uwe olie, *want onze lampen gaan uit.*" Maar dit licht kon slechts zoolang duren, als de pit der lamp het voeden kon.

Een belangrijke waarheid wordt ons hier voorgesteld. Het is deze: de christelijke *belijdenis* behoort allen; de dwaze maagden hebben dezelfde lampen als de wijze. Deze belijdenis is evenwel onvoldoende om den persoon des Bruidegoms in het licht te plaatsen. Zijn komst zal openbaren, dat de belijdenis zonder meer niet meer waarde heeft, dan de volslagen duisternis. Wat aan de belijdenis waarde geeft, is *het leven*, dat er mee gepaard gaat. De olie is het gewone

beeld in de Schrift van den Heiligen Geest, en de Heilige Geest is niet af te scheiden van het leven. **De belijdenis en het leven te zamen vormen het getuigenis.** Wij hebben *getuigenis* te geven aangaande dien Bruidegom, dien we tegemoet zijn gegaan. De maagden, die dat niet doen, zijn „dwaas." Noodlottige gedachte, groote dwaasheid voorwaar, te meenen in het gevolg van den Bruidegom te kunnen zijn ter ure der bruiloft, alleen met een schijn en zonder de wezenlijkheid van het getuigenis! Wat geeft den maagden alleen recht ter bruiloft in te gaan met den Bruidegom? *Alleen de lamp met olie gevuld.*

Deze gelijkenis stelt nog een ander bedroevend feit in het licht. „Toen nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen slaperig en sliepen in." Hun slaap was van langen duur . . . . hij heeft eeuwen geduurd. Ongetwijfeld keerden de maagden terug naar een plaats, gelijk aan die, vanwaar ze uitgegaan waren in het begin. Immers te middernacht geschiedde een geroep: „Ziet, de bruidegom! *gaat uit*, hem tegemoet!" Zij hadden weder een plaats gevonden, waar zij konden slapen. In het begin had de christenheid alles verbroken, wat haar kon binden, teneinde Jezus tegemoet te gaan. Maar de wereld, de eigenliefde, de duizende aantrekkelijkheden van het rijk der duisternis, hadden weldra dien eersten ijver gedood. En zie, op een gegeven moment wordt in

de vorige eeuw den kreet vernomen: „Ziet, de Bruidegom," weerklinkend door de geheele belijdende christenheid. Evenwel, de Bruidegom is nog niet verschenen. Er verloopt een zekere tijd tusschen het geroep en Zijn komst. Deze tijd, vergeten wij het niet, is een toets voor den zedelijken toestand van ieder onzer. De lampen der dwaze maagden hebben den tijd uit te gaan en helaas aan het licht te doen treden, dat zij onnut zijn in het gevolg van den Bruidegom. De wijze maagden hebben den tijd zich gereed te maken en op hare plaatsen te zijn, wanneer de Bruidegom komt. Houden we in gedachten, dat, zoo onze lampen geen licht geven *voor* dat de Bruidegom komt, wij ook niet met Hem ter bruiloft zullen kunnen ingaan.

Vele vragen dringen zich aan mij op, maar ik wensch kort te zijn. Wij hebben allen het middernachtelijk geroep vernomen. Heeft het ons onverschillig gelaten? Hebben wij den tijd benut die ons nog scheidt van Zijn komst? Zullen we ons zelven verzoeken door opnieuw slaperig te worden en in te sluimeren? Vergeten we het toch niet: *er zal niet meer een geroep gehoord worden.* De tijd is kort, het oogenblik nadert! Zal de Bruidegom ons wakende vinden? Of zal Zijn komst ons overvallen? Ernstige vragen, voorzeker! Mochten we ze beantwoorden *met der daad,* of liever alleen hierdoor, dat we door

Hem gevonden worden, als *Zijn getuigen.*

Die gereed waren, gingen met hem in tot de bruiloft.

En de anderen? „Gaat liever tot de verkoopers, en koopt voor uzelven!" Het is te laat. Zij hebben geen gebruik gemaakt van de hun aangeboden gelegenheid zich van alles te voorzien **zonder prijs.** „Doch toen zij heengingen om te koopen, kwam de bruidegom." Zij haasten zich, zij komen met brandende lampen; evenwel de deur is gesloten. Zij kloppen; zij roepen: „Heer, heer, doe ons open." Het is te laat! Zij worden in de duisternis gelaten, met hun onnutte lampen, gescheiden van Hem, die hun heeft gezegd: *„Ik ken u niet".*

Waakt dan! want gij weet den dag of de ure niet!

H. R.

* * *

Israël, Gods volk.

(Vervolg van bladz. 159.)

Het toekomstig, glorierijk herstel.

III. *Het herstel van het land.*

„Aan uw zaad zal Ik dit land geven," zóó sprak Jehovah tot Abraham. (Gen. 12 : 7.) Deze belofte heeft God telkens herhaald, en wel met de bijvoeging: „en aan uw zaad;" niet alleen aan Abraham, maar ook aan Izak en Jakob. Lees: Gen. 26 : 3 en 4; 28 : 13; 35 : 12.

Het land moge nu woest zijn, — het is omdat het nu sabbat of rust geniet; zooals Mozes profetisch het aan het volk voorzegd heeft: „ . . . Uw land zal woest, en uwe steden zullen eene woestijn zijn. Dan zal het land

aan zijne Sabbaten

een welgevallen hebben, *al de dagen der verwoesting*, en gij zult in het land uwer vijanden zijn; dan zal het land rusten, en aan zijne sabbaten een welgevallen hebben. Al de dagen der verwoesting zal het rusten, overmits het niet rustte in uwe sabbaten, als gij daarin woondet." (Lev. 26 : 33—35.)

Maar, „Jehovah zal ijveren over Zijn land," (Joël 2 : 18), en zooals wij in Lev. 26 : 42 lezen: „Ik zal gedenken aan *mijn verbond met Jakob*, en ook aan *mijn verbond met Izak*, en ook aan *mijn*

verbond met Abraham zal Ik gedenken, en *aan het land* zal Ik gedenken;" „want

het land is mijne." (Lev. 25 : 23.)

Ja, is het niet wonderbaar, dat wij in Deut. 11 : 12 lezen: „ . . . de oogen des Heeren, uws Gods, zijn gedurig daarop, van het begin des jaars tot het einde des jaars? Ja, nog meer! Toen bij de spraakverwarring, tijdens den bouw van Babels toren, „de Allerhoogste aan de volken de erfenis uitdeelde, toen Hij Adams kinderen vaneen scheidde, heeft Hij de landpalen der volken gesteld naar het getal der kinderen Israëls." (Deut. 32 : 8.) Ja, toen reeds heeft Jehovah „het snoer Zijner erve" over „het gewenschte land" getrokken.

En dit snoer reikte „van de rivier van Egypte af, tot aan die groote rivier, de rivier Frath," (Gen. 15 : 18.) Abraham heeft het in de lengte en breedte doorwandeld; en Mozes heeft het, van de hoogte van Pisga af, mogen aanschouwen; maar het volk Israëls heeft het nooit in deze uitgestrektheid in bezit gehad. Waarom niet? Is het, omdat God Zijn belofte niet getrouw geweest is? O, neen! God is en blijft getrouw. Hij is de God, „die trouwe houdt in der eeuwigheid." (Ps. 146 : 6.)

Neen, de schuld ligt aan 's menschen zijde. Juda, Benjamin, Manasse, Efraïm, Zebulon, Aser, Nafthalie, Dan worden genoemd, dat zij de inwoners des lands „niet verdreven" (Richt. 1 :

19—34), tengevolge waarvan wij het volk in het boek de Richteren onderworpen en zuchtende vinden, en een Engel des Heeren van Gilgal uitgaat tot naar Bochim, om aldaar het volk de oorzaak van hun treurigen toestand onder het oog te brengen. „Gij zijt mijner stem niet gehoorzaam geweest; waarom hebt gij dit gedaan?" (Richt. 2:3.)

Echter zal God, Wiens goedertierenheid tot in eeuwigheid is," het straks in al de lengte en breedte zijn volk Israël doen erven. In Ezech. 47: 13—21 worden ons de *grenzen* aangegeven, en in Ezech. 48 : 1—29 wordt ons medegedeeld, hoe en welk gedeelte elken stam ten erve vallen zal. Het oogenblik nadert spoedig, waarop

de bazuin van het jubeljaar

op de bergen van „het land des Heeren" gehoord zal worden.

„Het land is Mijne"

heeft Jehovah gesproken. Wie zal het Hem ontnemen? Waar is de keizer of koning, waar de macht van menschen of duivelen, die

„het land des sieraads," (Dan. 11 : 42),

aan Jehovah's alvermogende hand zou kunnen ontrukken? Al is het de twistappel van de volkeren dezer aarde geworden, dit verandert niets aan wat God eenmaal gesproken en beloofd heeft, daar toch voor Hem op aarde geen land in schatting kan vergeleken worden bij het land Israëls. Dáár heeft Hij Zijn troon en heiligdom

opgericht; dáár stonden Zijn priesters, den dienst plegende voor Hem; dáár werden de stemmen Zijner profeten gehoord, die van den huidigen ondergang, maar ook van *het toekomstig herstel* en *de toekomstige heerlijkheid* getuigden; dáár was Johannes de Dooper zijn loopbaan begonnen, dáár had hij haar voortgezet en eindigde deze als voorlooper van den Messias; daar was de Gezegende geboren uit een vrouw, werd Hij gedoopt, predikte en onderwees Hij, arbeidde en stierf Hij; van dáár was Hij in heerlijkheid opgenomen, en heeft Hij plaats genomen aan Gods rechterhand; dáár daalde de Heilige Geest neder met Pinksterkracht; van dáár stroomde het getuigenis van het Evangelie der liefde en genade Gods tot zondaren over de geheele aarde; dáár zal weldra „de Heer der heerlijkheid" nederdalen, en „zullen Zijne voeten staan op den Olijfberg." (Zach. 14 : 4), dáár zal Zijn troon weder opgericht en Zijn dienst hersteld worden. In één woord: dat land is in de oogen des Heeren kostbaar; dat land is het middelpunt Zijner gedachten en werken, wat deze aarde betreft; en het is Zijn voornemen, het een eeuwige volmaaktheid te schenken, ter blijdschap van Zijn volk Israël in de eerste plaats, maar ook voor alle volken der aarde. „Ik zal om uwentwil den opeter schelden, dat hij u de vrucht des lands niet verderve; en de wijnstok op het veld zal u geene misdracht voortbrengen"

zegt de Heere der heirscharen. En *alle volken*
zullen u gelukzalig noemen:
want gijlieden zult **een lustig land** zijn, zegt de Heere der heirscharen." (Mal. 3 : 11, 12.)

Op welk een roerend schoone wijze heeft Jeremia deze heerlijke toekomst mogen voorzeggen, waar wij in hfdst. 33 : 6—16 lezen: „Zie, Ik zal haar de gezondheid en de genezing doen rijzen, en zal henlieden genezen, en zal hun openbaren **overvloed van vrede en waarheid.** En Ik zal *de gevangenis van Juda* en *de gevangenis van Israël* wenden, en zal ze bouwen als in het eerste. En Ik zal hen reinigen van al hunne ongerechtigheid, met dewelke zij tegen Mij gezondigd hebben; en Ik zal vergeven al hunne ongerechtigheden, met dewelke zij tegen Mij gezondigd en met dewelke zij tegen Mij overtreden hebben. En het zal Mij zijn
tot eenen vroolijken naam,
tot eenen roem, en tot een sieraad bij *alle heidenen der aarde*, die al het goede zullen hooren, dat Ik hun doe; en zij zullen vreezen en beroerd zijn over al het goede, en over al den vrede, dien Ik hun beschikke. Alzoo zegt de Heere: In deze plaats, (waarvan gij zegt: Zij is woest, dat er geen mensch en geen beest in is) in de steden van Juda, en op de straten van Jeruzalem, die zoo verwoest zijn, dat er geen mensch, en geen inwoner, en geen beest in is, zal wederom

gehoord worden, de stem der vroolijkheid en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, de stem dergenen, die zeggen: Looft den Heere der heirscharen, want de Heere is goed, want Zijne goedertierenheid is in eeuwigheid! de stem dergenen, die lof aanbrengen ten huize des Heeren: want Ik zal de gevangenis des lands wenden, als in het eerste, zegt de Heere. Zoo zegt de Heere der heirscharen: . . . In die dagen, en te dier tijd zal Ik David eene **Spruit** der gerechtigheid doen uitspruiten; en hij zal *recht en gerechtigheid* doen op aarde. In die dagen zal Juda verlost worden, en Jeruzalem zeker wonen; en deze is, die haar roepen zal:

Jehovah, onze Gerechtigheid."

Ja, dàn zal het zijn wat ons de profeet Jesaja in het 35ste hoofdstuk bezingt, en wat door den geloovigen zanger César Malan nagezongen is:

De dorre vlakte der woestijnen
Zal zich verblijden eindeloos;
De zandzee zal herschapen schijnen,
Want bloeien zal zij als een roos.
Van heilge vreugde zal zij beven
Doortinteld van een heerlijk leven,
Dat nimmermeer verwelken zal.
Zij zal de wonderen des Heeren
Aanschouwen, en Zijn grootheid eeren
Met jubelend triomfgeschal.

IV. *Het herstel van Jeruzalem.*

Is er wel een stad ter wereld, zóó bekend, zoo geroemd, zoo verheven geweest, maar ook zóó zeer vernederd als Jeruzalem? Ja, er zijn steden omgekeerd, voor eeuwig van de aarde verwijderd geworden; maar van de steden, die zijn bestaan gebleven, is er geen stad, die op zooveel heerlijks, zooveel glans en majesteit, zooveel onderscheiding van alle anderen wijzen kan, als Jeruzalem:

„de stad des Grooten Konings." (Ps. 48 : 3.)

Er is ook op aarde geen stad, die zulk een schitterend heerlijke toekomst te wachten staat, als wel Jeruzalem, hetwelk eens heeten zal: **„de stad des Heeren**, het Sion van den Heilige Israëls." (Jes. 60 : 14.)

Evenals God het land te voren gekend en afgezonderd heeft van de volken, en bestemd voor Zijn volk Israël, zoo ook was Jeruzalem reeds voor Hem, en heeft Mozes, zonder den naam Jeruzalem te noemen, tot het volk moeten spreken van **„de plaats**, die de Heere, uw God, uit al uwe stammen verkiezen zal, om *Zijnen naam aldaar te zetten*, naar *zijne woning* zult gijlieden vragen, en *daarheen* zult gij komen." (Deut. 12 : 5-14.)

In Jozua 10 : 1 meldt Gods Woord ons het eerst den naam, en worden wij in kennis gesteld met Adóni-Zédek, destijds koning van Jeru-

zalem, welke, in verbindtenis met de koningen van Hebron, Jarmuth, Lachis en Debir, de strijd aanbindt tegen Jozua. Doch wat was het einde? Jozua gebiedt des anderen daags, nà den strijd, dat de oversten van het krijgsvolk moeten „toetreden, en hunne voeten zetten op de halzen dier koningen. En zij traden toe, en zetten hunne voeten op hunne halzen. Toen zeide Jozua tot hen: „Vreest niet, en ontzet u niet, zijt sterk en hebt goeden moed: want alzoo zal de Heere aan al uwe vijanden doen, tegen dewelke gijlieden strijdt." (Joz. 10 : 24, 25.)

„Alzoo moeten omkomen al uwe vijanden, o Heere!" (Richt. 5 : 31) eindigt Debora haar lied. Deze „moeder in Israël," blikt in het geloof vooruit, en haar profetie reikt tot den tijd, als de Heer het oordeel heeft uitgevoerd, als Zijn vijanden allen vernietigd zullen zijn. Ja, als het dan, evenals in Jozua's dagen, ook plaats zal hebben dat „de koningen der aarde, en de grooten, en de rijken, en de oversten over duizend, en de machtigen, en alle slaven, en alle vrijen, zich zullen verbergen in de spelonken en in de steenrotsen der bergen, en tot de bergen en tot de steenrotsen zeggen zullen: „Valt op ons, en verbergt ons van het aangezicht desgenen, die op den troon zit, en van den toorn des Lams!" (Openb. 6 : 15, 16.)

In Davids tijd is Jeruzalem in het bezit der

Jebusieten, wat ook het geval was in de dagen der Richteren, zooals blijkt uit Richt. 19 : 10 en 11, en 1 Kron. 11 : 4 en 5. Volgens Jozua 18 : 28 was toen de naam der stad **Jebusi.**

Als David het koningschap over het geheele volk Israëls ontvangen heeft, is het ook naar de gedachten Gods, dat Jeruzalem door David ingenomen zal worden. En vragen wij, waarom God meer belang stelde in deze stad dan in iedere andere? Dan is het eenvoudig antwoord: „Hij *beminde* deze stad;" daar Hij toch te Jeruzalem den troon Zijner genade op aarde wilde oprichten. „Want de Heere heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot Zijne woonplaats, zeggende: Dit is Mijne rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want *Ik heb ze begeerd.*" (Ps. 132 : 13, 14.) „Zijn grondslag is op de bergen der heiligheid. De Heer *bemint* de poorten van Sion *boven* alle woningen van Jakob." (Ps. 87 : 1, 2.)

Toen Gods oogen de aarde doorliepen, rustten zij op deze bijzondere plaats, om Zijn woning aldaar te vestigen. De Psalmist vraagt aan het Basan-gebergte: „Waarom springt gij op, gij bultige bergen?" En hij laat er dadelijk op volgen: „*Dezen* berg (de berg Sion) heeft God begeerd tot Zijne woning, ook zal er de Heer wonen in eeuwigheid." (Ps. 68 : 16.) Dit is alzoo het door God uitverkoren oord, de plaats Zijns begeerens, omdat Hij dáár Zijn woning kiest en er Zich

vestigt. En is dit niet dezelfde plaats, waar ook de Zoon van David het fondament van eeuwig heil gelegd heeft? Jezus, *de wortel Davids,* is *de Koning der genade,* als alles verdorven en vervallen is; gelijk Jezus, *het zaad Davids,* de ware Salomo, de Koning der heerlijkheid zijn zal.

Ja, Jezus, de Zoon van God, de Koning Israëls, heeft in genade de stad Jeruzalem bezocht; in zegeningen der genade haar straten doorwandeld, de tempel-voorhoven betreden; in genade gesproken, en zich geopenbaard, dat Hij het was, van Wien Jesaja geprofeteerd heeft: „Hij-zelf heeft onze krankheden op zich genomen, en onze ziekten gedragen." (Jes. 53 : 4; Matth. 8 : 17.) — Hij heeft als Koning van Israël, als Heiland van Zijn volk," Zijn intocht in Jeruzalem gedaan, rijdende „op het veulen eener ezelin." Hij heeft zegeningen uitgestrooid op Goddelijk milde wijze: de oogen der blinden geopend, kreupelen doen wandelen; melaatschen gereinigd, dooven het gehoor gegeven, de hongerigen gespijsd, dooden opgewekt. Maar Jeruzalem heeft, „de tijden harer bezoeking niet erkend." (Luk. 19 : 44.)

Hoe heeft hij vol van Goddelijke erbarming, in Zijn liefde zonder wederga, de roerende en meest innig-medelijdende woorden over Zijn lippen doen komen: „Jeruzalem, Jeruzalem! die de profeten doodt, en steenigt, die tot haar gezonden zijn, hoe menigmaal heb Ik uwe kinderen

willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen hare kuikens onder de vleugelen, en gij hebt niet gewild!" (Matth. 23 : 37, Luk. 13 : 34.)

Ach, hoe heeft Hij, die zulk een teedere liefde en toegenegenheid des harten bezat tot de inwoners van Jeruzalem, moeten weenen, waar Hij wist, dat het Goddelijk oordeel niet kon uitblijven! „Uw huis wordt u woest gelaten!" heeft Hij moeten aankondigen, en met breedere omschrijving heeft de Heer in Luk. 19 : 43 en 44, de verwoesting van Jeruzalen hun bekend gemaakt. Doch, Jeruzalem heeft niet geluisterd. Zij is gebleken te zijn, wat de Heer in Luk. 13 : 33 den farizeën gezegd heeft: „het kan niet, dat een profeet omkomt *buiten* Jeruzalem." De meest bevoorrechte, de meest verhevene en hooggeplaatste stad heeft „hare bezoeking niet erkend, en de maat harer zonde en ongerechtigheid vol gemaakt, door den Zoon van God, hun door de profeten beloofden Messias, ter kruisdood over te leveren aan de heidenen.

Maar welk een onbeschrijfelijk groote genade van Godswege! De profeet Zefanja, Jeruzalems heerlijke toekomst voorspellende, roept „den overgeblevenen van Israël" toe: „Zing vroolijk, gij dochter Sions! juich, Israël! wees blijde en spring op van vreugde van ganscher harte, gij dochter Jeruzalems! De Heere heeft uwe oordeelen weggenomen, Hij heeft uwen vijand weggevaagd;

de Koning Israëls, de Heere,

is *in het midden van u*, gij zult geen kwaad meer zien" . . . De Heere, uw God, is *in het midden van u*, een Held, die verlossen zal; Hij zal over u vroolijk zijn met blijdschap, Hij zal *zwijgen in Zijne liefde*, Hij zal zich over u verheugen met gejuich." (Zef. 3 : 14, 15 en 17.)

Wanneer dit zoo is, dan zal het wezen: „O Jeruzalem! Ik heb wachters op uwe muren besteld, die geduriglijk, al den dag en al den nacht, niet zullen zwijgen. O gij, die des Heeren doet gedenken, laat geen stilzwijgen bij ulieden wezen! En zwijgt niet stil voor Hem, totdat Hij bevestige, en totdat Hij

Jeruzalem stelle tot een lof op aarde."

(Jes. 62 : 6 en 7.)

Dan worden o.a. Psalm 45, 46, 47 en 48 vervuld, waarin ons Christus, de Messias, voorgesteld wordt als bezit nemende van Zijn troon (Ps. 45), en het groote resultaat van Diens troonsbestijging ten opzichte der regeering Gods (Ps. 46). In Ps. 47 zijn de volken aan God onderworpen, en „het overblijfsel Israëls" het glanspunt van al Gods macht en heerlijkheid; terwijl Ps. 48 ons doet zien, hoe de koningen der aarde met beving zullen worden aangegrepen, waar zij, meenende Jeruzalem in hun bezit te zullen krijgen, Jehovah aldaar ontmoeten, en Jeruzalem van dien dag af geheeten zal zijn:

Jehovah Shamma: „de Heere is aldaar." (Ezech. 48 : 35.) En Israël zal triumfeerend den volken toeroepen: „Gaat rondom Sion, en omringt haar; telt hare torens; zet uw hart op hare vesting; beschouwt onderscheidenlijk hare paleizen, opdat gij het aan het navolgende geslacht vertelt. Want **deze God is onze God eeuwiglijk en altoos;** Hij zal ons geleiden tot den dood toe." (Ps. 48 : 13—15.)

De foudraal, welke eeuwen lang de banier ineengebonden heeft gehouden, wordt dan weggenomen, en Israël zal haar in volkomen uitgestrektheid zien ontplooien, en vol vreugde het uitroepen:

„de liefde is Zijne banier over mij". (Hoogl. 2 : 4); dan zal Israël ondervinden de waarheid van hun trouwen Verbonds-God: „Ik, de Heere, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs! niet verteerd." (Mal. 3 : 6.)

„En de Heere zal tot Koning over de gansche aarde zijn; te dien dage zal

de Heere één zijn, en Zijn Naam één." (Zach. 14 : 9.) Dan zal er in waarheid een algemeene, internationale godsdienst zijn, namelijk die van Jehovah, den God van Israël en der gansche aarde." Jeruzalem zal zeker wonen," (Zach. 14 : 11), en het middelpunt van alle inwoners der aarde zijn. Tot haar zullen van jaar tot jaar gezanten afgezonden worden, om „te

aanbidden den Koning, den Heere der heirscharen, en om te vieren het feest der loofhutten." Alles zal te Jeruzalem den Heere geheiligd zijn, elk voorwerp van dienst, ja zelfs op de bellen der paarden zal men kunnen lezen:

„de heiligheid des Heeren."

(Zach. 14:20.)

De liederen in het Oude Testament, zooals het lied van Mozes, het lied der put, dat van Debora, van Hanna, het lied der boogschutters, het Hooglied, Jesaja 12, en vooral vele van de Psalmen, welk boek het Liederenboek van Israël genoemd kan worden, zullen dan in het hart en op de lippen van Israël, Gods volk, gevonden worden. „De verheffingen Gods zullen in hunne keel zijn," (Ps. 149:6) om Hem in vrijheid in Zijn heiligdom te loven, evenals in het uitspansel (Ps. 148), en in de gemeente Zijner gunstgenooten (Ps. 149), met al de verschillende muziekinstrumenten des tempels. Jehovah zal worden geprezen voor Zijn groote mogendheden; men zal Hem loven naar de grootheid Zijner majesteit, ja,

alles wat adem heeft,

wordt opgeroepen, Jehovah te loven. (Ps. 150.)

Welk een tafereel! Wie zou het van zijn eigenaardige schoonheid zoeken te berooven, door er het stelsel van uitlegging op toe te passen, dat ten onrechte „vergeestelijkend" genoemd wordt?

Neen, Jeruzalem beteekent Jeruzalem, volken beteekenen volken; het feest der loofhutten is het feest der loofhutten, en dit zal nogmaals in het land Israëls,

in het duizendjarig rijk,

worden gevierd; en de menigte der verlosten zullen derwaarts opgaan, om aan zijn heerlijke en geheiligde feestelijkheden deel te nemen. Dan zal elk krijgsrumoer een einde gekregen hebben. Het zwaard en de spies zullen veranderd worden in het gereedschap van den vreedzamen landbouw. Israël zal in de verkwikkende schaduw rusten van zijn wijngaarden en vijgeboomen, en de geheele aarde zich verblijden in de heerschappij van „den Vredevorst."

Deze heerlijke toekomst verkondigen ons de bladzijden der Heilige Schrift. De typen schaduwen het af, de profeten voorzeggen het, het geloof neemt het aan, en de hoop loopt het vooruit.

D. R.

* * *